

Deloitte.

Undersøgelse af plejefamiliers rammer og vilkår.

Afreportering

Servicestyrelsen

5. oktober 2010

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	4
2. Sammenfatning.....	6
3. Plejefamilierne.....	16
4. Plejebørnenes karakteristika.....	36
5. Rekruttering og godkendelse.....	41
6. Matchning.....	44
7. Uddannelse, supervision og anden støtte.....	49
8. Økonomi og ansættelsesvilkår	66
9. Ferie og aflastning	83
10. Tilsyn og opfølgning	86
11. Organisering	92
 Bilag	
Bilag A. Landsdækkende spørgeskema	100
Bilag B. Spørgeramme til telefoninterview med plejefamilie ...	118
Bilag C. Spørgeramme til telefoninterview med tidligere anbragte børn.....	128
Bilag D. Anvendte metoder.....	132

Rapportens anvendelse

Denne rapport er alene udarbejdet til Deloitte's opdragsgiver ud fra det givne opdrag. Deloitte påtager sig intet ansvar for andres anvendelse af rapporten. Kopiering af rapporten, helt eller delvis, må i hvert enkelt tilfælde kun ske med følgende tydelige kildeangivelse: "Undersøgelse af plejefamiliers rammer og vilkår. Afrapportering. Servicestyrelsen. 2010."

Kontakt

Spørgsmål til denne rapport's indhold kan stiles til:

- Mette Lindgaard, partner, tlf. 36 10 26 53
- Morten Ry, partner, tlf. 36 10 26 56.

Om Business Consulting – Fra ide til virkelighed

Business Consulting fokuserer på udvikling og effektivisering af kundernes organisation, kerneprocesser, økonomistyring og it for at bidrage til realisering af kundernes strategiske målsætninger. Vi kender den offentlige og private sektor til bunds og kombinerer vores faglige kompetencer med evnen til at lede, styre og gennemføre projekter i komplekse miljøer. Det kan være som rådgivere eller som ansvarlige for processer fra idestadie til implementering.

Deloitte er Danmarks største revisions- og rådgivningsfirma. Vi tilbyder en bred vifte af ydelser og kombinerer konsulentrollen i Business Consulting med Deloitte's kompetencer inden for revision, skat og finansiering. Det giver vores kunder en unik mulighed for at få integrerede løsninger, der er skræddersyet til de enkelte opgaver.

Vi er en del af den globale virksomhed Deloitte Touche Tohmatsu Limited. Vi udvikler og deler viden på tværs af kontorer i mange lande. Inspirationen fra udlandet kombineret med systematisk metodeudvikling på tværs af landegrænser sikrer, at vores løsninger altid tager udgangspunkt i den seneste viden. Det er forudsætningen for, at vi i dag og i fremtiden kan være en attraktiv og værdiskabende rådgiver.

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser inden for revision, skat, consulting og financial advisory til både offentlige og private kunder i en lang række brancher. Vores globale netværk med medlemsfirmaer i mere end 140 lande sikrer, at vi kan trække på stærke kompetencer foruden en dybtgående lokal indsigt, når vi skal hjælpe vores kunder overalt i verden. Deloitte's mere end 170.000 medarbejdere arbejder målrettet efter at sætte den højeste standard. Deloitte's medarbejdere understøttes af en virksomhedskultur, der fremmer integritet og merværdi til kunderne, en forpligtelse over for hinanden og en styrke gennem forskellighed. De arbejder i et miljø præget af konstant udvikling, udfordrende oplevelser og berigende karrieremuligheder. Deloitte's medarbejdere arbejder målrettet på at styrke ansvarlighed, opbygge tillid og sikre positiv indflydelse i deres lokalsamfund.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar, og dets netværk af medlemsfirmaer. Hvert medlemsfirma udgør en separat og uafhængig juridisk enhed. Vi henviser til www.deloitte.com/about for en udførlig beskrivelse af den juridiske struktur i Deloitte Touche Tohmatsu Limited og dets medlemsfirmaer.

Deloitte Business Consulting A/S
Tlf. 36 10 20 30
Fax 36 10 20 40
E-mail: businessconsulting@deloitte.dk
www.deloitte.dk

Besøgsadresse
Weidekampsgade 6
2300 København S

Postadresse
Deloitte Business Consulting A/S
Postboks 1600
0900 København C

1. Indledning

I forbindelse med Barnets Reform, der træder i kraft 1. januar 2011, er der en række initiativer, der skal bidrage til en generel styrkelse af plejefamilieområdet, herunder en undersøgelse af plejefamiliers rammer og vilkår.

Nærværende rapport er en sammenfatning af resultaterne fra en kortlægning af plejefamiliers vilkår i Danmark. Hensigten med rapporten er at dokumentere de faktiske forhold for plejefamilier i Danmark, hvordan kommunerne organiserer sig, og hvilke udfordringer kommuner og plejefamilier oplever. Kortlægningen bygger på spørgeskemaundersøgelser med kommuner, telefoninterview med plejefamilier og tidligere plejebørn, dybtgående analyser i kommuner samt interview med nøgleaktører og eksperter på området.

Arbejdet med kortlægningen blev indledt primo maj 2010 og afsluttes ultimo september 2010.

1.1 Formål med undersøgelsen

Formålet med kortlægningen er at bidrage med viden om, under hvilke vilkår og rammer plejefamilier udfører deres opgave i dag, herunder at:

- Klarlægge praksis, således at der opnås overblik over dilemmaer og udfordringer.
- Belyse, hvilke forhold der hæmmer henholdsvis fremmer formålet med det samlede initiativ: at styrke og udvikle plejefamilieområdet, så der kan rekrutteres flere plejefamilier, der kan modtage udsatte børn og unge.

Undersøgelsen omfatter fire fokusområder:

1. Plejefamiliers sammensætning.
2. Plejefamiliers økonomi og ansættelsesvilkår.
3. Plejefamiliers adgang til uddannelse, supervision og anden formel støtte.
4. Organisering af plejefamilier.

Der er således tale om en 360-graders analyse af plejefamilieområdet med henblik på at skabe grundlag for en styrkelse af området.

Nedenfor findes de nærmere beskrivelser af de metoder, der er anvendt i forbindelse med kortlægningen.

1.2 Metode

Vi har i forbindelse med tilrettelæggelsen af kortlægningen trukket på en bred vifte af empiriske metoder. Intentionerne bag tilrettelæggelsen af kortlægningen er:

- *Både dybde og bredde:* Kortlægningen skal tilgodese et behov for at få et bredt overblik over plejefamiliers vilkår.
- *Stor gyldighed:* Kortlægningen hviler på et solidt empirisk grundlag.
- *Grundig kvalitetssikring:* Kvaliteten i kortlægningen er sikret gennem omfattende validering.

For at tilgodese ovenstående behov er der gennemført en lang række empiriske aktiviteter, kvalitative såvel som kvantitative. I tabellen nedenfor ses en overordnet oversigt over de empiriske aktiviteter, der er gennemført i forbindelse med kortlægningen.

Tabel 1: Oversigt over de empiriske aktiviteter afholdt i forbindelse med projektet

Empirisk aktivitet	Kvalitativ/kvantitativ	Anvendte metoder
Interview blandt nøgleaktører	Kvalitativ	Fokusgruppe Dybdeinterview
Spørgeskemaundersøgelse blandt alle landets kommuner	Primært kvantitativ	Websurvey Telefonisk opfølgning
Telefoninterview blandt plejefamilier	Primært kvantitativ	Telefonisk
Dybtgående analyser i kommuner	Kvalitativ	Vignetanalyse Fokusgrupper
Telefoninterview med tidligere anbragte plejebørn	Primært kvalitativ	Telefonisk

De enkelte empiriske aktiviteter er nærmere beskrevet i bilag D.

I det følgende beskrives resultaterne fra kortlægningen af plejefamiliers rammer og vilkår.

2. Sammenfatning

I forbindelse med Barnets Reform, der træder i kraft 1. januar 2011, er der iværksat en række initiativer, der skal bidrage til en generel styrkelse af plejefamilieområdet, herunder en undersøgelse af plejefamiliers rammer og vilkår. Resultaterne fra analysen af plejefamiliers rammer og vilkår vil således indgå i Servicestyrelsens og Socialministeriets videre arbejde på plejefamilieområdet.

Nedenfor er analysens centrale resultater opsummeret.

Plejefamilier

Undersøgelsen af plejefamiliers rammer og vilkår giver blandt andet indsigt i, hvor mange plejefamilier kommunerne har godkendt, ligesom undersøgelsen afdækker plejefamiliernes sammensætning.

Af undersøgelsen fremgår det, at de 82 kommuner, der har besvaret spørgsmålet om godkendte plejefamilie, samlet set per 1. januar 2010 havde godkendt 11.267 familier til pleje-, aflastnings- og netværksplejefamilie. Heraf er 7.552 godkendt til plejefamilie, 2.921 til aflastningsfamilie og 794 til netværksplejefamilie.

Per 1. januar 2010 havde 42 procent af kommunerne mellem 51 og 150 godkendte plejefamilier, mens 32 procent af kommunerne havde under 50 godkendte plejefamilier. 26 procent havde over 150 godkendte plejefamilier.

Desuden havde 38 procent af kommunerne per 1. januar 2010 mellem 1 og 25 godkendte aflastningsfamilier og 39 procent havde mellem 26 og 100. 15 procent af kommunerne havde ingen godkendte aflastningsfamilier, mens 9 procent havde over 100 godkendte aflastningsfamilier.

Plejefamiliers sammensætning

Desuden viser undersøgelsen, at 85 procent af plejefamilierne består af to voksne; henholdsvis en mand og en kvinde, der er gift eller lever i et fast parforhold.

Langt størstedelen af plejeforældrene er 40-60 år, ligesom 83 procent af plejefamilierne har egne børn. Det typiske billede er, at familierne har 1-3 biologiske børn, og at familiens egne børn i mange tilfælde er teenagere eller ældre.

Plejefamiliers baggrund

Sammenlignet med resten af den danske befolkning er plejefamilierne relativt veluddannede. Endvidere er langt størstedelen af plejefamilierne karakteriseret ved, at en af eller begge plejeforældrene har professionel erfaring med børn fra tidligere ansættelser i enten normal- eller specialsystemet.

Plejefamiliers beskæftigelsesgrad

På baggrund af undersøgelsen kan det konstateres, at der i mange tilfælde er en betydelig reduktion i plejefamiliernes beskæftigelsesgrad, efter de har fået et barn i pleje. Denne tendens er mest tydelig blandt kvinderne, der næsten har halveret beskæftigelsesgraden. For mændene er beskæftigelsesgraden reduceret med knap en fjerdedel.

Erfaring som plejefamilie

Størstedelen af familierne har mere end fem års erfaring som plejefamilie, mens 39 procent af familierne har været plejefamilie i 5 år eller kortere tid. Endvidere har størstedelen af familierne erfaring som plejefamilie for 2-3 forskellige børn. 34 procent af familierne har gennem deres tid som plejefamilie haft flere end 3 børn i pleje.

Aktuelle plejebørn

58 procent af plejefamilierne har 1 plejebarn. Godt en tredjedel af plejefamilierne har 2 eller 3 plejebørn, mens 3 procent har 4 eller flere plejebørn.

Hvor er plejefamilierne bosat?

66 procent af de plejefamilier, som kommunerne per 1. januar 2010 havde anbragt børn hos, er bosat i den anbringende kommune.

Som perspektiv herpå har størstedelen af de plejefamilier, der har fået anbragt plejebørn fra andre kommuner end deres bopælskommune, fået plejebørn anbragt fra 1 anden kommune, mens en femtedel har fået plejebørn anbragt fra 2 forskellige kommuner.

Plejefamiliernes forudsætninger

I undersøgelsen peges der på, at kompetencer som rummelighed, tålmodighed, åbenhed, empatisk formåen samt relationelle og kommunikative kompetencer hos plejefamilierne er afgørende for et vellykket anbringelsesforløb.

Motivation

Undersøgelsen viser desuden, at den faktor, der typisk motiverer familier til at blive plejefamilie, er ønsket om at gøre en forskel for sårbare børn. Derimod fremhæves det, at honoreringen sjældent er en drivende motivationsfaktor.

Plejbørnenes karakteristika

Undersøgelsen giver endvidere et billede af plejbørnenes typiske karakteristika.

Udslagsgivende årsag til anbringelse

Kommunerne oplyser, at for knap tre fjerdedele af plejbørnene er forhold hos forældrene den udslagsgivende årsag til anbringelsen i en plejefamilie.

Tidligere anbringelser

Godt halvdelen af plejbørnene har ikke været anbragt tidligere. Den anden halvdel har været igennem et eller flere anbringelsesforløb. Heraf har godt halvdelen været anbragt på henholdsvis en døgninstitution, mens godt en tredjedel har været anbragt hos en anden plejefamilie.

Overgang fra anbringelse til selvstændig voksentilværelse

I undersøgelsen fremhæves et behov for bedre overgang fra plejebarn til selvstændig tilværelse som voksen, da det kan opleves overvældende pludselig formelt at miste plejefamilien. Desuden viser undersøgelsen, at godt halvdelen af plejbørnene fortsat har kontakt til plejefamilien efter det fyldte 18. år.

Rekruttering og godkendelse

Undersøgelsen afdækker endvidere kommunernes praksis i forbindelse med rekruttering og godkendelse af plejefamilier.

Rekruttering

Kommunernes rekruttering foregår ofte via annoncering i dagspressen, henvendelser fra og udpegning af familier. Kommunerne oplyser, at tre fjerdedele ikke har et formaliseret samarbejde med eksempelvis andre kommuner eller familieplejeorganisationer om rekruttering af plejefamilier.

Godkendelse

Kommunernes godkendelsespraksis omfatter typisk, at familien fremsender et ansøgningsskema, hvorefter kommunen iværksætter en undersøgelse af familien, der blandt andet består af samtaler med familien. Undersøgelsen resulterer i en socialrapport med indstilling til godkendelse eller afslag. Der er dog en vis variation i den kommunale godkendelsespraksis, blandt andet om hvorvidt grundkurset indgår som en del af godkendelsesproceduren eller først gennemføres, efter familien er godkendt som plejefamilie.

Matchning

Undersøgelsen afdækker de forhold, kommunerne tager højde for, når de matcher et barn og en plejefamilie, samt plejefamiliernes kendskab til barnets handleplan.

Fremgangsmåder til et godt match

Matchet mellem plejebarn, biologiske forældre og plejeforældre betragtes af alle parter som helt essentielt for et godt anbringelsesforløb og for at undgå sammenbrud.

Som fremgangsmåde til at sikre det bedste match anvender kommunerne oftest sammenligningen af plejefamiliens forudsætninger med barnets baggrund og udviklingsbehov samt mødet mellem plejefamilien og barnet/de biologiske forældre.

Plejefamiliernes kendskab til handleplan og mål

Samtlige plejefamilier er blevet orienteret om baggrunden for anbringelsen, og tre fjerdele af plejefamilierne er blevet orienteret om den formodede varighed af anbringelsen.

Godt halvdelen af plejefamilierne har fået udleveret hele eller dele af handleplanen, mens godt en tredjedel ikke har kendskab til plejebarnets handleplan.

Udlevering af handleplan

Endvidere oplyser kommunerne, at størstedelen altid eller ofte udleverer hele eller dele af handleplanen til plejefamilien. Omvendt udleverer 8 procent af kommunerne aldrig hele eller dele af handleplanen, mens 28 procent udleverer den sjældent.

Uddannelse, supervision og anden støtte

I undersøgelsen afdækkes også temaer som grundkursus og efteruddannelse målrettet plejefamilier samt supervision og anden støtte til plejefamilier.

Grundkurset

Der kan konstateres en vis variation i den kommunale praksis om, hvorvidt plejefamilierne skal have påbegyndt eller afsluttet grundkurset, før de modtager et plejebarn. Således anbringes knap tre fjerdedele af plejebørnene hos en plejefamilie, der har afsluttet grundkurset. 14 procent anbringes hos plejefamilier, der har påbegyndt kurset, men endnu ikke har afsluttet det. Endelig bliver 12 procent af plejebørnene anbragt hos plejefamilier, der endnu ikke har påbegyndt grundkurset ved anbringelsens start.

Derimod oplyser plejefamilierne, at 63 procent har gennemført et grundkursus. Det betyder samtidig, at 37 procent af plejefamilierne ikke har deltaget i eller gennemført et grundkursus.

Tilrettelæggelse af grundkurset

Alle kommunerne udbyder grundkurser til plejefamilier, men der er dog forskel på, hvordan grundkurset tilrettelægges, herunder varighed og indhold. I den forbindelse viser undersøgelsen, at en tredjedel af kommunerne udbyder et grundkursus til plejefamilier, der er baseret på RUGOs rekrutterings- og godkendelsessystem.

Kommunerne oplever gennemgående, at de eksisterende grundkursus-tilbud imødekommer behovet for uddannelse hos plejefamilierne.

Udbydere af grundkurset

Desuden oplyser 72 procent af kommunerne, at de anvender lokale AMU-kurser som udbydere af grundkurset for plejefamilier. 18 procent anvender kommunens egne plejeforældrekurser, mens 11 procent benytter sig af private familieplejeorganisationers kurser.

Efteruddannelse

Godt halvdelen af kommunerne tilbyder efteruddannelse til plejefamilierne, mens 43 procent ikke tilbyder efteruddannelse.

40 procent af kommunerne stiller ikke krav om deltagelse i efteruddannelse i kontrakten med plejefamilierne, mens godt en femtedel altid eller for det meste stiller krav herom. Knap halvdelen stiller i særlige tilfælde krav herom.

Som perspektiv herpå oplyser 60 procent af plejefamilierne, at de ikke har deltaget i efteruddannelse eller temamøder. 40 procent har deltaget i et eller flere efteruddannelseskurser eller temamøder, og heraf har hovedparten omfattet behandling af bestemte målgrupper.

Organisering af uddannelse

Knap halvdelen af kommunerne har et formaliseret samarbejde med andre kommuner om uddannelse af plejefamilier, herunder både selve efteruddannelses tilbuddet og tilrettelæggelsen af grundkurset. Heraf har 22 procent samarbejde med organisationer, og 13 procent har samarbejde med private aktører. Hver femte kommune har ikke noget formaliseret samarbejde med andre om uddannelse af plejefamilier.

Supervision

Supervision betragtes gennemgående af alle parter som en væsentlig forudsætning for en vellykket anbringelse.

26 procent af plejefamilierne oplyser, at de har modtaget råd og vejledning 4 gange årligt, mens 9 procent har modtaget råd og vejledning flere end 10 gange årligt. Derimod har 14 procent ikke modtaget nogen form for råd og vejledning. Endelig har 9 procent af plejefamilierne oplevet at få afslag på anmodning om supervision.

I knap halvdelen af tilfældene gennemfører kommunerne supervision i forbindelse med et tilsyn. I 41 procent af tilfældene gennemføres supervisionen på møder, der ligger uden for tilsynsbesøg. Hos 9 procent af plejefamilierne i kommunerne gennemføres der ikke supervision.

Supervisionen gennemføres i 68 procent af tilfældene af en familieplejekonsulent. De næstmest benyttede faggrupper til supervision er psykologer og eksterne supervisorer.

Temaer for supervision

Alle parter peger på tre temaer, der opleves som særlig centrale i forbindelse med kommunernes supervision til plejefamilierne. Temaerne er samarbejdsproblematikker med plejebarnets forældre, behandlingskrævende plejebørn og særlige udfordringer i teenageårene.

Anden støtte

Endvidere oplyser knap halvdelen af kommunerne, at de tilbyder netværksgrupper for plejefamilierne. I 9 procent af kommunerne er det obligatorisk for plejefamilierne at deltage i en netværksgruppe med andre plejefamilier.

31 procent af plejefamilierne oplyser, at de har fået støtte til at oprette eller deltage i netværk for plejefamilier. 38 procent af plejefamilierne oplyser, at de er interesseret i at deltage i et netværk for plejefamilier, og 38 procent deltager allerede i et netværk for plejefamilier.

I godt en tredjedel af kommunerne kan plejefamilierne få støtte og vejledning 24 timer i døgnet, og 28 procent af kommunerne tilbyder andre formelle tiltag, der kan støtte plejefamiliernes kompetencer.

Tilfredshed med kommunernes tilbud i forbindelse med kurser, supervision og støtte

Endelig oplever godt halvdelen af plejefamilierne, at kommunerne har ydet den støtte, familierne har behov for. 64 procent af plejefamilierne oplever, at kommunerne er lydhøre over for familiernes ønsker om uddannelse, kurser, rådgivning m.v., mens 16 procent oplever, at kommunerne ikke er lydhøre over for ønskerne.

Økonomi og ansættelsesvilkår

Plejefamiliernes dækning af omkostninger, honorering og øvrige ansættelsesvilkår fremgår nedenfor.

Plejevederlag

Kommuner og plejefamilier oplyser, at plejefamilierne i de fleste tilfælde tildeles mellem 4 og 7 vederlag per plejebarn. Med udgangspunkt i KL's vejledende satser betyder det, at de fleste plejefamilier modtager mellem 14.720 og 25.720 kr. per plejebarn per måned.

Halvdelen af plejefamilierne oplyser, at de er tilfredse med antallet af vederlag, mens 23 procent er utilfredse med antallet af vederlag.

Skattefri omkostningsdel

Flertallet af plejefamilierne oplyser, at de øremærker det fulde beløb, som familien modtager, til lommepenge og beklædning til plejebarnet.

Genforhandling af antal vederlag

Knap tre fjerdele af kommunerne har faste retningslinjer for, hvor ofte antallet af vederlag genforhandles, mens 26 procent ikke har retningslinjer herfor. Kommunerne oplyser, at godt halvdelen af plejefamilierne får genforhandlet antallet af vederlag én gang årligt, mens 40 procent af plejefamilierne får genforhandlet antallet af vederlag mindre end én gang årligt. Som perspektiv herpå oplyser godt halvdelen af plejefamilierne, at de aldrig har oplevet at få genforhandlet antallet af vederlag.

Kommunerne oplyser, at genforhandlingerne i 64 procent af tilfældene ikke resulterer i nogen ændringer i antallet af vederlag. I 18 procent af tilfældene resulterer genforhandlingerne i en stigning, og i 18 procent af tilfældene resulterer genforhandlingerne i en nedgang i antallet af vederlag.

Som perspektiv herpå oplyser plejefamilierne, at knap halvdelen af disse familier har oplevet, at genforhandlinger har resulteret i en stigning i antallet af vederlag.

Støtte til øvrige udgifter

Størstedelen af plejefamilierne oplyser, at de har søgt om støtte til øvrige udgifter. Heraf har størstedelen fået dækket alle eller de fleste udgifter, mens godt en tiendedel ikke har fået dækket nogen af deres udgifter. 16 procent af plejefamilierne har aldrig søgt om støtte til dækning af øvrige udgifter.

Desuden oplever størstedelen af plejefamilierne, at udgifterne til plejebarnets kost og logi bliver dækket, mens 21 procent ikke oplever, at udgifterne bliver dækket.

Pension

Kommunerne indbetaler i gennemsnit arbejdsgiverbetalt pension til 3 procent af plejefamilierne. Det vil omvendt sige, at 97 procent ikke får indbetalt arbejdsgiverbetalt pension af kommunerne. Som perspektiv herpå oplyser langt hovedparten af plejefamilierne, at de ikke selv indbetaler til en pensionsordning, mens de er plejefamilie.

Øvrige ansættelsesvilkår

Af undersøgelsen fremgår det, at det typiske billede i kommunerne er, at plejefamilierne ansættes på kontrakt. Dog er der en vis variation i kommunernes praksis, idet nogle kommuner opererer med forskellige typer plejefamilier, hvoraf nogle er fastansat af kommunen.

Ferie og aflastning

Undersøgelsen afdækker, i hvilket omfang plejefamilierne afholder ferie med plejebarnet og plejefamiliernes behov for aflastning.

Ferie

Langt størstedelen af plejefamilierne holder altid eller for det meste ferie med plejebørnene, mens 14 procent af plejefamilierne sjældent eller aldrig holder ferie med plejebørnene.

Aflastning

Godt halvdelen af plejefamilierne oplever ikke at have behov for aflastning for deres plejebørn. Derimod oplever 41 procent at have behov for aflastning, og heraf modtager størstedelen ikke aflastning.

For godt halvdelen af de plejefamilier, der modtager aflastning, fremgår muligheden for aflastning af plejefamiliens kontrakt med kommunen.

Tilsyn og opfølgning

I undersøgelsen afdækkes en række forhold i forbindelse med kommunernes varetagelse af både det individuelle og generelle tilsyn og plejefamiliernes og tidligere anbragte børns oplevelse af tilsynene.

Det individuelle tilsyn

Kommunerne oplyser, at godt halvdelen af plejebørnene modtager 3 eller flere individuelle tilsyn årligt, mens knap halvdelen modtager 1 eller 2 individuelle tilsyn årligt. 3 procent modtager under 1 individuelt tilsyn årligt.

Det generelle tilsyn

Desuden oplyser kommunerne, at de i langt størstedelen af tilfældene gennemfører 1 eller flere generelle tilsyn årligt per plejefamilie, men samtidig at hver femte plejefamilie ikke modtager det lovpligtige generelle tilsyn.

Plejefamiliernes og plejebørnenes perspektiv på tilsyn

Som perspektiv på ovenstående oplyser plejefamilierne, at de fleste i 2009 har haft 1 eller 2 generelle tilsyn, 28 procent har haft 3 eller flere generelle tilsyn, mens 9 procent ikke har haft et generelt tilsyn. Godt halvdelen af plejefamilierne oplever de generelle tilsyn som en god støtte til plejefamilien, mens 20 procent af plejefamilierne oplever udbyttet af de generelle tilsyn som ubetydeligt.

Endelig oplyser 43 procent af plejefamilierne, at plejebarnet ikke modtog et individuelt tilsyn i 2009. 42 procent oplyser, at plejebarnet har fået 1 eller 2 individuelle tilsyn i 2009, og 14 procent har modtaget 3 eller flere tilsyn. Godt en tredjedel af plejefamilierne oplever det individuelle tilsyn som en god støtte for plejebarnet, men omvendt oplever 64 procent, at det individuelle tilsyn ikke er en god støtte for barnet. Tilsvarende oplevede adspurgte plejebørn kun i begrænset omfang, at kommunens medarbejdere var en fortrolig støtte for dem under anbringelsen.

Organisering

Undersøgelsen afdækker eksempler på, hvorledes kommunerne har valgt at organisere plejefamilieområdet, herunder fordelingen af roller og ansvar.

Roller og ansvar

Af undersøgelsen fremgår det, at der er en tendens til, at flere af kommunerne i de seneste år har foretaget organisationsændringer på området med henblik på at tydeliggøre ansvarsfordelingen mellem myndighed og leverandør, ligesom et formål i mange tilfælde også har været at lette de arbejdsbyrder, som især sagsbehandlerne oplever.

Udfordringer vedrørende organisering

Plejebørnenes og plejefamiliernes relationer til sagsbehandlere og familieplejekonsulenter er et emne, der adresseres af alle parter. Der peges på, at en stor udfordring i forbindelse med etablering af disse relationer er den store udskiftning blandt gruppen af sagsbehandlere, der opleves over hele landet. En konsekvens heraf er, at kontinuiteten i anbringelsesforløbet i mange tilfælde er begrænset.

I det følgende uddybes og perspektiveres de resultater, der er opsummeret i sammenfatningen.

3. Plejefamilierne

Undersøgelsen af plejefamiliers rammer og vilkår giver blandt andet indsigt i, hvor mange plejefamilier kommunerne har godkendt, ligesom undersøgelsen afdækker plejefamiliernes sammensætning.

På området opereres typisk med tre typer familiepleje, henholdsvis plejefamilier, aflastningsfamilier og netværksplejefamilier. Undersøgelsens primære fokus er plejefamilier, men indledningsvis vil kortlægningen omfatte en afdækning af omfanget generelt. For at sikre den rette forståelsesramme beskrives de tre typer familiepleje kort.

En *plejefamilie* defineres typisk som en familie, der har et barn/en ung i fuldtidspleje. Det indebærer som udgangspunkt, at barnet har sin folke-registeradresse hos plejefamilien og bor der fast hele året. En plejefamilie bliver godkendt og får plejetilladelse i den kommune, plejefamilien bor i. Med ikrafttræden af Barnets Reform gives der mulighed for at etablere en ny type plejefamilie, nemlig kommunale plejefamilier. Tanken bag de nye kommunale plejefamilier er blandt andet, at de i højere grad skal være rustet til at modtage børn og unge med mere komplekse problemstillinger og behov. Med Barnets Reform bliver det desuden også muligt for kommunerne at godkende plejefamilier, der er bosat i andre kommuner, til konkrete børn.

En *aflastningsfamilie* er en familie, der typisk har et barn/en ung boende i weekender, eksempelvis hver anden eller tredje weekend. I nogle tilfælde vil en aflastningsfamilie også have plejebarnet på udvalgte hverdage og på kortere ferieophold. Barnet har i mange tilfælde folke-registeradresse hos sine biologiske forældre eller sin plejefamilie. En aflastningsfamilie bliver godkendt og får plejetilladelse af den kommune, aflastningsfamilien bor i.

En *netværksplejefamilie* har gennemgående en væsentlig relation til barnet/den unge. Det kan være slægt eller venner. Det vigtige er, at der er en tilknytning mellem barnet/den unge og netværksplejefamilien. En netværksplejefamilie skal som udgangspunkt have plejetilladelse fra den kommune, hvor barnet bor.

Af den landsdækkende kommuneundersøgelse fremgår det, at de 82 kommuner, der har besvaret spørgsmålet herom, samlet set per 1. januar 2010 havde godkendt 11.267 familier til pleje-, aflastnings- og netværksplejefamilie. Heraf er 7.552 godkendt til plejefamilie, 2.921 til aflastningsfamilie og 794 til netværksplejefamilie, jf. tabellen ne-

denfor. Af tabellen fremgår antallet af familier samlet set og fordelt på de tre typer som besvaret¹ og opregnet til landsplan.

Tablet 2: Kommunernes oplysninger om antal godkendte familier til henholdsvis plejefamilie, aflastningsfamilie og netværksplejefamilie

	Antal opgjort fra besvarelser	Antal opregnet til landsplan
Samlet antal godkendte familier	11.267	14.090
Heraf:		
Plejefamilier*	7.552	9.635
Aflastningsfamilier*	2.921	3.502
Netværksplejefamilier	794	953

Note: N=82

Note 1: Omfatter familier, der alene er godkendt til plejefamilie eller til både pleje- og aflastningsfamilie.

Note 2: Omfatter familier, der alene er godkendt til aflastningsfamilie.

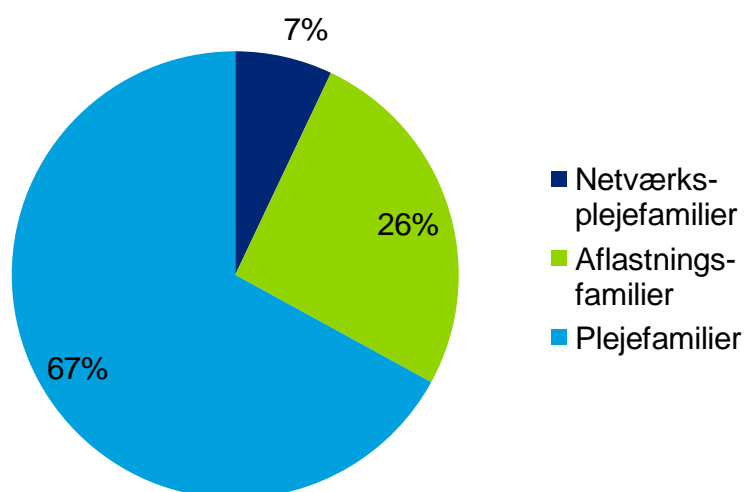
Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

En opregning² af resultaterne kan give en indikation af det samlede antal godkendte familier på landsplan. Opregningerne viser således, at landets kommuner samlet set per 1. januar 2010 havde godkendt 14.090 familier som enten plejefamilie, aflastningsfamilie eller netværksplejefamilie. Heraf er 71 procent godkendt som plejefamilie, 23 procent er godkendt som aflastningsfamilie, og 6 procent er godkendt som netværksplejefamilie, jf. figuren nedenfor.

¹ Opgørelserne heraf omfatter de 80 kommuner, der har besvaret spørgsmålene herom.

² En uddybning af metoden til opregning af antallet af plejefamilier findes i metodeafsnittet bagerst i rapporten.

Figur 1: Familier fordelt på de typiske familieplejetyper

Note: N=79

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Ifølge seneste opgørelser fra Ankestyrelsens anbringelsesstatistik fra 2009 var 5.546 børn anbragt i plejefamilie, og 654 var anbragt i netværksplejefamilier.³ Anbringelsesstatistikken omfatter ikke aflastningsfamilier. Det må konstateres, at der er en vis uoverensstemmelse mellem det antal anbragte børn, som kommunerne indberetter til anbringelsesstatistikken, og antallet af godkendte familier, som kommunerne har indberettet til nærværende undersøgelse. Hertil skal fremhæves, at de senest tilgængelige opgørelser fra anbringelsesstatistikken er fra 2009. De seneste år har flere kommuner haft særligt fokus på anbringelser i plejefamilier, og den eventuelle udvikling i antallet af anbringelser i plejefamilier, som dette fokus har medført i første halvår af 2010, vil således ikke fremgå af den nævnte opgørelse.

En årsag til denne forskel mellem kommunernes opgørelser over godkendte plejefamilier og anbringelsesstatistikkenes opgørelse over antal børn og unge anbragt i plejefamilie kan være, at nogle kommuner kan have godkendt plejefamilier, der ikke bliver brugt (passive). Disse familier figurerer således i kommunernes systemer som godkendt, men kan reelt set betragtes som passive, enten fordi familierne endnu ikke har fået tildelt et plejebarn, eller fordi familierne selv har stoppet deres hverv som plejefamilie. Endelig kan en årsag til denne forskel være, at nogle kommuner kan have oplyst det samlede antal plejefamilier, som kommunen anvender, og således ikke alene de plejefamilier, som kommunen selv har godkendt. Konsekvensen heraf kan være, at nogle

³ Kilde: Anbringelsesstatistikken, Ankestyrelsen 2009.

plejefamilier er registreret af flere kommuner. Hertil skal det dog bemærkes, at der i forbindelse med udarbejdelsen af spørgeskemaet og formuleringen af netop spørgsmålet om antal godkendte plejefamilier har været særligt fokus på at undgå fejl og uoverensstemmelser i kommunernes indberetninger.⁴

Forskellen i kommunernes opgørelser af antal godkendte netværksplejefamilier og antallet af børn anbragt i netværksplejefamilie opgjort i Anbringelsesstatistikken er dog sværere at forklare. Netværksplejefamilier godkendes til et specifikt barn eller en specifik ung, hvorfor disse familier som udgangspunkt ikke kan være passive.

Dog kan det konstateres, at kommunerne anvender netværksplejefamilier i relativt begrænset omfang (5 procent). Den dybtgående analyse afdækker, at en årsag hertil kan være, at kommunerne i mange tilfælde oplever det svært at finde tilstrækkelige ressourcer blandt udsatte børns/unges netværk og slægt. Desuden fremhæver nogle kommuner, at netværksanbringelser kan give andre udfordringer for sagsbehandlere. Eksempelvis kan det i nogle netværksanbringelser opleves sværere for sagsbehandlere at få tilstrækkelige informationer om barnet, anbringelsesforløbet, forældrene og om netværksplejefamilien. En begrænset indsigt i forhold omkring familierne og barnet kan blandt andet vanskeliggøre tilsyn og supervision af netværksplejefamilien⁵.

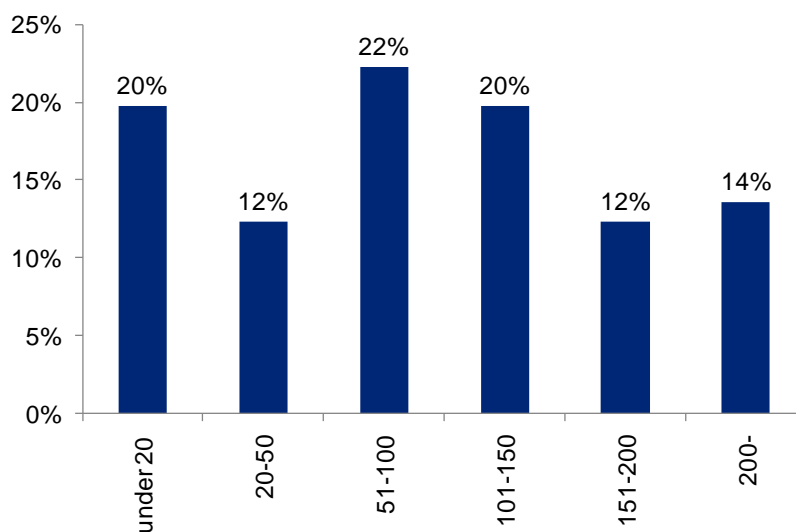
Den landsdækkende kommuneundersøgelse viser, at per 1. januar 2010 havde 20 procent af kommunerne under 20 godkendte plejefamilier, og 12 procent havde 20-50 godkendte plejefamilier. 22 og 20 procent af kommunerne havde henholdsvis 51-100 og 101-150 godkendte plejefamilier. Det laveste antal plejefamilier, en kommune havde godkendt, var tre plejefamilier. En fjerdedel af kommunerne havde over 150 plejefamilier, jf. figuren nedenfor.

---

⁴ Indledningsvis blev der gennemført en prætest af spørgsmålet, hvor formulering og forståelse af spørgsmålet blev valideret i samarbejde med udvalgte kommuner. Det konkrete spørgsmål er i spørgeskemaet formuleret som følgende: "Først vil vi bede dig angive forskellige oplysninger om antal plejefamilier bosiddende i kommunen, der per 1. januar 2010 var godkendt af kommunen." Se i øvrigt spørgsmålets svarfelter i bilag A. Desuden var der bag spørgsmålet i det webbaserede spørgeskema indlagt et valideringsfilter, der gav kommunen en fejlmelding, såfremt der var uoverensstemmelse i de indberettede tal, ligesom den til undersøgelsen etablerede hotline, der i indberetningsperioden blev kontaktet af omtrent halvdelen af kommunerne, bidrog til at sikre misforståelser og fejlindberetninger. Endelig er der efter undersøgelsens afslutning gennemført en grundig validering af kommunernes indberetninger.

⁵ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Figur 2: Antal plejefamilier fordelt på kommuner

Note: N=82

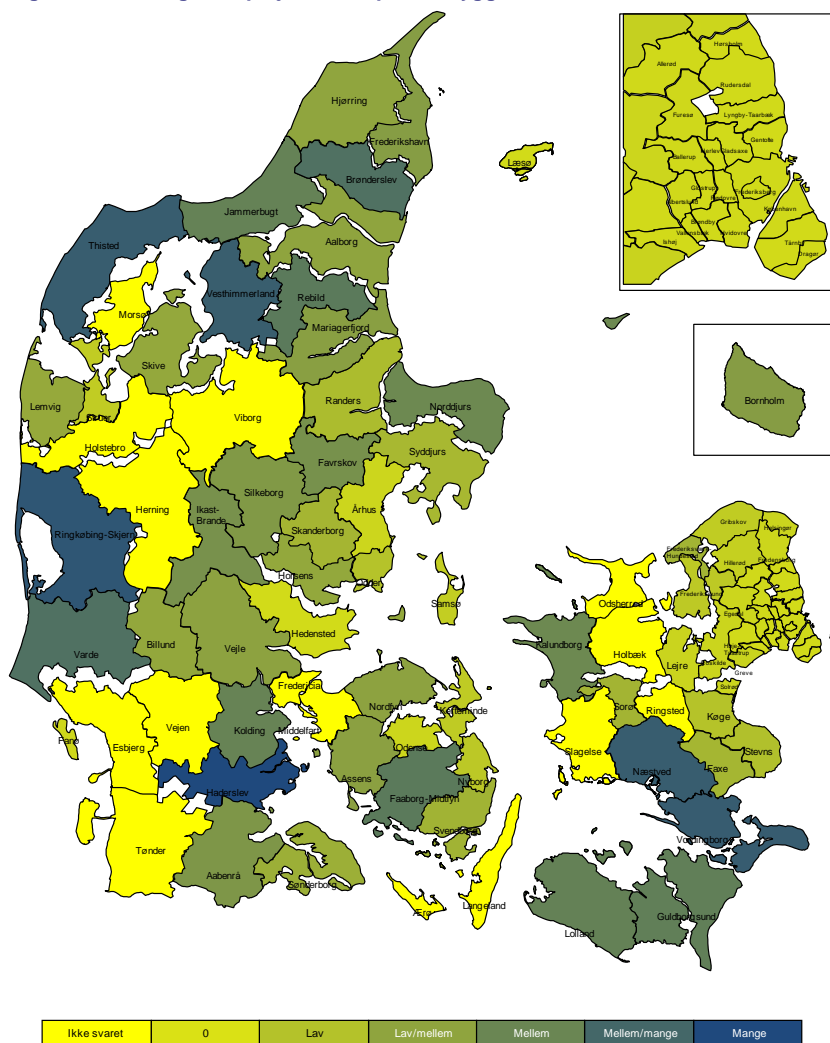
Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser en betydelig sammenhæng mellem antal godkendte plejefamilier og henholdsvis kommunernes urbaniseringsgrad og socioøkonomiske score⁶. Således har kommuner med flere indbyggere per kvadratmeter godkendt færre plejefamilier. Denne sammenhæng er tydelig på nedenstående Danmarkskort, der viser grupperinger på henholdsvis ingen, få, lav/mellem, mellem, mellem/mange og mange godkendte plejefamilier fordelt på kommunernes urbaniseringsgrad.

---

⁶ Uddybende beskrivelser af indeksene findes i metodeafsnittet bagerst i rapporten.

Figur 3: Fordelingen af plejefamilier per indbygger i landets kommuner

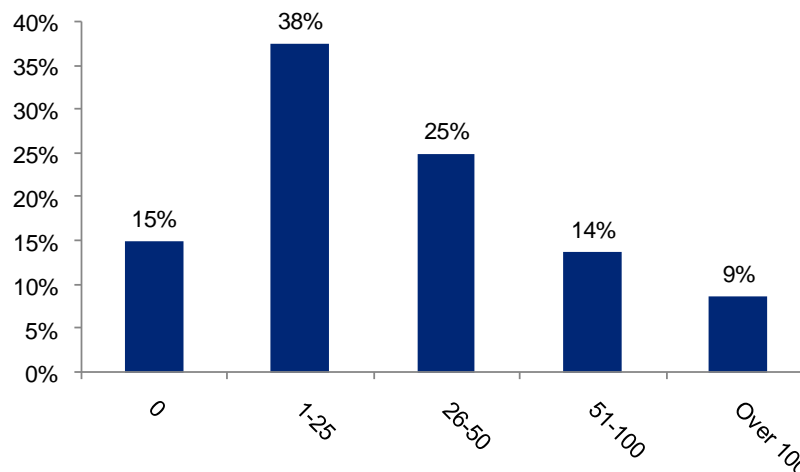
Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Disse sammenhænge understøttes af kommunernes oplysninger i forbindelse med de dybtgående analyser. Især de store kommuner oplyser, at de oplever udfordringer med at rekruttere plejefamilier bosat i kommunen, hvilket kan give udfordringer for især anbringelser af lidt ældre børn og teenagere, der i flere tilfælde har et ønske om at blive i deres nærmiljø. Kommunerne oplyser, at en årsag hertil blandt andet er, at familier bosat i storbyerne i mange tilfælde har en anden familiestruktur end familier bosat i oplandet, og ofte bor familier bosat i storbyerne i mindre boliger eller lejligheder, der ikke på samme måde som en større villa eller gård fordrer til, at der kan flytte et eller flere plejebørn ind.

Ligeledes viser den landsdækkende kommuneundersøgelse, at per 1. januar 2010 havde 38 procent af kommunerne 1-25 godkendte aflastningsfamilier. 15 procent af kommunerne havde ingen godkendte

aflastningsfamilier, og 9 procent havde over 100 godkendte aflastningsfamilier, jf. figuren nedenfor.

Figur 4: Antal aflastningsfamilier fordelt på kommuner

Note: N=79

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser en tilsvarende sammenhæng mellem kommunernes urbaniseringsgrad og antallet af aflastningsfamilier. Dog viser de dybtgående analyser, at tendensen ikke er så tydelig for aflastningsfamilier som for plejefamilier. Især de store kommuner oplyser, at der for de store byers vedkommende er langt større mulighed for at rekruttere aflastningsfamilier end plejefamilier.⁷

3.1 Plejefamiliernes sammensætning

Undersøgelsen blandt plejefamilierne kan give et perspektiv på ovenstående tendenser omkring kommunernes godkendelse af plejefamilier. Undersøgelsen giver et billede af plejefamiliernes sammensætning, herunder familiernes størrelse, beskæftigelse, civilstand og plejeforældrenes alder. Resultaterne omfatter som det primære sammensætningen af plejefamilierne og er således ikke et udtryk for sammensætningen af netværksplejefamilier og familier, der alene er godkendt til aflastningsfamilie.

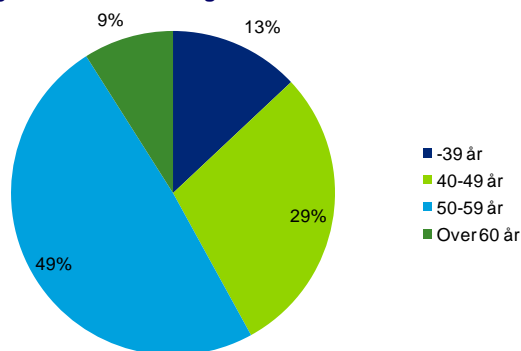
⁷ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser, at langt de fleste plejefamilier (85 procent) består af to voksne – henholdsvis en mand og en kvinde, der er gift eller lever i et fast parforhold (86 procent).

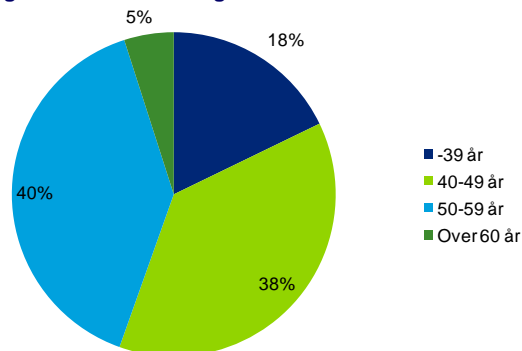
Enkelte plejefamilier består af én voksen, og det er primært enlige kvinder, der har et barn i pleje, som de pågældende har fået kendskab til via anden beskæftigelse, eller plejeforældre, der er blevet skilt, og hvor plejebarnet er blevet boende hos en af plejeforældrene.

Endvidere viser undersøgelsen, at langt størstedelen af plejeforældrene aldersmæssigt er 40-60 år. For kvindernes vedkommende er de aldersmæssigt 40-49 år (38 procent) og 50-59 år (40 procent). Den største andel af mændene er 50-59 år (49 procent). 13 procent af mændene og 18 procent af kvinderne er under 39 år, og en mindre andel på 9 procent af mændene og 5 procent af kvinderne er over 60 år, jf. figurerne nedenfor.

Figur 5: Aldersfordeling blandt mænd

Figur 6: Aldersfordeling blandt kvinder

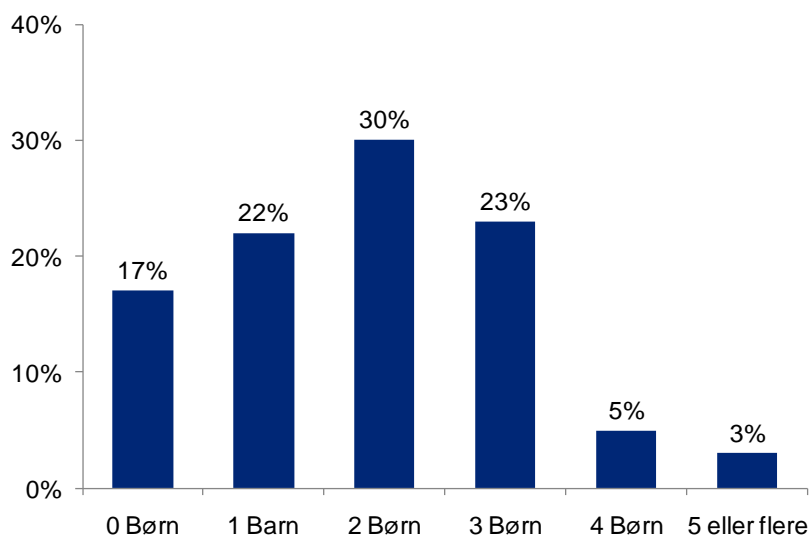
Note: N=76 (Figur 5), N=85 (Figur 6)

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

På baggrund af undersøgelsen blandt plejefamilierne kan gennemsnitsalderen på mændene i plejefamilierne beregnes til knap 50 år, mens kvindernes gennemsnitsalder er knap 48 år.

Undersøgelsen viser desuden, at størstedelen (83 procent) af plejefamilierne har egne børn. Det typiske billede er, at familierne har 1-3 biologiske børn (75 procent). 8 procent har flere end 3 biologiske børn, og 17 procent har ingen biologiske børn, jf. figuren nedenfor.

Figur 7: Antal egne børn fordelt på plejefamilier

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Endelig viser undersøgelsen, at plejefamiliernes børn i mange tilfælde aldersmæssigt er teenagere eller ældre, hvilket svarer til plejeforældrenes gennemsnitlige alder. I den forbindelse viser de dybtgående analyser i kommunerne, at kommunerne i nogle tilfælde har som kriterium, at plejefamilierne ikke må have helt små børn. Familieplejekonsulenterne forklarer dette med blandt andet, at mindre børn ofte kræver et større overskud fra forældrene, og at det derfor ofte vil være svært at kombinere helt små børn med det at have et plejebarn.⁸

Det kan således konstateres, at plejefamilierne som udgangspunkt har en relativt entydig profil. Der er overvejende tale om veletablerede kernefamilier med to voksne med 1-3 børn. De voksne har nået en alder, hvor de har fået mere overskud i hverdagen, idet deres egne børn er blevet ældre og i mange tilfælde mindre krævende.

3.2 Plejefamiliernes baggrund

Undersøgelsen blandt plejefamilierne kan desuden give et billede af plejefamiliernes uddannelses- og beskæftigelsesmæssige baggrund.

Resultaterne fra undersøgelsen viser, at mændene overvejende har en grundlæggende erhvervsuddannelse (24 procent), en afsluttende erhvervsuddannelse (24 procent) eller en videregående uddannelse af mellemlang varighed (23 procent).

---

⁸ Kilde: Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Kvinderne i plejefamilierne har overvejende en videregående uddannelse af mellemlang varighed (27 procent), en grundlæggende erhvervsuddannelse (24 procent), en afsluttet erhvervsuddannelse (15 procent) eller ingen anden uddannelse ud over folkeskolen (12 procent), jf. tabellen nedenfor.

Eksempler på plejefamiliers mest typiske uddannelser:

Mænd: Størstedelen af mændene har en erhvervsuddannelse; primært maskinarbejder, tømrer og smed.

Kvinder: En stor del af kvinderne har en pædagogisk uddannelse; primært lærer, pædagog og socialpædagog.

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Tabel 3: Plejefamiliernes oplysninger om deres uddannelsesniveau fordelt på køn

Uddannelsesniveau	Mand (N=75)	Kvinde (N=87)
Ingen anden uddannelse ud over folkeskolen	7 %	12 %
Gymnasium, HHX, HTX, HF og lignende	8 %	9 %
Grundlæggende erhvervsuddannelse	24 %	24 %
Afsluttet erhvervsuddannelse	24 %	15 %
Videregående uddannelse af kort varighed (2 år)	4 %	6 %
Videregående uddannelse af mellemlang varighed (3-4 år)	23 %	27 %
Videregående uddannelse af lang varighed (5 år eller mere)	11 %	7 %
Total	100 %	100 %

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser desuden, at plejefamilierne sammenlignet med den danske befolkning generelt er højere uddannet. Således er der 33 procent i den danske befolkning (over 18 år), der har folkeskolen som den højst afsluttede uddannelse, mens 7 procent af mændene og 12 procent af kvinderne i plejefamilierne har folkeskolen som den højst afsluttede uddannelse.⁹

Endvidere viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at langt størstedelen af plejefamilierne er karakteriseret ved, at en eller begge af plejeforældrene har professionel erfaring med børn fra tidligere ansættelser i enten normal- eller specialsystemet. Således har 80 procent af kvinderne professionel erfaring med børn fra tidligere beskæftigelse, og cirka 25 procent af mændene har tilsvarende erfaring, jf. figuren nedenfor.

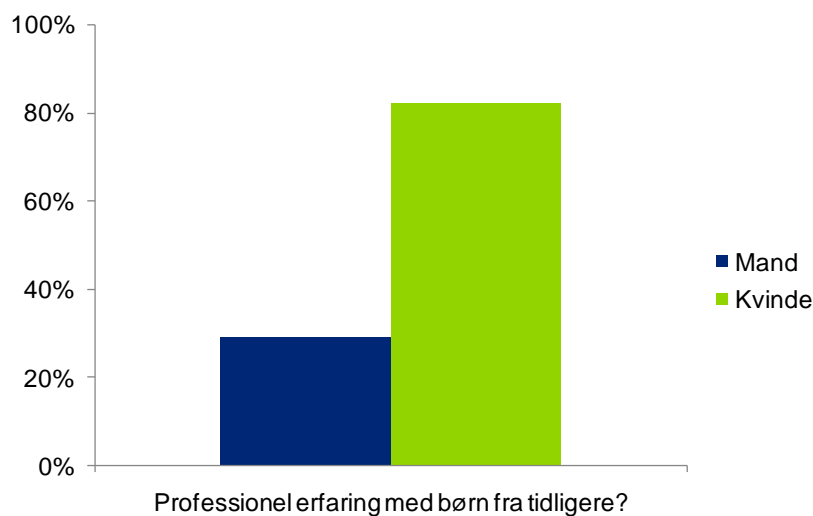
⁹ **Kilde:** Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Plejefamiliers professionelle erfaring med børn

- En betydelig del af især kvinderne i plejefamilierne har professionel erfaring i at arbejde med børn.
- Erfaringen stammer langt overvejende fra arbejde som pædagogmedhjælper, pædagog, lærer eller socialpædagog.
- Enkelte har haft decideret professionel erfaring fra døgninstitutioner for udsatte børn og enkelte har erfaring fra arbejde som psykolog.

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Figur 8: Plejeforældrenes professionelle erfaring med børn fra tidligere ansættelser

Note: N=54 (Mænd), N=83(Kvinder)

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Det kan således konstateres, at plejefamiliernes baggrund overvejende er en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse af mellem-lang varighed, og at en eller begge forældre typisk har en professionel erfaring med børn fra tidligere ansættelser.

Suppleres denne profil med erfaringer fra kommuner og organisationer på området, kan det tilføjes, at den typiske plejefamilie er bosat i hus i oplandet, er aktiv i lokalmiljøet og har overskud til at give lidt ekstra i hverdagen.¹⁰

3.3 Plejefamiliernes beskæftigelsesgrad

Plejefamiliernes beskæftigelsesgrad før og efter, de har fået et barn i pleje, er også afdækket i undersøgelsen blandt plejefamilierne. Beskæftigelsesgraden er et udtryk for antal arbejdstimer, som plejefamilien har i anden beskæftigelse; det vil sige, hvorvidt plejeforældrene har anden beskæftigelse på deltid, på fuldtid eller ingen anden beskæftigelse ud over plejeforholdet.

Undersøgelsen viser, at 96 procent af kvinderne i plejefamilierne var i fuld- eller deltidsbeskæftigelse, før familien fik et barn i pleje. Nu er 53 procent af kvinderne i anden beskæftigelse, samtidig med at de er plejeforældre. 100 procent af mændene havde fuldtidsbeskæftigelse, før familien fik et barn i pleje. Nu er 77 procent af mændene i deltids-

¹⁰ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010, og interview med nøgleinteressenter på området.

eller fuldtidsbeskæftigelse, samtidig med at de er plejeforældre, jf. tabel nedenfor.

Tabel 4: Plejefamiliers beskæftigelsesgrad før og efter, de har fået et plejebarn

Beskæftigelsesgrad	Mand (før)	Mand (efter)	Kvinde (før)	Kvinde (efter)
Ingen anden beskæftigelse ved siden af	0 %	23 %	4 %	48 %
Deltidsbeskæftigelse ved siden af	0 %	5 %	6 %	10 %
Fuldtidsbeskæftigelse ved siden af	100 %	72 %	90 %	43 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %

Note: N=75 (Mænd), N=87 (Kvinder)

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

På baggrund af ovenstående kan det konstateres, at der i mange tilfælde er en betydelig reduktion i plejefamiliernes beskæftigelsesgrad, efter de har fået et barn i pleje. Denne tendens er mest tydelig blandt kvinderne.

I forbindelse med plejefamiliernes beskæftigelsesgrad kan den dybtgående analyse i udvalgte kommuner give et perspektiv på, hvad der kan ligge til grund for reduktionen i beskæftigelsesgraden. Således oplever nogle kommuner, at plejeforældrene i nogle tilfælde selv har et ønske om at gå hjemme og ser et plejebarn som en mulighed herfor. I andre tilfælde vurderer kommunerne, at det er en forudsætning for at have det konkrete barn i pleje, at mindst en af plejeforældrene ikke har anden beskæftigelse ved siden af. Kommunerne oplyser, at årsagen hertil kan være enten kompleksiteten i barnets behov eller barnets alder, for eksempel et spædbarn, der endnu ikke kan gå i vuggestue.¹¹

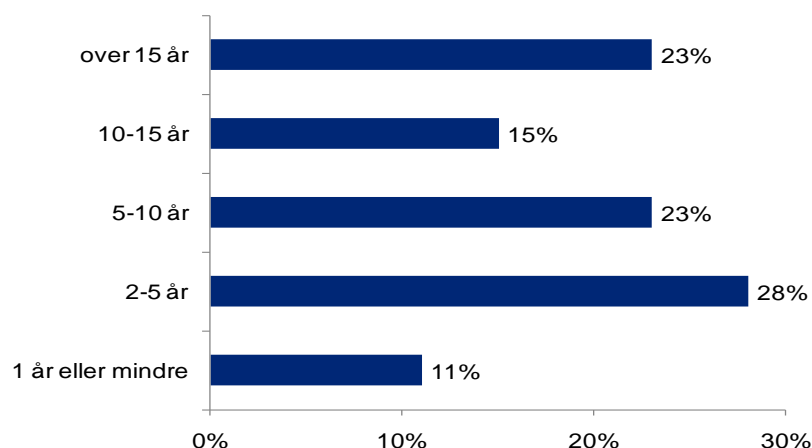
3.4 Erfaring som plejefamilie

Undersøgelsen blandt plejefamilierne afdækker desuden plejefamiliernes erfaring, herunder anciennitet og antal plejebørn gennem tiden.

Undersøgelsen viser, at på undersøgelsestidspunktet har 39 procent af familierne været plejefamilie i 5 år eller kortere, 38 procent af familierne har været plejefamilie i 5-15 år, og 23 procent af familierne har været plejefamilie i mere end 15 år, jf. figuren nedenfor.

¹¹ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Figur 9: Plejefamiliernes anciennitet

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser desuden, at på undersøgelsestidspunktet har størstedelen (40 procent) erfaring som plejefamilie for 2-3 børn. 17 procent af familierne har haft 4-5 børn i pleje, mens andre 17 procent har erfaring baseret på flere end 5 børn, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 5: Antal børn, som plejefamilierne samlet set gennem tiden har haft i pleje

Antal plejebørn	Andel plejefamilier
1 barn	26 %
2-3 børn	40 %
4-5 børn	17 %
Flere end 5 børn	17 %
Total	100 %

Note: N=66

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Det maksimale antal plejebørn, som plejefamilierne i undersøgelsen har erfaring fra, er 21 plejebørn.

På baggrund af ovenstående resultater kan der således konstateres en vis spredning i plejefamiliernes anciennitet og erfaring som plejefamilie.

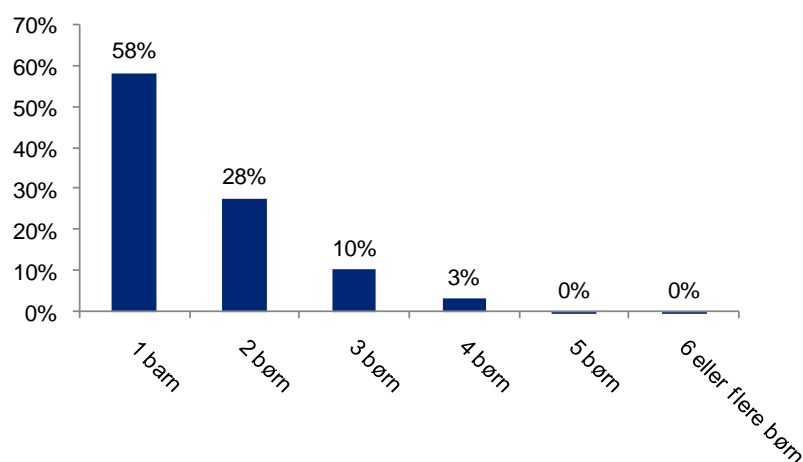
Som perspektiv hertil oplyser flere kommuner, at plejefamilierne i mange tilfælde er aflastningsfamilie i nogle år, før de bliver egentlig plejefamilie og får et barn i døgnpleje. Det kan være noget, familien selv vælger, eller noget, som kommunerne kan opfordre nogle familier til, da det i nogle tilfælde betragtes som hensigtsmæssigt, at familien

oplever at bo sammen med et udsat barn i afgrænsede perioder, før de bliver plejefamilie på fuld tid.¹²

3.5 Aktuelle plejebørn

I forbindelse med den landdækkende kommuneundersøgelse oplyser kommunerne, at 58 procent af plejefamilierne i kommunerne har ét plejebarn. Godt en tredjedel af plejefamilierne (38 procent) har to eller tre plejebørn, mens 3 procent har fire eller flere plejebørn, jf. figuren nedenfor.

Figur 10: Antal børn per plejefamilie i de familier, kommunerne fører det generelle tilsyn med

Note: N=79

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Kun få plejefamilier har mange børn. Således har 15 plejefamilier 5 plejebørn, mens 3 plejefamilier har 7 plejebørn.

Som perspektiv til ovenstående viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at 48 procent af plejefamilierne har ét plejebarn, 44 procent har 2-3 plejebørn, og 3 procent har 4 eller flere aktuelle plejebørn, jf. tabellen nedenfor.

---

¹² **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Tabel 6: Plejefamiliernes oplysninger om antal aktuelle plejebørn

Antal aktuelle børn	Andel plejefamilier
0	3 %
1	48 %
2	34 %
3	10 %
4	2 %
Flere end 4	1 %
Total	100 %

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte, 2010.

På baggrund af undersøgelsen kan det beregnes, at plejefamilierne i gennemsnit har 1,7 plejebørn.

I forlængelse af ovenstående oplyser kommunerne, at udsatte søskenepar typisk bliver anbragt hos samme plejefamilie, medmindre der skal tages særlige hensyn. Desuden oplyser kommunerne, at plejefamilier i nogle tilfælde får henvist to eller flere plejebørn, der ikke har nogen umiddelbar relation til hinanden. Kommunerne oplyser, at de typisk foretager en vurdering af, hvad plejefamiliens generelle godkendelse skal indeholde. Den godkendelse danner herefter udgangspunkt for en vurdering af, om de konkrete børn, der peges på til plejefamilien, falder inden for den generelle godkendelsesramme.¹³

Det kan således konstateres, at godt halvdelen af plejefamilierne har ét plejebarn, mens knap halvdelen har to eller flere plejebørn. Som udgangspunkt fastsætter kommunerne antallet af plejebørn per plejefamilie i forbindelse med den generelle godkendelse af plejefamilien, mens den godkendende kommune som udgangspunkt ved det konkrete match vil forholde sig til, om plejeopgaven ligger inden for den generelle godkendelse af plejefamilien.

3.6 Hvor er plejefamilierne bosat?

Plejefamilier skal godkendes af den kommune, de er bosat i. Andre kommuner kan vælge at anbringe børn og unge i plejefamilier, der er godkendt af andre kommuner.

Den landsdækkende kommuneundersøgelse viser, at 66 procent af de plejefamilier, som kommunerne per 1. januar 2010 havde anbragt børn hos, er bosat i den anbringende kommune, og 34 procent er bosat i andre kommuner. Undersøgelsen viser et tilsvarende billede i forhold

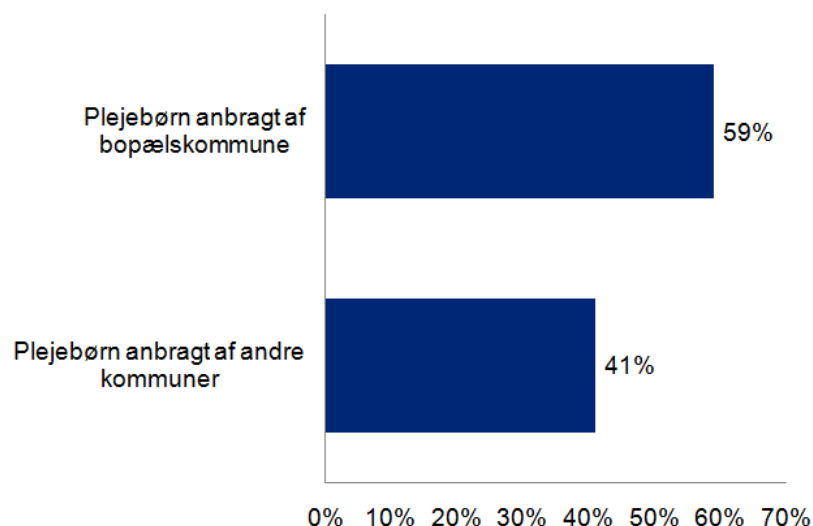
¹³ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

til aflastningsfamilier, hvor 60 og 40 procent er bosat i henholdsvis anbringende kommune og andre kommuner.¹⁴

Desuden viser undersøgelsen en vis sammenhæng mellem kommunernes placering på det socioøkonomiske indeks og kommunens urbaniseringsgrad samt andel af anvendte plejefamilier bosat i anbringende kommune. Således kan der konstateres en tendens til, at jo lavere placering kommunen har på det socialøkonomiske indeks, des større grad anvender kommunen plejefamilier, der er bosat i anbringende kommune. Tilsvarende viser undersøgelsen, at jo færre indbyggere kommunen har per kvadratmeter (urbanisering), des større omfang anvender kommunen plejefamilier bosat i anbringende kommune.¹⁵

Som perspektiv herpå viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at knap 60 procent af plejefamilierne har fået plejebørn anbragt fra egen bopælskommune, og godt 40 procent har fået anbragt plejebørn fra andre kommuner, jf. figuren nedenfor.

Figur 11: Oversigt over, hvorvidt plejefamilierne har fået anbragt børn fra bopælskommune eller andre kommuner

Note: N=87

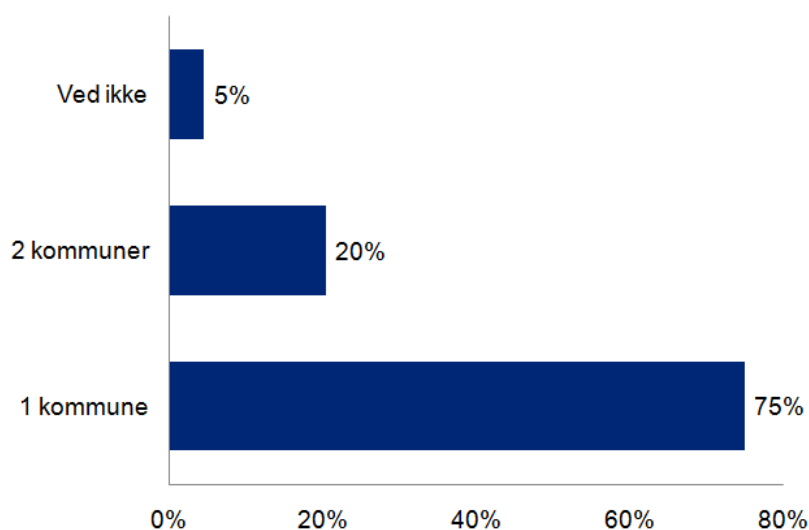
Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser desuden, at af de godt 40 procent af plejefamilierne, der har fået plejebørn anbragt fra andre kommuner end deres bopælskommune, har størstedelen (75 procent) fået plejebørn anbragt fra kun én anden kommune, mens 20 procent har fået plejebørn anbragt fra to kommuner, jf. figuren nedenfor.

¹⁴ **Kilde:** Landsdækkende spørgeskemaundersøgelse, Deloitte 2010.

¹⁵ **Kilde:** Landsdækkende spørgeskemaundersøgelse, Deloitte, 2010.

Figur 12: Hvor mange forskellige kommuner har familierne fået anbragt børn fra?

Note: N=36

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Fem procent af plejefamilierne, der har fået anbragt plejebørn fra en anden kommune, har oplyst, at de ikke ved, hvor mange kommuner der har anbragt plejebørn hos familien. Undersøgelsen viser ikke nogen særlige karakteristika hos de plejefamilier, der har oplyst, at de ikke ved, hvor mange kommuner de har fået plejebørn fra.

På baggrund af ovenstående resultater kan det konstateres, at omkring 40 procent af plejefamilierne har fået anbragt plejebørn fra andre kommuner end deres bopælskommune, og heraf har en femtedel fået anbragt plejebørn fra to kommuner. I den forbindelse oplyser kommunerne, at plejefamilierne i disse tilfælde kan opleve udfordringer med variationer i forhold til de forskellige kommuners praksis på området og dermed de rammer og vilkår, som disse plejefamilier er underlagt. Plejefamilierne kan blandt andet opleve forskellig praksis for fastsættelse af vederlag, omfang og indhold af supervision, det individuelle tilsyn m.m.¹⁶

3.7 Plejefamiliernes forudsætninger

De dybtgående analyser i kommunerne og undersøgelsen blandt tidligere anbragte børn giver mulighed for at belyse, hvilke forudsætninger plejefamilierne som udgangspunkt har og bør have for at sikre et vellykket anbringelsesforløb.

¹⁶ Kilde: Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Sagsbehandlere og familieplejekonsulenter oplyser, at plejefamilier i flere tilfælde opleves som en mindre god løsning til meget behandlingskrævende børn, herunder børn, der har betydelige tilknytningsproblemer. Desuden opleves plejefamilier i mange tilfælde som en mindre hensigtsmæssig løsning for førstegangsanbringelser af teenagere, da den gruppe aldersmæssigt typisk gennemgår en løsrivelsesproces i overgangen til voksen, som kan vanskeliggøre etablering af nære relationer til en ny familie. Kommunerne oplyser desuden, at et godt samarbejde mellem plejefamilie og biologisk familie i mange tilfælde kan være afgørende for et vellykket anbringelsesforløb. I nogle tilfælde oplever sagsbehandlerne, at plejebørnenes personlighedsudvikling kan trues, hvis børnene oplever et problemfyldt samarbejde mellem plejefamilie og biologisk familie. Endelig oplyser sagsbehandlerne, at et væsentligt hensyn i forbindelse med vurderingen af plejefamiliernes forudsætninger i nogle tilfælde er barnets behov for at blive i nærmiljøet. Det opleves især relevant i forbindelse med ældre børn eller teenagere, der skal anbringes i en plejefamilie.¹⁷

Citat fra tidligere plejebarn om oplevelsen af, at plejefamilien ikke havde de rette forudsætninger:

”Jeg oplevede, at de manglede forståelse for, hvem jeg var. De kunne slet ikke forstå, hvordan det var at være plejebarn, hvad jeg havde været igennem.”

Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

Undersøgelsen blandt tidligere anbragte børn afdækker de adspurgte plejebørns oplevelser af de forudsætninger, de oplevede som centrale for, at anbringelsesforløbet var vellykket. Oplevelserne er delte i forhold til, hvorvidt de tidligere anbragte børn oplevede, at deres plejefamilie havde de rette forudsætninger for at have dem i familiepleje. De adspurgte plejebørn, der oplevede, at plejefamilien ikke havde de rette forudsætninger, fremhæver især plejefamiliens manglende indsigt i, hvad det vil sige at være et plejebarn og være udsat. Desuden bliver det fremhævet, at plejefamilierne i nogle tilfælde manglede forudsætninger for at håndtere relationen til forældrene.

Den gruppe af de adspurgte plejebørn, der modsat oplevede, at deres plejefamilie havde de rette forudsætninger for at have dem i pleje, begrundet det med, at plejefamilien kunne sætte sig ind i, hvad det vil sige at være plejebarn, tage udgangspunkt i plejebarnets behov og udvise empati.

Med udgangspunkt i de dybtgående analyser i kommunerne og undersøgelsen blandt tidligere anbragte børn kan det konstateres, at både kommunernes og de tidligere plejebørns oplevelse af, hvilke forudsætninger der er helt centrale for, at en anbringelse hos en plejefamilie er vellykket, er relativt entydig. Plejefamilien skal kunne:

- Sætte sig ind i, hvad det vil sige at være plejebarn.
- Give den støtte og hjælp, som plejebarnet har behov for.
- Rumme både plejebarnet og plejebarnets forældre.

---

¹⁷ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

- Tage udgangspunkt i plejebarnets behov og involvere plejebarnet i større beslutninger.
- Give plejebarnet følelsen af at være ligestillet med plejefamiliens biologiske børn.
- Udvide empati.

Af undersøgelsen blandt tidligere anbragte børn fremgår det, at de adspurgte plejebørn gennemgående er delte i oplevelsen af, hvorvidt plejefamilien havde de rette forudsætninger, herunder kunne sætte sig ind i plejebørnenes behov og give den støtte og hjælp, de havde brug for. De adspurgte plejebørns oplevelser i forhold til plejefamiliernes støtte omfatter blandt andet opbakning til uddannelse og samarbejdet med børnenes forældre.

Citat fra tidligere plejebarn om oplevelsen af ikke at føle sig som en del af plejefamilien:

”Jeg var ikke med på ferie. Mig og min bror blev anbragt i aflastning i stedet. Det var ikke rart. Man kan som barn godt fornemme, om man er favorit eller ej. Det var vi ikke.”

Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

Desuden er de tidligere anbragte børn også delte i deres oplevelse af, hvorvidt de følte sig ligestillet med familiens biologiske børn. I de tilfælde, hvor de adspurgte plejebørn ikke følte sig ligestillet, havde de afgørende faktorer blandt andet været manglende deltagelse i afholdte ferier og en oplevelse af, at der blev gjort forskel i opdragelsen af plejebarnet og familiens biologiske børn.

Endelig oplevede størstedelen af de tidligere anbragte børn som en positiv faktor, at plejefamilien involverede dem i vigtige beslutninger om deres liv. Oplevelsen af, at der blev lyttet til plejebørnene i forbindelse med vigtige beslutninger, blev af alle fremhævet som et væsentligt element.

Det kan således konstateres, at nogle af de afgørende forudsætninger for, at en anbringelse hos en plejefamilie opleves som positiv af plejebørnene og kommunerne, er kompetencer som rummelighed, tålmodighed, åbenhed, empatisk formåen samt relationelle og kommunikative kompetencer.

3.8 Motivation

Undersøgelsen blandt plejefamilierne afdækker desuden de faktorer, der typisk kan motivere familier til at blive plejefamilie.

Undersøgelsen viser, at antallet af vederlag i ganske få tilfælde er en motivationsfaktor for plejefamilierne. Derimod fremhæver mange plejefamilier, at antallet af vederlag aldrig vil kunne være den drivende motivation ud fra det faktum, at det er et 24-timers arbejde at være plejefamilie, og at niveauet for antal vederlag ifølge familierne på ingen måde svarer hertil.

Derimod er den hyppigste motivation for familierne muligheden for at gøre en forskel for sårbare børn.

Citat fra en plejefamilie om motivation:

"Hvorfor gøre lidt for en masse børn, når man kan gøre meget for få børn."

Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser, at der er mange forskellige årsager til, at familier bliver plejefamilie. Der tegner sig fire overordnede motivationsfaktorer:

- Ønsket om at gøre en forskel for børnene.
- Personlige eller faglige erfaringer med udsatte børn (eksempelvis gennem arbejde på daginstitutioner).
- Familien er blevet kontaktet af kommunen eller bekendte og opfordret til at blive plejefamilie.
- Ønsket om at få et barn (eksempelvis grundet ufrivillig barnløshed eller ønsket om en efternøler).

I mange tilfælde angiver plejefamilierne flere af overstående faktorer som motivation for at blive plejefamilie.

Enkelte sagsbehandlere og familieplejekonsulenter har ved interviewene givet udtryk for, at plejefamiliernes økonomi kan være et tabubelagt emne, hvilket kan bidrage til, at plejefamilierne ikke i alle tilfælde oplever, at deres krav om dækning af udgifter bliver imødekommet.

Samlet set kan det konstateres, at plejefamilierne drives af ønsket om at gøre en forskel, og at de vederlag, der som udgangspunkt følger med hvervet som plejefamilie, sjældent er en drivende motivationsfaktor. Det er dog ikke ensbetydende med, at økonomi ikke er en væsentlig faktor for plejefamilierne. Som tidligere beskrevet reduceres beskæftigelsesgraden hos mange plejefamilier, mens de har et plejebarn, og indtægten fra deres hverv som plejefamilie vil således i den periode være et nødvendigt supplement til familiens samlede indkomst.

4. Plejbørnernes karakteristika

Undersøgelsen af plejefamiliernes rammer og vilkår kan desuden give et billede af plejbørnernes typiske karakteristika. Nedenfor fremgår de udslagsgivende årsager til anbringelse i plejefamilie, tidligere anbringelser og plejbørnernes overgang fra barn til voksen.

4.1 Udslagsgivende årsag til anbringelse

Den landsdækkende kommuneundersøgelse afdækker kommunernes estimater over den procentvise fordeling af udslagsgivende årsager til anbringelse i plejefamilie. De udslagsgivende årsager er kategoriseret under følgende:

- Forhold hos forældrene (fx omsorgssvigt, vold og kriminel adfærd).
- Sociale forhold hos barnet (fx vold og kriminel adfærd).
- Psykiske forhold hos barnet (fx ADHD, autisme og sindslidelse).
- Fysiske forhold hos barnet (fx fysisk funktionsnedsættelse).

Undersøgelsen viser, at for knap tre fjerdedele (74 procent) af plejbørnene i kommunerne er forhold hos forældrene den udslagsgivende årsag for anbringelsen i en plejefamilie. Sociale og psykiske forhold hos barnet er udslagsgivende i henholdsvis 10 og 12 procent af anbringelserne, og 4 procent af anbringelserne skyldes fysiske forhold hos barnet, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 7: Kommunernes estimeringer over det udslagsgivende problem for afgørelsen om anbringelse i plejefamilie

Primær årsag til anbringelse	Andel plejbørn
Forhold hos forældrene	74 %
Psykiske forhold hos barnet	12 %
Sociale forhold hos barnet	10 %
Fysiske forhold hos barnet	4 %
Total	100 %

Note: N=143 (N referer her til antal børn, derfor er N betydelig større her)

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Sagsbehandlere og familieplejekonsulenter oplyser, at de i nogle tilfælde oplever, at plejbørnene kan have mere komplekse udviklingsbehov, end der som udgangspunkt blev angivet som udslagsgivende årsag til anbringelsen. Det oplyses, at en årsag hertil er, at plejbørne-

nes både sociale, psykiske og fysiske udviklingsbehov i nogle tilfælde først bliver tydelige, når børnene skal fungere i mere stabile rammer hos eksempelvis en plejefamilie.

Som perspektiv på kommunernes estimater over udslagsgivende årsager til anbringelse i plejefamilie viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at plejefamilierne vurderer, at godt en tredjedel (36 procent) af plejbørnene har udviklingsbehov som følge af forhold hos forældrene. Endvidere vurderer plejefamilierne, at knap hvert fjerde plejebarn har henholdsvis sociale og psykiske udviklingsbehov, og 5 procent vurderes at have fysiske udviklingsbehov.¹⁸

Hertil skal det bemærkes, at plejefamilierne er blevet spurgt om, hvilket primært udviklingsbehov de oplever, at de aktuelle plejebørn havde på undersøgelsestidspunktet. Flere plejefamilier har haft de aktuelle plejebørn i en længere årrække og vil således ikke i alle tilfælde have erindring om, hvad der var udslagsgivende for afgørelsen om anbringelse af plejebarnet, ligesom plejebarnet som oftest har gennemgået en udvikling i perioden hos plejefamilien. Endelig oplyser kommunerne, at plejefamiliernes mulighed for at anskue barnet i de nye rammer, hvor forældrenes eventuelle problemer ikke i lige så høj grad fylder, ofte giver anledning til, at plejefamilierne kan se problemstillinger hos barnet, der ikke tidligere har været i fokus.¹⁹ Således er der som udgangspunkt ikke noget bemærkelsesværdigt i variationerne mellem kommunernes oplysninger om de udslagsgivende årsager til anbringelsen og plejefamiliernes oplysninger om plejbørnernes udviklingsbehov.

Et yderligere perspektiv på ovenstående er de seneste opgørelser fra Ankestyrelsens anbringelsesstatistik fra 2009. Af opgørelsen fremgår det, at familieforhold, der kan sidestilles med ovenstående kategori forhold hos forældrene, i overvejende grad (90 procent) var en udslagsgivende årsag til afgørelser om anbringelse. Udvikling og adfærd, der er sammenlignelig med ovenstående kategori sociale forhold hos barnet, er den næststørste årsag (60 procent) til afgørelser om anbringelse. I 46 procent af tilfældene er sundhedsforhold, der kan sammenlignes med kategorierne psykiske og fysiske forhold hos barnet, en af de udslagsgivende årsager til anbringelsen. De tilgængelige data fra anbringelsesstatistikken er dog ikke fuldt sammenlignelig med ovenstående resultater, da anbringelsesstatistikken omfatter alle anbragte børn og derfor ikke plejebørn isoleret set, ligesom kommunerne har mulighed for at angive flere svarmuligheder og således ikke viser den primære årsag til afgørelsen om anbringelse.²⁰

---

¹⁸ **Kilde:** Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

¹⁹ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

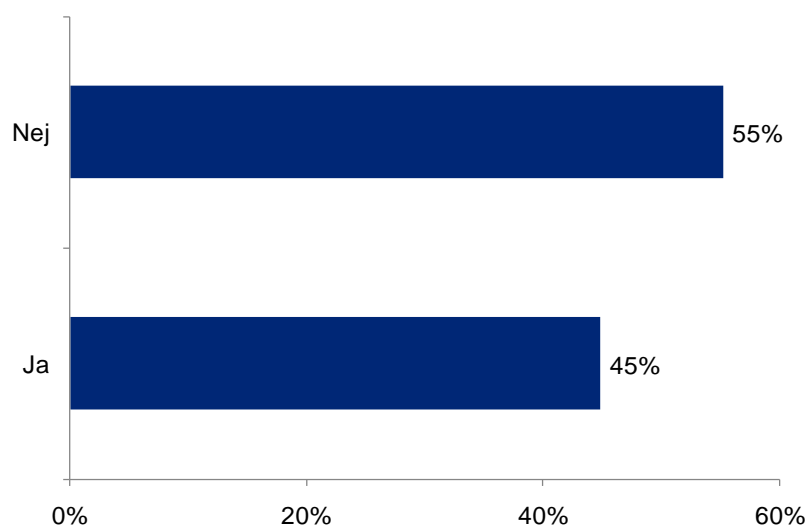
²⁰ **Kilde:** Anbringelsesstatistikken, Ankestyrelsen, 2009.

4.2 Tidligere anbringelser

Antal forskellige anbringelsessteder bliver ofte sat i sammenhæng med omfanget af sammenbrud eller manglende kontinuitet i forløbet, som barnet/den unge har været igennem. Undersøgelsen blandt plejefamilierne afdækker, i hvilket omfang plejbørnene har været anbragt før det aktuelle anbringelsesforløb hos plejefamilien, og i givet fald hvilke(t) anbringelsessted(er) plejebarnet tidligere har været anbragt i.

Undersøgelsen viser, at godt halvdelen (55 procent) af plejbørnene ikke har været anbragt tidligere, og at 45 procent har været igennem et eller flere anbringelsesforløb før det aktuelle i plejefamilien, jf. figuren nedenfor.

Figur 13: Plejefamiliernes svar på, hvorvidt plejbørnene har været anbragt andre steder tidligere

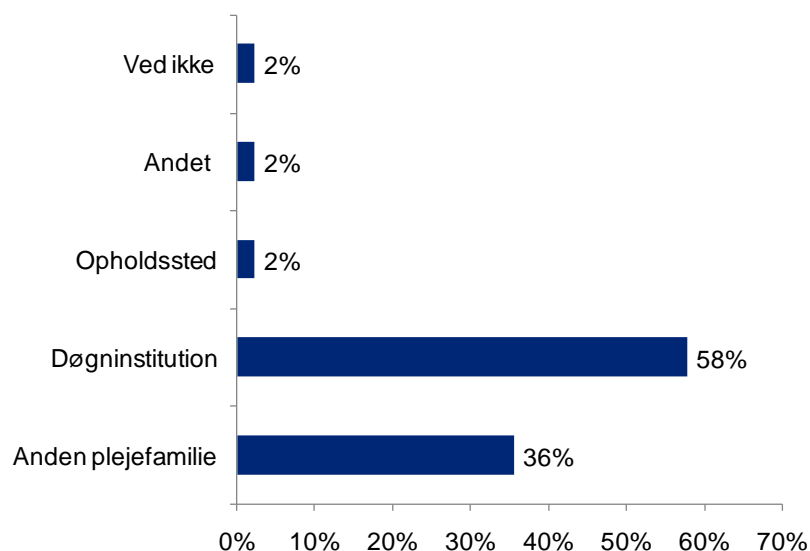

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Desuden viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at af de 45 procent af plejbørnene, der har været anbragt tidligere, har godt halvdelen (58 procent) været anbragt på en døgninstitution, og godt en tredjedel (36 procent) har været anbragt hos en anden plejefamilie, jf. figuren nedenfor.

Figur 14: Hvor har plejbørnene været anbragt tidligere (plejefamiliernes angivelser)

Note: N=45

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser således et billede af plejbørnenes anbringelsesforløb, der er nogenlunde enslydende med de nyeste undersøgelser på området.²¹

Undersøgelsens resultater kan dog ikke sige noget om, hvorvidt de tidligere anbringelser er udtryk for planlagte skift eller sammenbrud i forløbet. I den forbindelse oplyser kommunerne, at der i nogle tilfælde kan være tale om kortere planlagte forløb i forbindelse med udredning på eksempelvis en døgninstitution, der skal være udgangspunkt for en afgørelse om det endelige anbringelsessted, eller kortere forløb i forbindelse med akutte anbringelser. Dog fremhæver både sagsbehandlere og familieplejekonsulenter, at der i nogle tilfælde også kan opleves mange egentlige sammenbrud i børns og unges anbringelsesforløb.²²

4.3 Overgangen fra anbringelse til selvstændig voksentilværelse

Plejbørnenes overgang fra plejebarn til selvstændig tilværelse som voksen omfatter elementer som oplevelsen af kommunernes støtte og information i forbindelse med, at anbringelsen ophører, og plejbørnenes kontakt med plejefamilien efter det fyldte 18. år. Perspektiverne på

²¹ Eksempelvis Anbragte børns udvikling og vilkår – resultater fra SFI's forløbsundersøgelser af årgang 1995, SFI, 2008.

²² Kilde: Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte, 2010.

disse elementer er primært baseret på undersøgelsen blandt tidligere anbragte børn.

Citat fra tidligere plejebarn:

"Jeg er flyttet hjemmefra nu, men ser min plejefamilie hele tiden. Jeg ser dem mere end min mor. Det er dejligt."

Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

Citat fra tidligere plejebarn:

"Det var rædselsfuldt. Min plejefamiliekonsulent sagde, han ikke måtte involvere sig mere. Det var hårdt. Jeg så min plejefamilie en sjælden gang, efter jeg var flyttet."

Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser, at uanset om de adspurgte plejebørn har modtaget et reelt tilbud om efterværn, har godt halvdelen af plejbørnene fortsat kontakt til plejefamilien efter det fyldte 18. år.

Desuden viser undersøgelsen, at knap halvdelen af de adspurgte plejebørn oplevede kommunens information om muligheden for kontakt til plejefamilien efter det fyldte 18. år som god eller meget god, mens lige så mange oplevede informationen som dårlig.

Undersøgelsen viser et delt billede af plejbørnenes oplevelse af den støtte, de fik af kommunen efter anbringelsens afslutning. Knap halvdelen af plejbørnene oplevede, at de fik en god eller meget god støtte fra kommunen, mens den anden halvdel oplevede, at støtten var dårlig eller meget dårlig.

De adspurgte plejebørn efterspurgt generelt bedre overgang fra plejebarn til selvstændig tilværelse som voksen, da det kan opleves meget overvældende pludselig formelt at miste plejefamilien. Hertil pegede plejbørnene på, at de oplevede begrænset kontinuitet i relationen til de kommunale kontaktpersoner både under anbringelsesforløbet og i overgangen fra barn til voksen.²³

Som perspektiv hertil oplyser kommunerne, at plejbørnene i mange tilfælde oplever skiftet fra plejebarn til voksentilværelse meget markant. For flere plejebørn betyder ophøret af anbringelsen ved det fyldte 18. år samtidig, at barnets ret til at være hos plejefamilien ophører. Plejbørnene underlægges typisk også et skift mellem to forskellige lovgrundlag; i mange tilfælde et skift af handlekommune og ofte også et skift mellem forskellige forvaltninger i kommunerne. Sagsbehandlere og familieplejeksulenter peger på, at plejbørnene i mange tilfælde ikke oplever sig i stand til og trykke ved at stå på egne ben og leve en selvstændig tilværelse som voksen.²⁴

---

²³ Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

²⁴ Kilde: Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

5. Rekruttering og godkendelse

Den landsdækkende kommuneundersøgelse afdækker kommunernes praksis i forbindelse med rekruttering og godkendelse af plejefamilier. Mens rekruttering omfatter kanaler og metoder, hvormed kommunerne rekrutterer plejefamilier, omfatter godkendelse de procedurer, som kommunerne anvender i vurderingen af, om en familie kan godkendes som plejefamilie.

5.1 Rekruttering

Kommuneundersøgelsen viser, at tre fjerdedele af kommunerne ikke har et formaliseret samarbejde med eksempelvis andre kommuner eller familieplejeorganisationer om rekruttering af plejefamilier. Kommunerne oplyser, at rekruttering ofte foregår via annoncering i dagspressen, henvendelser og udpegning af familier, som kommunerne på anden vis har kendskab til, eksempelvis en pædagog i en børnehave. Derimod oplyser 16 procent af kommunerne, at de har et formaliseret samarbejde med andre kommuner, mens 6 procent har et samarbejde med plejefamilieorganisationer, jf. tabellen nedenfor.

Tablet 8: Kommunernes oplysninger om, hvorvidt de har et formaliseret samarbejde med andre omkring rekruttering af plejefamilier

Samarbejde med	Andel kommuner
Andre kommuner	16 %
Plejefamilieorganisationer	6 %
Både andre kommuner og plejefamilieorganisationer	2 %
Andre end ovenstående	2 %
Intet formaliseret samarbejde	75 %
Ved ikke	1 %

Note: N=84. Kommunerne har kunnet angive mere end ét svar på dette spørgsmål, hvorfor andelene summerer til mere end 100 procent.

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Som perspektiv på ovenstående viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at familierne primært har fået kendskab til muligheden for at blive plejefamilie via anden beskæftigelse med børn/unge fra andre plejefamilier, mens den næsthyppigste kilde er familie eller venner. Derudover har familierne fået kendskab til muligheden for at blive plejefamilie gennem medierne og kommunen.

5.2 Godkendelse

Den dybtgående analyse i udvalgte kommuner giver et billede af, hvilke procedurer kommunerne kan gøre brug af i forbindelse med godkendelse af en plejefamilie.

Kommunerne oplyser, at første skridt i en godkendelsesproces typisk er, at kommunerne modtager et ansøgningskema fra familien, der er udfyldt med forskellige primært faktuelle oplysninger om familien. Dette skema vil i mange tilfælde være udgangspunkt for en første vurdering af, hvorvidt familien egner sig som plejefamilie.

Dernæst oplyser kommunerne, at der i mange tilfælde iværksættes en undersøgelse af familien, der kan bestå i en til fire samtaler med familien typisk med både de voksne og de biologiske børn. Den første samtale kan foregå per telefon eller ved besøg i familiens hjem, mens anden og eventuelle flere samtaler typisk vil blive gennemført ved besøg i familiens hjem. Hver samtale/hvert besøg kan have en varighed af en halv til tre timer, hvor den første samtale typisk er af kortere varighed. Der er typisk en eller to familieplejekonsulenter til stede ved besøgene. På baggrund af samtalerne udarbejder familieplejekonsulenten typisk en socialrapport med indstilling til godkendelse eller afslag på ansøgningen om at blive plejefamilie.

I forbindelse med godkendelse som plejefamilie oplyser kommunerne, at der som udgangspunkt vil blive indhentet straffeattest, børneattest, helbreds erklæring og oplysninger om økonomiske forhold for familien. Endelig skal der i henhold til servicelovens § 142, stk. 1 og 2 foreligge en plejetilladelse, inden familien modtager et plejebarn. Desuden oplyser kommunerne, at plejefamilierne som udgangspunkt får en generel godkendelse, der typisk vil indeholde en beskrivelse af godkendelsens omfang, eksempelvis antal børn, aldersgruppe, plejeopgavens sværhedsgrad, forældresamarbejdets kompleksitet m.v.

Endelig oplyser nogle kommuner, at de anvender RUGO-konceptet²⁵ som del af godkendelsesproceduren. Konceptet adskiller sig primært fra ovenstående ved, at plejefamiliens deltagelse i grundkurset er en del af godkendelsesproceduren. Det betyder, at familierne først bliver godkendt eller får afslag efter grundkursets afslutning.

På baggrund af kommunernes oplysninger kan der konstateres en vis variation i den kommunale godkendelsespraksis. Variationerne fore-

---

²⁵ RUGO (rekruttering, uddannelse, godkendelse og organisering) er et kursusforløb, der er udviklet i forbindelse med et KABU-projekt med deltagelse af Socialpædagogernes Landsforbund, Kommunernes Landsforening, Familieplejen Danmark, Dansk Socialrådgiverforening, HK/Kommunal, Amtsrådsforeningen og Københavns Kommune.

kommer hovedsageligt i forhold til antallet af besøg, antallet af familieplejekonsulenter som deltagere i besøgene, og hvorvidt grundkurset indgår som en del af godkendelsesproceduren eller først skal gennemføres, efter familien er godkendt.

6. Matchning

Matchningen er den situation, hvor det vurderes og afgøres, hvorvidt en plejefamilie er rigtig for det pågældende barn og barnets biologiske familie. Undersøgelsen afdækker, hvilke forhold kommunerne tager højde for, når de matcher et barn og en plejefamilie. Herudover belyses, i hvilket omfang kommunerne udleverer hele eller dele af barnets handleplan til plejefamilierne, og hvorvidt plejefamilierne har kendskab til målene med anbringelsen.

6.1 Fremgangsmåder til et godt match

Den landsdækkende kommuneundersøgelse afdækker de forhold, som kommunerne tager højde for, når de matcher barn og plejefamilie.

Undersøgelsen viser, at kommunerne oftest anvender sammenligningen af plejefamiliens forudsætninger med barnets baggrund og udviklingsbehov (93 % i høj grad) og mødet mellem plejefamilien og barnet/de biologiske forældre (84 % i høj grad) som fremgangsmåde til at sikre det bedste match mellem barn og plejefamilie, jf. nedenstående tabel.

Tabel 9: Kommunernes oplysninger om, i hvor høj grad de anvender følgende fremgangsmåder til at sikre det bedste match mellem barn og plejefamilie

Fremgangsmåder	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke
Forudsætninger hos plejefamilien sammenholdes med barnets baggrund og udviklingsbehov	93 %	7 %	0 %	0 %
Plejefamilien mødes med barnet/de biologiske forældre	84 %	9 %	4 %	4 %
Plejefamilien skal udarbejde en beskrivelse af sig selv, der kan bruges i forbindelse med matchning	47 %	23 %	23 %	6 %
Kendskab til barnets sproglige og religiøse baggrund	36 %	52 %	12 %	0 %
Geografi (barnets tilknytning til sit nærområde)	25 %	70 %	5 %	0 %

Note: N=81. Kommunerne har kunnet angive mere end ét svar på dette spørgsmål, hvorfor andelen summerer til mere end 100 procent.

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Ovenstående tabel viser desuden, at 25 og 36 procent af kommunerne i høj grad anvender henholdsvis barnets geografiske tilknytning og kendskab til barnets sproglige og religiøse baggrund som udgangspunkt for matchningen mellem barn og plejefamilie. Der er ingen af kommunerne, der slet ikke anvender disse to fremgangsmåder.

Undersøgelsen viser endvidere, at beskrivelse udarbejdet af plejefamilien selv er den fremgangsmåde, kommunerne anvender mindst.

Undersøgelsen viser ingen umiddelbar sammenhæng mellem baggrundsvariable som kommunernes urbaniseringsgrad, placering på socialøkonomiske indeks og antal indbyggere og de fremgangsmåder, kommunerne anvender til at sikre det bedste match mellem barn og plejefamilie.

Hertil afdækker de dybtgående analyser, at den godkendende kommune som udgangspunkt forholder sig til, om plejeopgaven ligger inden for plejefamiliens generelle godkendelsesramme.

I forbindelse med de dybtgående analyser i kommunerne oplyser familieplejekonsulenter og sagsbehandlere endvidere, at matchet mellem plejebarn, biologiske forældre og plejeforældre betragtes som helt essentielt for et godt anbringelsesforløb. Hertil opleves mødet mellem plejefamilie og barnets biologiske forældre som en væsentlig fremgangsmåde til at vurdere, hvorvidt der er en god kemi.

Som perspektiv hertil udtrykte de adspurgte plejebørn, at de oplevede det som centralt for et vellykket anbringelsesforløb, at plejefamilien kunne rumme forældrene, og at børnenes baggrund ikke var tabubelagt, ligesom det var meget vigtigt, at de følte sig accepteret og som en del af plejefamilien.²⁶

På baggrund af undersøgelsen kan det konstateres, at der er en vis variation i kommunernes praksis for, hvilke fremgangsmåder der anvendes for at sikre et godt match, men at matchet af alle parter opleves som helt centralt for at udgå sammenbrud.

Flere sagsbehandlere fremhæver, at sagsbehandlerne egne fordomme omkring plejefamilierne, herunder fordomme om familiernes motivation, kompetencer og forudsætninger, i mange tilfælde kan være en udfordring for området. Endelig fremhæves, at det tidspres, som nogle sagsbehandlere oplever i forbindelse med godkendelse af plejefamilier og løbende opfølgninger, i nogle tilfælde kan hindre anvendelse af plejefamilier, da det kan opleves som et tidsmæssigt lettere alternativ at anbringe et udsat barn på en døgninstitution.²⁷

---

²⁶ **Kilde:** Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

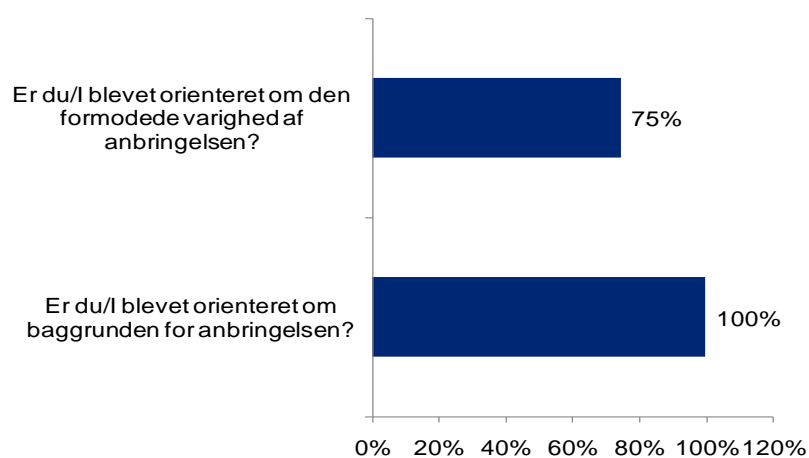
²⁷ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

6.2 Plejefamiliernes kendskab til handleplan og mål

Undersøgelsen blandt plejefamilierne afdækker, i hvilket omfang plejefamilierne har kendskab til målene med anbringelsen og til plejebarnets handleplan.

Undersøgelsen viser, at samtlige plejefamilier er blevet orienteret om baggrunden for anbringelsen, og 75 procent af plejefamilierne er blevet orienteret om den formodede varighed af anbringelsen, jf. figuren nedenfor.

Figur 15: Plejeforældrenes orientering om anbringelsen

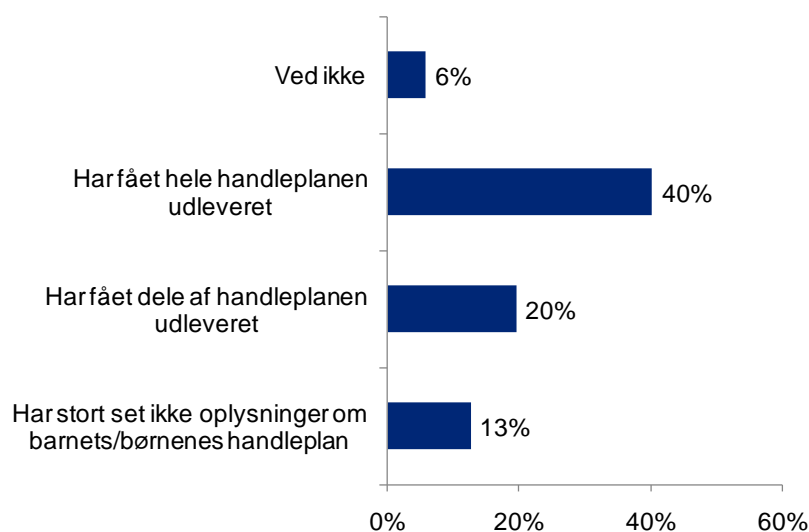

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Samtidig viser undersøgelsen, at 60 procent af plejefamilierne har fået udleveret hele (40 procent af plejefamilierne) eller dele af (20 procent af plejefamilierne) handleplanen. 35 procent af plejefamilierne har ikke (22 procent af plejefamilierne) eller stort set ikke (13 procent af plejefamilierne) kendskab til plejebarnets handleplan, jf. figuren nedenfor.

Figur 16: Plejeforældrenes kendskab til plejebarnets handleplan

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

De dybtgående analyser afdækker desuden, at nogle kommuner eksempelvis anvender samarbejdsaftaler eller lignende, der udleveres til plejefamilierne, og at disse samarbejdsaftaler i mange tilfælde vil indeholde dele af handleplanen.²⁸

På baggrund af undersøgelsen kan det konstateres, at plejefamilierne i de fleste tilfælde bliver oplyst om baggrunden for, målene for og den forventede varighed af anbringelsen. Handleplanen betragtes dog som et væsentligt element for at kunne afstemme forventninger til plejefamilien, og den er afgørende for at kommunen kan følge op på anbringelsesforløbet.

6.3 Udlevering af handleplan

I forbindelse med anbringelse af et barn/en ung skal kommunerne som hovedregel udarbejde en handleplan, inden anbringelsen finder sted, jf. servicelovens § 140. Handleplanen skal angive formålet med og indholdet i indsatsen. Handleplanen skal bygge på de undersøgelser, der er gennemført, jf. servicelovens § 50.

Undersøgelsen blandt kommunerne afdækker, i hvilket omfang kommunerne udleverer handleplanen for barnets anbringelse til plejefamilien.

²⁸ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser, at knap halvdelen af kommunerne ofte udleverer hele eller dele af handleplanen til plejefamilien, og at hver tiende kommune altid udleverer hele eller dele af handleplanen. Omvendt udleverer 8 procent af kommunerne aldrig hele eller dele af handleplanen, og 28 procent udleverer den sjældent, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 10: Kommunernes oplysninger om, hvor ofte barnets handleplan (eller dele af handleplanen) udleveres til plejefamilien

Hyppighed	Andel kommuner
Altid	10 %
Ofte	49 %
Sjældent	28 %
Aldrig	8 %
Ved ikke	5 %
Total	100 %

Note: N=87

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Det skal dog bemærkes, at ovenstående resultater alene er et udtryk for, om handleplanen helt eller delvis bliver udleveret til plejefamilierne. Det er dog ikke nødvendigvis et udtryk for, at plejefamilierne ikke bliver orienteret om indholdet af handleplanen.

Det skal endvidere bemærkes, at forældrene til plejebarnet skal give samtykke til, at plejefamilien får udleveret *hele* handleplanen, idet tilfælde hvor handleplanen indeholder personfølsomme oplysninger om forældrene. Dog kræver det som udgangspunkt ikke særlig samtykke at udlevere de dele af handleplanen til plejefamilien, der alene handler om barnet.

I den forbindelse afdækker de dybtgående analyser i kommunerne, at der i nogle kommuner udleveres samarbejdsaftaler til plejefamilierne, der typisk indeholder de elementer fra handleplanen, der retter sig direkte mod plejeopgaven, herunder formålet med anbringelsen.²⁹

²⁹ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

7. Uddannelse, supervision og anden støtte

Undersøgelsen vedrørende plejefamiliers rammer og vilkår afdækker også temaer som grundkursus og efteruddannelse målrettet plejefamilier samt supervision og anden støtte til plejefamilierne. Dette afsnit omfatter afdækning af både kommunernes tilrettelæggelse og organisering af områderne og plejefamiliernes oplevelse i forbindelse hermed.

7.1 Grundkurset

Ifølge serviceloven er det obligatorisk for nye plejefamilier at deltage i et grundkursus, jf. § 142, stk. 3. Den kommune, der godkender plejefamilien, skal i forbindelse med godkendelsen sørge for, at plejefamilien deltager i kurser i forhold til det at være plejefamilie. Kurset omfatter begge plejeforældre og skal være påbegyndt inden godkendelsen. Kurset behøver dog ikke at være afsluttet, inden familien modtager et plejebarn. Gennemførelse af et kursus kan foregå sideløbende med godkendelse og modtagelse af et plejebarn.³⁰ Med ikrafttræden af Barnets Reform skal grundkurset, medmindre særlige forhold gør sig gældende, være gennemført, inden plejefamilien modtager et barn eller en ung i pleje.³¹

Den landsdækkende kommuneundersøgelse viser, at 74 procent af plejebørnene anbringes hos en plejefamilie, der har afsluttet grundkurset, 14 procent anbringes hos plejefamilier, der har påbegyndt kurset, men endnu ikke har afsluttet det, og 12 procent af plejebørnene bliver anbragt hos plejefamilier, der endnu ikke har påbegyndt grundkurset ved anbringelsens start, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 11: Kommunernes oplysninger om i hvilket omfang plejefamilierne får anbragt et barn henholdsvis før påbegyndelse, før eller efter afslutning af grundkurset

Barnet blev anbragt	Andel plejebørn
Efter plejefamilierne har afsluttet grundkursus	74 %
Før plejefamilierne har afsluttet grundkursus	14 %
Før plejefamilierne har påbegyndt grundkursus	12 %
Total	100 %

Note: N=80

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

³⁰ Kilde: Bemærkningerne til lovgivningen og pkt. 249 i vejledningen om særlig støtte til børn og unge (2006).

³¹ Kilde: Lovforslag om Barnets Reform som vedtaget.

Undersøgelsen viser en vis sammenhæng mellem andelen af plejefamilierne, der modtager et plejebarn, efter de har afsluttet grundkurset, og andelen af anbringelser i plejefamilier i kommunerne. Således kan der konstateres en tendens til, at de kommuner, der i højere grad anbringer i plejefamilier frem for andre anbringelsessteder, i højere grad har oplyst, at plejefamilierne afslutter grundkurset, inden de modtager et plejebarn.

Undersøgelsen blandt plejefamilierne viser, at 63 procent af plejefamilierne har gennemført et grundkursus. Det betyder samtidig, at 37 procent af plejefamilierne ikke har deltaget i eller gennemført et grundkursus.

Desuden viser undersøgelsen en vis sammenhæng mellem plejefamiliernes anciennitet, og hvorvidt de har gennemført grundkurset. Der kan således konstateres en tendens til, at plejefamilier med 0-1 års anciennitet og plejefamilier med 6 eller flere års anciennitet i mindre grad har gennemført et grundkursus end plejefamilier med 2-5 års anciennitet. En årsag til, at der er en større andel plejefamilier med 2-5 års anciennitet, der har gennemført grundkurset, før de modtog et plejebarn, kan være, at det først i forbindelse ikrafttræden af anbringelsesreformen 1. januar 2006 blev et lovkrav, at alle nye plejefamilier skulle gennemføre et grundkursus.

Endvidere fremgår det af undersøgelsen, at af de plejefamilier, der har gennemført et grundkursus, har 56 procent af plejefamilierne modtaget et plejebarn, før de gennemførte grundkurset, og 39 procent har gennemført kurset, før de modtog et plejebarn, jf. nedenstående tabel.

Tabel 12: Plejefamiliernes oplysninger om, hvorvidt de har gennemført grundkurset, før de modtog et plejebarn

Gennemførelse af grundkursus	Andel plejefamilier
Gennemført kursus før modtagelse af plejebarn	39 %
Modtaget plejebarn før gennemførelse af grundkursus	56 %
Ved ikke	5 %
Total	100 %

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Det skal bemærkes, at resultaterne ikke giver et billede af, hvorvidt plejefamilierne havde påbegyndt grundkurset, før de modtog et plejebarn, men alene hvorvidt grundkurset var gennemført, før de modtog et plejebarn. Årsagen hertil er, at det for mange af plejefamilierne vil være længe siden, de har gennemført grundkurset, hvorfor det for nogle vil være svært at huske, hvorvidt kurset blev påbegyndt før eller efter, de modtog barnet. Samtidig vil de plejefamilier med anciennitet på over fem år som udgangspunkt ikke have været omfattet af kravene i anbringelsesreformen, hvorfor de i de fleste tilfælde ikke vil have

gennemført grundkurset, før de modtog et plejebarn, og nogle vil slet ikke have gennemført kurset.

7.2 Tilrettelæggelse af grundkurset

Af gældende regler på området fremgår det, at formålet med grundkurset er at give kommende plejeforældre viden om, hvilken opgave de går ind til, og redskaber til at løse opgaven. Grundkursets varighed skal være minimum fire dage³², og kommunerne kan selv fastlægge det nærmere indhold af kurset ud fra blandt andet de kommende plejefamiliers behov og den information, kommunerne i øvrigt tilbyder.³³

Den landsdækkende kommuneundersøgelse afdækker, hvorledes kurserne er tilrettelagt, og hvilke udbydere kommunerne anvender til grundkurset for plejefamilier.

Af vejledningen til de gældende regler på området fremgår det, at grundkurset eksempelvis kan være et kortere kursus i løbet af en eller to weekender. Desuden fremgår det, at kurset som minimum skal omhandle følgende tre aspekter:

1. Omsorg for og opdragelse af børn, herunder forståelse for anbragte børns særlige situation og eventuelle forstyrrelser i børnenes udvikling samt forståelsen for relationen mellem plejefamilie, plejebarn og plejefamiliens egne børn.
2. Samarbejdet med barnets forældre, herunder hvordan barnets og forældrenes relation støttes.
3. Plejefamiliens rolle i samarbejdet med de professionelle omkring barnet.

De dybtgående undersøgelser i udvalgte kommuner afdækker forskellige måder, hvorpå kommunerne tilrettelægger grundkurset. Grundkursets varighed spænder mellem 2 og 5 hele undervisningsdage. I nogle af kommunerne tilrettelægges kurset som 6 til 10 aftenmøder. Kurserne gennemføres typisk som en vekslen mellem oplæg og gruppeøvelser inden for ovenstående temaer.

Kommunernes oplysninger afdækker, at undervisningen varetages helt eller delvis af kommunernes egne familieplejekonsulenter, eksterne familieplejekonsulenter, undervisere fra kursusudbydere eller erfarne plejefamilier.

---

³² Det skal bemærkes, at kravet om fire kursusdage alene omfatter fuldtidsplejefamilier, og således ikke aflastningsfamilier.

³³ **Kilde:** Lov om social service.

Den landsdækkende kommuneundersøgelse viser, at en tredjedel af kommunerne udbyder et grundkursus baseret på RUGO's rekrutterings- og godkendelsessystem. RUGO (rekruttering, uddannelse, godkendelse og organisation) er et koncept, som kommunerne kan anvende som basis for tilrettelæggelse af grundkurset og godkendelsesproceduren for plejefamilier. Et grundkursus baseret på RUGO 1³⁴ kan tilrettelægges over fire hele lørdage. Godkendelsen som plejefamilie finder som udgangspunkt sted efter samværet på kursusdagene og ved to hjemmebesøg. Efter plejefamilien er godkendt stilles der i RUGO 1-konceptet krav om, at familien skal deltage i netværksgrupper ti gang årligt.³⁵

Undersøgelsen viser en vis sammenhæng mellem kommunernes baggrundsvariable, og hvorvidt de udbyder grundkurset baseret på RUGO's koncept. Således er der en tendens til, at små kommuner (under 25.000 indbyggere) og kommuner, der scorer lavt på det socioøkonomiske indeks, er mindre tilbøjelige til at udbyde kurser baseret på RUGO's uddannelseskoncept end øvrige kommuner. Det vil sige, at flere mindre kommuner udbyder grundkurser, der ikke er baseret på RUGO's koncept.

Der kan således konstateres stor variation i kommunernes praksis og tilrettelæggelse af grundkurset for plejefamilier, herunder variation i varighed, indhold og hvorvidt kurset indgår som led i godkendelsesproceduren.

Som perspektiv til ovenstående viser undersøgelsen, at der er udbredt enighed blandt kommunerne om, at de eksisterende grundkursustilbud imødekommer behovet for uddannelse hos plejefamilierne. 99 procent af kommunerne oplyser, at tilbuddet imødekommer behovet i høj eller i nogen grad, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 13: Kommunernes oplysninger om, i hvilket omfang de oplever, at det eksisterende grundkursustilbud imødekommer behovet for uddannelse hos plejefamilierne

Svarkategori	Andel kommuner
I høj grad	53 %
I nogen grad	46 %
I ringe grad	1 %
Slet ikke	0 %
Total	100 %

³⁴ Der er desuden udviklet en RUGO 2 model, som tager udgangspunkt i nuværende dansk praksis, men hvor forundersøgelsen udvides tidsmæssigt og skærpes indholdsmæssigt. Familierne deltager først i et obligatorisk grundkursus, når de er blevet godkendt som plejefamilie.

³⁵ **Kilde:** RUGO-konceptet.

Note: N=80

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

7.3 Udbydere af grundkurset

Den landsdækkende kommuneundersøgelse afdækker også, hvilke udbydere kommunerne anvender til grundkurset for plejefamilier.

Undersøgelsen viser, at 72 procent af kommunerne anvender lokale AMU-kurser som udbyder af grundkursus for plejefamilier. 18 procent anvender kommunens egne plejeforældrekurser, og 11 procent bruger private familieplejeorganisationers kurser, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 14: Kommunernes oplysninger om, hvilke udbydere de anvender til grundkursus for plejefamilier

Udbydere	Andel kommuner
Lokale AMU-kurser	72 %
Kommunens egne plejeforældrekurser	18 %
Private familieplejeorganisationers kurser	11 %
Andre	13 %

Note: N=80. Kommunerne har kunnet angive mere end ét svar på dette spørgsmål, hvorfor andelen summerer til mere end 100 procent.

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Tabellen viser desuden, at 13 procent af kommunerne benytter andre udbydere. Af andre udbydere har kommunerne oplyst VIA University Colleges og SOSU-skoler. Det er dog disse skoler, der typisk udbyder AMU-kurserne.

7.4 Efteruddannelse

De gældende regler³⁶ på området stiller ikke krav om, at plejefamilierne skal deltage i efteruddannelse. Med ikrafttræden af Barnets Reform skal den godkendende kommune sikre, at plejefamilien efter anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, herunder kompetenceudvikling, der som minimum svarer til to hele kursusdage årligt.³⁷

Undersøgelsen afdækker, hvorvidt kommunerne har en praksis, hvor de stiller krav til plejefamilierne om at deltage i efteruddannelse, og i hvilket omfang plejefamilierne deltager i efteruddannelse.

³⁶ **Kilde:** Lov om Social Service.

³⁷ **Kilde:** Lovforslaget om Barnets Reform som vedtaget.

Den landdækkende kommuneundersøgelse viser, at 40 procent af kommunerne aldrig stiller krav om deltagelse i efteruddannelse i kontrakten med plejefamilierne, og at 10 procent altid og 2 procent for det meste stiller krav herom. 38 procent stiller sjældent krav om deltagelse i efteruddannelse, og 10 procent stiller i nogle tilfælde stiller krav herom, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 15: Kommunernes oplysninger om, hvorvidt de stiller krav i kontrakten med plejefamilierne om, at de skal deltage i efteruddannelse

	Andel kommuner
Altid	10 %
For det meste	2 %
I nogle tilfælde	10 %
Sjældent	38 %
Aldrig	40 %
Total	100 %

Note: N=79

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser desuden en vis sammenhæng mellem kommunale baggrundsvARIABLE og kommunernes krav om deltagelse i efteruddannelse. Således er der en tendens til, at de små og mellemstore kommuner (under 25.000 og 25-40.000 indbyggere) i højere grad stiller krav om efteruddannelse. 14 procent af de små kommuner og 24 procent af de mellemstore kommuner stiller altid eller for det meste krav om efteruddannelse, mens 9 procent af de resterende kommuner altid eller for det meste stiller krav herom.

Det kan således konstateres, at kommunerne generelt kun i mindre grad stiller krav i kontrakten med plejefamilierne om, at de skal deltage i efteruddannelse.

Som perspektiv herpå peger kommunerne på, at det gennemgående opleves som en vigtig del af plejefamiliernes kompetenceudvikling, at de får faglig funderet støtte efter behov. Sådanne behov kan der være mulighed for at afdække ved deltagelse i efteruddannelse, temaaftener og/eller via regelmæssig supervision. I den forbindelse fremhæver kommunerne gennemgående kommunernes egne tilrettelagte temaaftener, som kommunerne generelt betragter som et godt alternativ til reelle efteruddannelsesforløb.³⁸

Endvidere viser den landsdækkende kommuneundersøgelse, at godt halvdelen af kommunerne (55 procent) tilbyder efteruddannelse til plejefamilierne, mens 43 procent ikke tilbyder efteruddannelse, jf. tabellen nedenfor.

Kommunernes eksempler på den efteruddannelse, der tilbydes plejefamilier:

Alle plejefamilie får tilbud om efteruddannelse i form af temaaftener/møder.

Efteruddannelseskurser vedrører typisk:

- Børns livshistorie.
- Forståelse af børn med særlige behov.
- ADHD og andre psykiske lidelser.
- Handicappede eller tidligt skadede.
- Anerkendende pædagogik.

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse og dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

³⁸ Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Tabel 16: Kommunernes oplysninger om, hvorvidt de tilbyder efteruddannelse til plejefamilierne

Tilbydes efteruddannelse til plejefamilierne?	Andel kommuner
Ja	55 %
Nej	43 %
Ved ikke	2 %
Total	100 %

Note: N=82

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser desuden en vis sammenhæng mellem kommunens størrelse, og hvorvidt kommunen tilbyder efteruddannelse til plejefamilierne. Således er der en tendens til, at de små kommuner (under 25.000 indbyggere) i langt mindre grad tilbyder efteruddannelse end de resterende kommuner.

Et yderligere perspektiv på efteruddannelse fremgår af undersøgelsen blandt plejefamilier. Undersøgelsen viser, at 60 procent af plejefamilierne ikke har deltaget i efteruddannelse eller temamøder, og at 40 procent har deltaget i et eller flere efteruddannelseskurser eller temamøder, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 17: Plejefamiliernes oplysninger om, hvorvidt de har deltaget i efteruddannelsesforløb

Plejefamiliernes deltagelse i efteruddannelsesforløb	Andel plejefamilier
Plejefamilierne har deltaget i efteruddannelsesforløb/temamøder	40 %
Plejefamilierne har ikke deltaget i nogen form for efteruddannelse eller temamøder	60 %
Total	100 %

Note: N=79

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Af de 40 procent af plejefamilierne, der har deltaget i en efteruddannelse, oplyser hovedparten (74 procent), at de har deltaget i et eller flere kurser, der omfatter behandling af bestemte målgrupper, 12 procent har deltaget i anden efteruddannelse eller temamøder, og 14 procent har deltaget i begge, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 18: Plejefamiliernes oplysninger om, hvilken efteruddannelse de har deltaget i

Deltagelse i efteruddannelse	Andel plejefamilier
Plejefamilier, der har deltaget i kursus vedrørende bestemte målgrupper	74 %
Plejefamilier, der har deltaget i anden efteruddannelse/temamøder	12 %
Plejefamilier, der har deltaget i både kursus med behandlingsmæssigt indhold og anden efteruddannelse/temamøder	14 %
Total	100 %

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

På baggrund af ovenstående kan det således konstateres, at godt halvdelen af plejefamilierne oplyser, at de ikke har deltaget i et eller flere efteruddannelsesforløb i form af egentlige kurser eller temamøder. Som perspektiv herpå peger både plejefamilieplejerne og kommunerne på en central pointe i forbindelse med plejefamiliernes deltagelse i efteruddannelse, idet det opleves svært for plejefamilierne at finde tid til at deltage i disse forløb, da de ikke har mulighed for at få passet plejebørnene.³⁹

7.5 Organisering af uddannelse

Den landsdækkende kommuneundersøgelse viser desuden, at knap halvdelen (45 procent) af kommunerne har et formaliseret samarbejde med andre kommuner om uddannelse af plejefamilier, herunder både selve efteruddannelsesstilbuddet og tilrettelæggelsen af grundkurset. 22 procent har samarbejde med organisationer, og 13 procent har samarbejde med private aktører. Cirka hver fjerde kommune har et samarbejde med andre end nævnte aktører, fx AMU og SOSU-skoler. Hver femte kommune har ikke noget formaliseret samarbejde med andre om uddannelse af plejefamilier, jf. nedenstående tabel.

³⁹ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner. Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Table 19: Kommunernes oplysninger om, hvorvidt kommunen har et formaliseret samarbejde med andre omkring uddannelse af plejefamilier

Samarbejdsrelationer	Andel kommuner
Andre kommuner	45 %
Organisationer	22 %
Private aktører	13 %
Andre end ovennævnte	24 %
Intet formaliseret samarbejde	20 %
Ved ikke	0 %

Note: N=81. Kommunerne har kunnet angive mere end ét svar på dette spørgsmål, hvorfor andelen summerer til mere end 100 procent.

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

På baggrund af ovenstående kan det konstateres, at størstedelen af kommunerne har et formaliseret samarbejde med en eller flere aktører omkring tilrettelæggelse af uddannelse til plejefamilierne, herunder både efteruddannelse og grundkursus.

7.6 Supervision

I supervision ligger som udgangspunkt at rådgive og vejlede til supervisanden (her plejefamilierne), men også at hjælpe plejefamilierne til at reflektere over de forhold, der hæmmer eller fremmer muligheden for at kunne yde hjælp. Supervision skal således også gøre plejefamilierne i stand til at reflektere over udviklingsmuligheder og dilemmaer både med hensyn til familiernes egne kompetencer til at hjælpe og konkrete problemer hos plejebørnene og deres biologiske familie. Dette er dog alene udtryk for den faglige forståelsesramme omkring supervision og ikke et udtryk for praksis omkring kommunernes supervision af plejefamilier.

Undersøgelsen af plejefamiliernes rammer og vilkår afdækker, hvordan kommunernes supervision udføres, kadencen for supervision og plejefamiliernes oplevelser heraf.

Den landsdækkende kommuneundersøgelse viser, at kommunerne i knap halvdelene (49 procent) af tilfældene gennemfører supervision i forbindelse med et tilsyn. I 41 procent af tilfældene gennemføres supervisionen på møder, der ligger uden for tilsynsbesøg. Hos 9 procent af plejefamilierne i kommunerne gennemføres der ikke supervision, jf. nedenstående tabel.

Tabel 20: Kommunernes estimater over, hvornår supervisionen af plejefamilier typisk gennemføres

Gennemførelse af supervisionen	Andel supervisioner
I forbindelse med tilsyn	49 %
Supervisionen foregår på møder, der ligger uden for tilsyn	41 %
Der gennemføres ikke supervision	9 %
Andet end ovenstående	1 %
Total	100 %

Note: N=79

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte, 2010.

Tabellen ovenfor viser, at 1 procent af kommunerne har oplyst, at supervisionen foregår på anden måde, for eksempel ved ekstern supervision (fx via en privat psykolog) og gruppesupervision.

Undersøgelsen viser en vis sammenhæng mellem antallet af plejebørn i kommunerne, og i hvilken sammenhæng supervisionen typisk gennemføres. Der er således en tendens til, at kommuner med få plejebørn (0-8 plejebørn) oftere gennemfører supervisionen (i 67 procent af tilfældene) i forbindelse med tilsynet. De resterende kommuner gennemfører supervisionen i forbindelse med tilsynet i mellem 39 og 49 procent af tilfældene.

Desuden viser den landsdækkende kommuneundersøgelse, at den supervision, som plejefamilierne modtager, i 68 procent af tilfældene gennemføres af en familieplejekonsulent. De næstmest benyttede faggrupper til supervision er psykologer (17 procent) og eksterne supervisorer (10 procent). I 4 procent af tilfældene anvender kommunerne sagsbehandlere til supervisionen af plejefamilierne, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 21: Kommunernes estimater over, hvor ofte supervisionen af plejefamilier gennemføres af følgende faggrupper

Faggrupper	Andel supervisioner
Familieplejekonsulent	68 %
Psykolog	17 %
Ekstern supervision	10 %
Sagsbehandler	4 %
Andet	1 %
Total	100 %

Note: N=80

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Som perspektiv på ovenstående resultater oplyser kommunerne, at supervision i de fleste tilfælde opleves at være en væsentlig forudsætning for en vellykket anbringelse. Der peges på, at en årsag hertil blandt andet er, at plejefamilierne typisk står alene med udfordringerne om-

kring plejebarnet modsat for eksempel personalet i døgninstitutioner, der kan bruge kolleger som sparringparter. I den sammenhæng oplyser kommunerne, at der i flere tilfælde kan være en intensiveret supervision i det første år af en anbringelse, og at supervisionen i langt de fleste tilfælde gennemføres af den tilknyttede familieplejekonsulent.

Nogle kommuner peger dog på, at mange familieplejekonsulenter ikke er uddannet supervisorer, og derfor omfatter supervisionen i højere grad råd og vejledning end egentlig supervision. I forlængelse heraf oplyses, at den specialiserede vejledning og supervision fra eksempelvis en psykolog eller ekstern supervisor i fleste tilfælde tildeles plejefamilier med særlig komplekse børn, og at flere kommuner er begyndt at tilbyde gruppesupervision, hvor en bredere gruppe af plejefamilierne kan få supervision af mere specialiseret karakter.⁴⁰

Undersøgelsen blandt plejefamilierne kan give et yderligere perspektiv på supervision. Det fremgår af undersøgelsen, at 26 procent af plejefamilierne har modtaget råd og vejledning fire gange årligt, og at 9 procent har modtaget råd og vejledning flere end ti gange årligt. Derimod har 14 procent ikke modtaget nogen form for råd og vejledning, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 22: Plejefamiliernes oplysninger om, hvor mange gange årligt i det aktuelle anbringelsesforløb de har modtaget råd og vejledning fra kommunen

Antal supervisioner	Andel plejefamilier
0	14 %
1	6 %
2	16 %
3	9 %
4	26 %
5	2 %
6	9 %
7	1 %
8	1 %
9	1 %
10	6 %
Flere end 10 gange	9 %
Total	100 %

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte, 2010.

På baggrund af ovenstående kan det konstateres, at godt halvdelen af plejefamilierne har modtaget råd og vejledning mellem en og fire gange årligt, og 16 procent har modtaget råd og vejledning flere end otte

⁴⁰ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

gange årligt. I gennemsnit har plejefamilierne modtaget råd og vejledning 4,7 gange årligt.

Endvidere fremgår det af undersøgelsen blandt plejefamilierne, at 9 procent af plejefamilierne har oplevet at få afslag på anmodning om supervision, jf. nedenstående tabel.

Tabel 23: Plejefamiliernes oplysninger om, hvorvidt de har oplevet at få afslag på deres ønsker om råd og vejledning i forbindelse med det aktuelle anbringelsesforløb

	Andel plejefamilier
Ikke fået afslag	89 %
Fået afslag	9 %
Ved ikke	2 %
Total	100 %

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte, 2010.

Det kan således konstateres, at plejefamilierne i størstedelen af tilfældene modtager supervision, og at plejefamiliernes anmodning om yderligere supervision i de fleste tilfælde bliver imødekommet.

7.6.1 Temaer for supervision

I undersøgelsen peger både kommunerne, plejefamilierne og plejebørnene på tre temaer, der opleves som særlig centrale i forbindelse med kommunernes supervision til plejefamilierne. Temaerne er:

- Samarbejdsproblematikker med plejebarnets forældre.
- Behandlingskrævende plejebørn.
- Særlige udfordringer i teenageårene.

Plejefamiliernes samarbejde med plejebarnets forældre opleves af alle parter som svært og udfordrende for både plejeforældrene, plejebarnet samt kommunens sagsbehandlere og familieplejekonsulenter.

Kommunerne oplyser, at udfordringer i den forbindelse ofte opleves som årsag til eventuelle sammenbrud af anbringelsen eller som årsag til, at plejefamilien bliver splittet.⁴¹ Et perspektiv herpå er de adspurgte plejebørns oplevelser af relationen mellem plejefamilien og forældrene, hvor kun ganske få oplevede, at samarbejdet var godt. De adspurgte plejebørn pegede på, at de dårlige relationer kunne opleves

Citat fra et tidligere plejebarn:

”Mine forældre var meget fjendtlige over for min plejefamilie. Jeg var meget splittet. De snakkede begge to grimt om hinanden. Jeg husker ikke, at der var nogen, som hjalp mig. Jeg følte mig meget alene.”

Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

⁴¹ Kilde: Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

som en kamp mellem parterne og kunne give følelse af afmagt og ensomhed hos barnet.⁴²

Kommunernes supervision om samarbejde med plejebarnets forældre kan ifølge kommunerne omfatte råd og vejledning samt konkrete redskaber til at håndtere forældrene.⁴³

Supervision om temaet behandlingskrævende børn vil ifølge kommunerne typisk omfatte råd og vejledning af mere specialiseret karakter omkring de særlige behov og vanskeligheder, som plejefamilierne kan opleve i behandlingsarbejdet med plejebørn med sociale, psykiske eller fysiske udfordringer.

Kommunerne oplyser, at supervision omkring teenageplejebørn blandt andet kan omfatte råd og vejledning om, hvilken betydning det anbragte barns baggrund kan have for barnets identitetsudvikling, pubertetskonflikter og håndtering heraf.⁴⁴

7.7 Anden støtte

Anden støtte til plejefamilierne omfatter støtte, der ligger ud over uddannelse og supervision, eksempelvis at plejefamilierne deltager i netværk med andre plejefamilier eller har adgang til akut rådgivning og vejledning hele døgnet.

Den landsdækkende kommuneundersøgelse viser, at knap halvdelen (49 procent) af kommunerne tilbyder netværksgrupper for plejefamilierne. I 36 procent af kommunerne kan plejefamilierne få støtte og vejledning 24 timer i døgnet, og 28 procent af kommunerne tilbyder andre formelle tiltag, der kan støtte plejefamiliernes kompetencer, jf. tabellen nedenfor.

---

⁴² **Kilde:** Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

⁴³ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

⁴⁴ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Tabel 24: Kommunernes oplysninger om, hvilken anden form for støtte de tilbyder plejefamilierne

Anden støtte	Andel kommuner, der tilbyder	Andel kommuner, der ikke tilbyder	Total
Netværksgrupper for plejefamilier	49 %	51 %	100 %
Støtte og vejledning 24 timer i døgnet	36 %	64 %	100 %
Andre formelle tiltag, der kan støtte plejefamiliernes kompetencer	28 %	72 %	100 %

Note: N=81

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

De kommuner, der tilbyder støtte og vejledning 24 timer i døgnet, oplyser, at dette eksempelvis kan foregå via en hotline eller et akutberedskab til plejefamilierne. Besvarelsene kan dog ikke sig noget om, hvorvidt akutberedskabet i alle tilfælde er personer med særlig indsigt i eller forudsætninger for at rådgive plejefamilier, eller om der alene er tale om kommunens sociale døgnvagt, der er tilgængelig for alle kommunens borgere. Dog viser de dybtgående analyser i kommunerne, at akutberedskabet også i nogle tilfælde består af plejefamiliekonsulenterne, der på skift har telefonvagt.⁴⁵

Endelig oplyser kommunerne, at en følordning for nye plejefamilier kan være et eksempel på andre formelle tiltag i kommunerne, der kan støtte plejefamiliernes kompetencer.

Endvidere viser undersøgelsen, at det i 9 procent af kommunerne er obligatorisk for plejefamilierne at deltage i en netværksgruppe med andre plejefamilier, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 25: Kommunernes oplysninger om, hvorvidt det i kommunen er obligatorisk for plejefamilierne at deltage i en netværksgruppe

Deltagelse i netværksgrupper	Andel kommune
Obligatorisk at deltage	9 %
Ikke obligatorisk at deltage	91 %
Total	100 %

Note: N=81

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

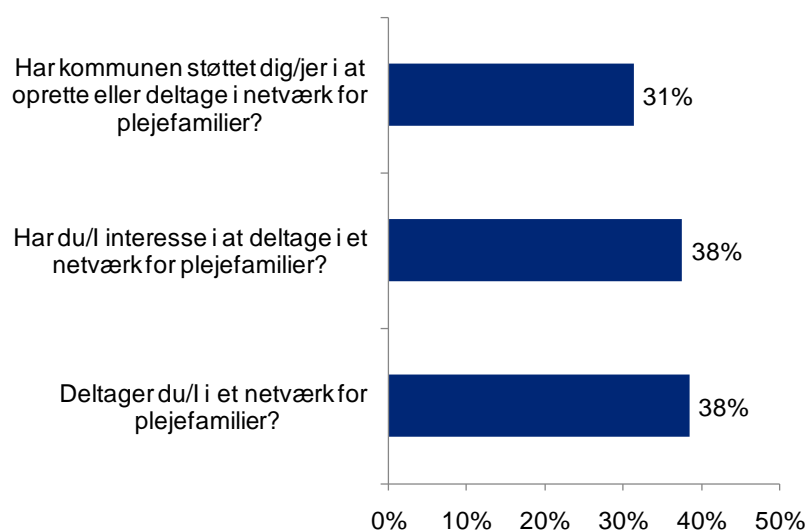
Af undersøgelsen fremgår en vis sammenhæng mellem kommunernes antal af plejebørn, og hvorvidt netværksgrupper er obligatoriske for plejefamilierne. Der er således en tendens til, at det i højere grad er obligatorisk for plejefamilierne at deltage i netværksgrupper i de

⁴⁵ Kilde: Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

kommuner, der har mange plejebørn (mere end 16), end i de kommuner, der har få plejebørn (0-8).

Som perspektiv på ovenstående resultater viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at 31 procent af plejefamilierne har fået støtte til at oprette eller deltage i netværk for plejefamilier. 38 procent af plejefamilierne oplyser, at de er interesseret i at deltage i et netværk for plejefamilier, og 38 procent deltager allerede i et netværk for plejefamilier, jf. figuren nedenfor.

Figur 17: Plejefamiliernes deltagelse i netværk (andel, der har svaret ja)

Note: N=87

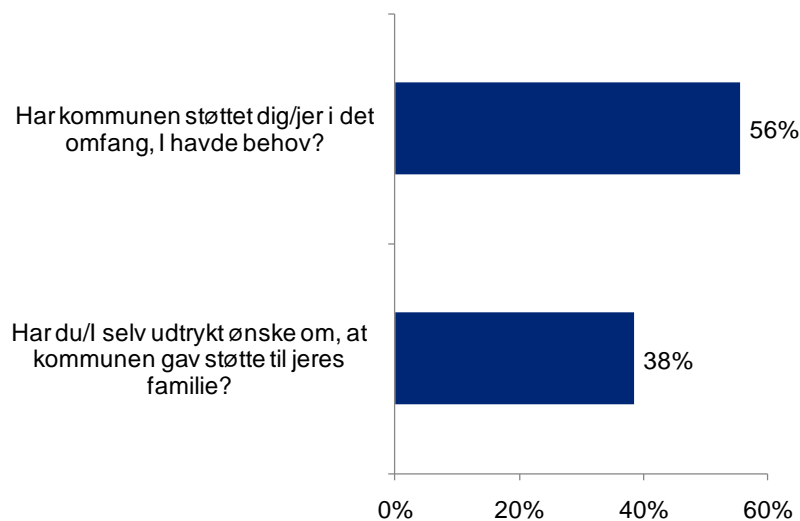
Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

7.8 Tilfredshed med kommunernes tilbud af kurser, supervision og støtte

Af undersøgelsen blandt plejefamilier fremgår det, i hvilken grad plejefamilierne oplever, at kommunernes tilbud om kurser, supervision og støtte er tilstrækkelige.

Det fremgår af undersøgelsen, at godt halvdelen (56 procent) af plejefamilierne oplever, at kommunerne har ydet den støtte familierne har behov for. 38 procent af plejefamilierne har selv udtrykt ønske om, at kommunen gav støtte til familien, jf. figuren nedenfor.

Figur 18: Plejefamiliernes oplevelse af kommunernes støtte (andel, der har svaret ja)

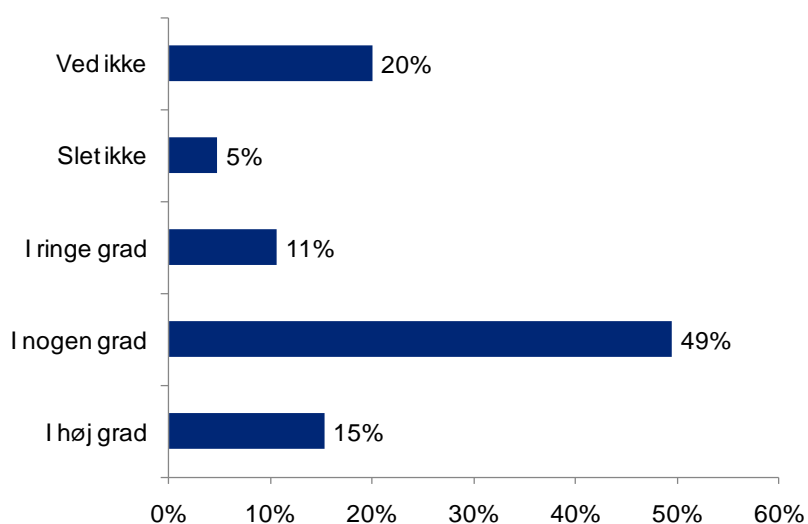

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Desuden viser undersøgelsen, at 64 procent af plejefamilierne oplever, at kommunerne i nogen eller i høj grad er lydhør over for familiernes ønsker om uddannelse, kurser, rådgivning m.v. 16 procent oplever, at kommunerne slet ikke eller i ringe grad er lydhør over for familiernes ønsker. Hver femte plejefamilie har svaret ved ikke på dette spørgsmål, jf. figuren nedenfor.

Figur 19: Plejefamiliernes oplevelse af kommunernes lydhørhed over for ønsker om uddannelse, støtte og supervision

Note: N=85

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Som perspektiv herpå giver et flertal af plejefamilierne udtryk for, at de generelt er positive over for kommunernes støtte. Der er dog stor forskel på, hvor tilfredse plejefamilierne er i de enkelte kommuner. Nogle plejefamilier peger på svingende kvalitet i supervisionen. Gennemgående fremhæver plejefamilierne oplevelsen af stor udskiftning blandt sagsbehandlerne, og de oplever, at sagsbehandlerne i mange tilfælde mangler både tid og kompetencer til at give plejefamilierne den fornødne støtte.

8. Økonomi og ansættelsesvilkår

Plejefamiliernes dækning af omkostninger og honorering fastsættes i hvert enkelt tilfælde ud fra omfanget af de konkrete arbejdsopgaver vedrørende plejebørnene. Plejefamiliernes honorering udmåles i vederlag, der typisk vurderes og fastsættes ud fra kompleksiteten i børnenes behov og problemstillinger.

8.1 Økonomi

Økonomien omkring hvervet som plejefamilie består som udgangspunkt af to dele. *Et skattepligtigt plejevederlag*, der typisk er afhængigt af barnets behov for omsorg, støtte og behandling samt af beskrivelsen af plejefamiliens arbejdsopgaver i forhold til barnet. Derudover består økonomien omkring hvervet som plejefamilie af *en skattefri omkostningsdel*, der er en fast takst afhængigt af barnets alder.

8.1.1 Plejevederlag

Ifølge KL's anbefalinger for plejevederlag bør vederlagene gives efter, hvor mange belastningsindikatorer barnet har. KL anbefaler dog, at der gives mellem ét og syv vederlag per plejebarn. Beslutningen om, hvor mange plejevederlag en plejefamilie skal have per barn, afhænger dog af en række forhold, herunder barnets vanskeligheder og behov for støtte.⁴⁶ Hvis en plejefamilie har flere børn anbragt i familiepleje, kan det samlede antal dog være højere, da vederlagene følger det enkelte barn.

Tabel 26: KL's fastsatte satser for plejevederlag

Kategori	Beløb i kr.
Vederlag per døgn	121
Ét normalvederlag per måned (121 kr. x 365/12)	3.680

Kilde: KL's fastsættelse af vederlag og satser med virkning fra 1. januar 2010 til 31. december 2010.

Af den landsdækkende kommuneundersøgelse fremgår det, at for de fleste plejebørn tildeles fire til syv vederlag (85 procent), mens der for 10 procent af plejebørnene tildeles tre eller færre vederlag. For 5 procent af plejebørnene tildeles flere end syv vederlag, jf. tabellen nedenfor.

⁴⁶ **Kilde:** Familieplejehåndbogen, Kommunernes Landsforening 2009.

Tabel 27: Kommunernes oplysninger om antallet af vederlag per plejebarn, som kommunen fører individuelt tilsyn med

Antal plejevederlag	Andel plejebørn
1	1 %
2	2 %
3	7 %
4	17 %
5	29 %
6	18 %
7	22 %
8	0 %
9	3 %
10 eller flere	2 %
Total	100 %

Note: N=72

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

På baggrund af undersøgelsen kan det konstateres, at plejefamilierne i fleste tilfælde tildeles mellem fire og syv vederlag per plejebarn. Sammenholdt med KL's vejledende satser betyder det, at de fleste plejefamilier modtager mellem 14.720 og 25.720 kr. per plejebarn per måned.

Som perspektiv herpå viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at familierne modtager fire til syv vederlag for 81 procent af plejebørnene, og at de modtager mere end syv vederlag for 13 procent af plejebørnene. For 5 procent af plejebørnene modtager familierne mellem et og tre vederlag, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 28: Plejefamiliernes oplysninger om antallet af vederlag, de modtager per plejebarn

Antal vederlag	Andel plejebørn
1	0 %
2	2 %
3	3 %
4	10 %
5	30 %
6	9 %
7	32 %
8	2 %
9	3 %
10	6 %
Flere end 10	2 %
Ved Ikke	1 %
Total	100 %

Kilde: N=85. Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Note: De få respondenter, der havde børn i netværksanbringelse er udtaget af ovenstående tabel, da netværksanbringelser som udgangspunkt ikke er berettiget til honorering med vederlag.

Undersøgelsen blandt plejefamilierne viser desuden en vis sammenhæng mellem plejefamiliernes oplysninger om antal vederlag og deres oplysninger om plejebarnets udviklingsbehov. Således kan der konstateres en tendens til, at plejefamilierne modtager højeste antal vederlag til plejebørn med fysiske udviklingsbehov. Det næststørste antal vederlag modtages til plejebørn med psykiske udviklingsbehov, mens de færreste antal vederlag modtages til plejebørn med henholdsvis sociale problemer eller udviklingsbehov som følge af forhold hos forældrene.

Tilsvarende viser undersøgelsen en vis sammenhæng mellem plejefamiliernes beskæftigelsesgrad og det antal vederlag, plejefamilierne modtager per plejebarn. Der kan således konstateres en tendens til, at de plejefamilier, der ikke har anden beskæftigelse ved siden af, modtager et større antal vederlag end de plejeforældre, der har enten deltid- eller fuldtidsbeskæftigelse.

Som yderligere perspektiv til ovenstående oplyser sagsbehandlerne i flere kommuner, at normen for aflønning af plejefamilier ligger på fire til fem vederlag. Endvidere fremgår det, at størstedelen af kommunerne følger KL's anbefalinger på området.⁴⁷

Århus og Københavns Kommuner har i en 2-årig periode kørt projektforsøg med alternative honoreringsmodeller. Århus Kommune har an-

⁴⁷ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

vendt en såkaldt Gennemsnitsmodel, hvor fastsættelsen af honorering m.v. fastsættes ud fra en gennemsnitsbetragtning. Honoreringen base- res her på den gennemsnitlige plejeopgave fordelt over tid, hvilket be- tyder, at honoreringen fastholdes på samme størrelse gennem hele an- bringelsesperioden. Hvis flere børn anbringes i samme familie, skal den gennemsnitlige plejeopgave vurderes for hvert af børnene. Gen- nemsnitsmodellen består af fire fastlagte niveauer, der hver i sær af- spejler, hvor stor plejeopgaven er på det enkelte niveau. Niveau 1 sva- rer til et normalt plejkrævende barn og niveau 4 til et særdeles pleje- krævende barn. Niveau 1 omfatter en honorering svarende til tre vederlag, niveau 2 svarer til fem vederlag, niveau 3 svarer til syv vederlag og niveau 4 svarer ti vederlag. Hovedkonklusionerne fra evalu- ringen af forsøget er, at plejefamilierne i højere grad end med den tra- ditionelle honoreringsmodel har et incitament til at fokusere på barnets ressourcer frem for dets vanskeligheder samt at der skabes mere ro omkring det anbragte barn.⁴⁸

Den alternative honoreringsmodel, der er afprøvet i Københavns Kommune, adskiller sig på punkter fra den traditionelle model: 1) honoreringen fastlægges fire år frem i tiden, således at der skal gen- forhandles plejevederlag hvert fjerde år og 2) plejefamilierne honore- res ud fra fire niveauer i stedet for vederlag. De fire niveauer afspejler tyngden i plejeopgaven. Niveau 1 omfatter en honorering svarende til tre vederlag, niveau 2 svarer til fire og et halvt vederlag, niveau 3 sva- rer til fem og et halvt vederlag og niveau 4 svarer syv vederlag. Evalu- ringen af projektet viser, at visse elementer i den alternative honore- ringsmodel bidrager til øget gennemskuelighed og tryghed omkring honoreringen af plejefamilierne. Dog opleves modellen ikke entydig positiv i den forstand, at modellen ikke synes at fremme plejefamilien fokus på barnets ressourcer.⁴⁹

På baggrund af undersøgelsen kan det således konstateres, at det gene- relle niveau for antal vederlag per plejebarn er mellem fire og syv vederlag. En plejefamilie med et typisk plejebarn vil således som ud- gangspunkt modtage mellem 14.720 og 25.720 kr. per måned; det vil sige mellem 176.640 og 308.640 kr. årligt. Den landsdækkende kom- muneundersøgelse viser således, at 29 procent modtager 18.400 kr. per barn per måned, 22 procent modtager 25.760 kr. per barn per måned, og 3 procent modtager 33.120 kr. per barn per måned.

Som perspektiv på ovenstående resultater afdækker undersøgelsen blandt plejefamilier, hvor tilfredse plejeforældrene er med det antal vederlag, de modtager for at have barnet i pleje. Det fremgår, at halv-

---

⁴⁸ **Kilde:** Evaluering af forsøg med ny honoreringsmodel ”Gennemsnitsmodellen”, Århus Kommune 2010.

⁴⁹ **Kilde:** Slutevaluering af Ny honoreringsmodel for plejefamilier, Københavns Kommune 2010.

Citater fra plejefamilier:

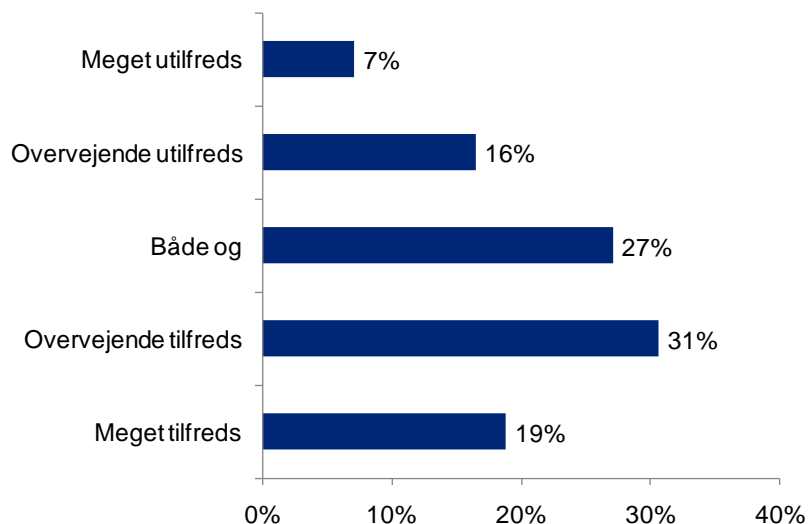
”Det ligger lige nu på et rimeligt niveau, men det må ikke blive mindre, så kan vi ikke klare det.”

”Pengene svarer slet ikke til udgifterne, der er ingen god forretning i det.”

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

delen af plejefamilierne er overvejende (31 procent) eller meget tilfredse (19 procent) med antallet af vederlag. Endvidere er 7 procent af plejefamilierne meget utilfredse med antallet af vederlag, mens 16 procent er overvejende utilfredse, jf. figuren nedenfor.

Figur 20: Figur: Hvor tilfreds er du med antallet af vederlag

Note: N=85

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.⁵⁰

På baggrund af ovenstående kan det konstateres, at der er en vis spredning i plejefamiliernes oplysninger om, hvorvidt de oplever, at det antal vederlag, de modtager per plejebarn, svarer til det arbejde, de udfører som plejefamilie. Gennemgående er der en tendens til, at familierne er delte i forhold til, hvorvidt de er tilfredse med lønniveauet. Dog er det et generelt indtryk, at der er stor variation i plejefamiliernes kendskab til deres rettigheder.⁵¹

8.1.2 Skattefri omkostningsdel

Det gælder for alle plejefamilier, at de har ret til dækning af omkostninger i forbindelse med kost og logi, herunder daglige fornødenheder, lommepenge og beklædning til plejebarnet. Der er ikke fastsat rammer fra centralt hold vedrørende omfanget af støtte til plejefamiliernes omkostninger til ovenstående udgifter. Mange kommuner tager dog udgangspunkt i KL's vejledende satser herfor, hvor taksterne afhænger af plejebarnets alder. Nedenfor fremgår KL's vejledende satser for,

⁵⁰ Det skal bemærkes, at spørgsmålet ikke er et udtryk for, hvorvidt plejefamilierne motiveres af lønnen, men hvorvidt de oplever, at lønnen stemmer overens med det arbejde, de udfører for kommunerne.

⁵¹ **Kilde:** Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

hvorledes kommunerne kan dække plejefamiliernes omkostninger til disse områder.

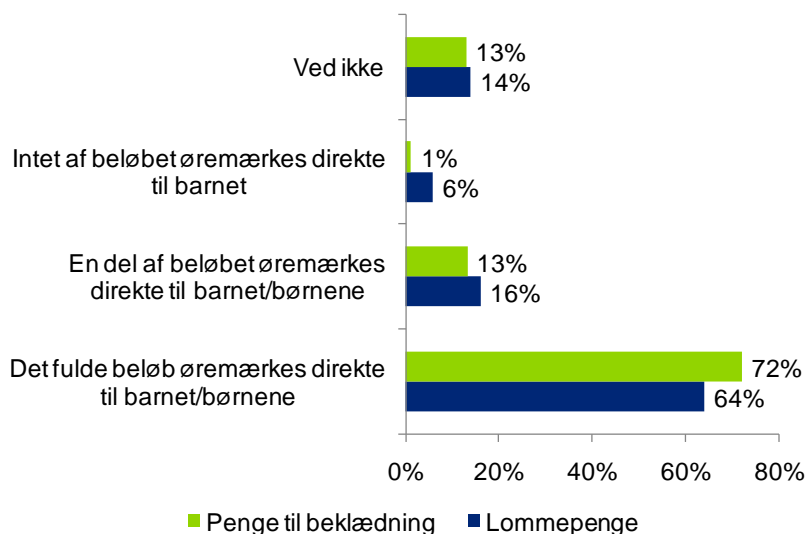
Tabel 29: KL's vejledende satser for skattefri dækning af omkostninger til et plejebarn

Område	Kategori	Beløb i kr.
Kost og logi, herunder daglige fornødenheder	Per døgn per barn (under 10 år)	159
	Per døgn per barn eller ung (på 10 år og derover)	168
	Per døgn for tredje og eventuelt fjerde barn (uanset alder)	148
Lommepenge	3-10 år per uge	27
	11-13 år per uge	56
	14-15 år per uge	113
	16 år og ældre per uge	229
Beklædning	For børn på 0-10 år ydes per uge	97
	For børn på 11-13 år ydes per uge	113
	For børn på 14-15 år ydes per uge	133
	For unge på 16 år og ældre ydes per uge	147

Kilde: KL's fastsættelse af vederlag og satser med virkning fra 1. januar 2010 til 31. december 2010.

Undersøgelsen blandt plejefamilierne viser, at flertallet af plejefamilierne øremærker det fulde beløb, som familien modtager til lommepenge (64 procent) og beklædning (72 procent) til plejebarnet. En lille andel af plejefamilierne øremærker intet af det beløb, der modtages til plejebarnets lommepenge (6 procent) og til beklædning (1 procent), til plejebarnet, jf. figuren nedenfor.

Figur 21: Plejefamiliernes anvendelse af henholdsvis lommepenge og penge til beklædning

Note: N=85

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

I forbindelse med undersøgelsen fremhæver flere af plejefamilierne, at det ofte er plejebørnenes alder, der er afgørende for, hvorvidt beløbet til dækning af lommepenge og beklædning direkte går til plejebarnet, eller hvorvidt plejeforældrene er med til at administrere udbetalingen løbende.

Som perspektiv hertil fremgår det af undersøgelsen blandt tidligere anbragte børn, at mange har fået hele eller dele af beløbet til lommepenge og tøjpenge udbetalt.

Det kan konstateres, at den skattefrie omkostningsdel, som plejefamilierne modtager per plejebarn, som udgangspunkt kan variere mellem 4.502 og 5.110 kr. per måned til kost og logi eller mellem 54.024 og 61.320 kr. årligt.

Tilsvarende kan dækningen af lommepenge som udgangspunkt variere mellem 117 og 995 kr. per måned eller mellem 1.404 og 11.940 kr. årligt. Dækning til beklædning kan variere mellem 421 og 639 kr. per måned eller mellem 5.052 og 7.668 kr. årligt.⁵²

Citater fra tidligere plejebørn:

“Vi havde mange diskussioner om mine tøjpenge, de blev sparet op, og det var jeg uenig i, men det viste sig at være meget godt.”

“Beløbet for lommepenge og beklædning slog til, så jeg kunne købe de mest basale ting.”

Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

⁵² Beregning på baggrund af KL's fastsættelse af vederlag og satser med virkning fra 1. januar 2010 til 31. december 2010.

8.2 Genforhandling af antal vederlag

KL's anbefaling er, at kommunerne bør genvurdere antallet af vederlag mindst én gang årligt. Som følge af ændringer i plejeopgavens karakter kan antallet af plejevederlag således ændres.⁵³

Denne genvurdering af antal vederlag betegnes typisk som genforhandlinger med plejefamilien. Der kan eksempelvis forekomme genforhandlinger som følge af, at plejebarnet viser sig mere eller mindre plejkrævende end oprindeligt antaget. Genforhandlingerne kan resultere i stigning eller reduktion i antallet af vederlag eller ingen ændringer i antal vederlag. Genvurderingen af antal vederlag finder ofte sted i forbindelse med opfølgningen på anbringelsen. I nogle tilfælde hvor det vurderes, at der ikke er sket ændringer i barnets udvikling og antal vederlag derfor er uændret, kan genvurderingen dog ske uden, at der foregår en egentlig genforhandling med plejefamilien.⁵⁴

Det fremgår af den landsdækkende kommuneundersøgelse, at knap tre fjerdele af kommunerne har faste retningslinjer for, hvor ofte antallet af vederlag genforhandles, mens 26 procent ikke har retningslinjer herom, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 30: Kommunernes oplysninger om, hvorvidt kommunerne har faste retningslinjer for, hvor ofte antallet af vederlag skal genforhandles

Retningslinjer om, hvor ofte vederlag genforhandles	Andel kommuner
Har retningslinjer	74 %
Har ikke retningslinjer	26 %
Total	100 %

Note: N=79

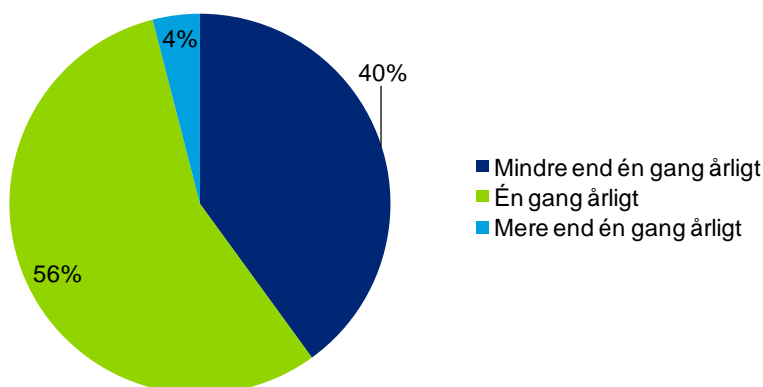
Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser desuden, at godt halvdelen (56 procent) af kommunernes plejefamilier får genforhandlet antallet af vederlag én gang årligt. 40 procent af plejefamilierne får genforhandlet antallet af vederlag mindre end én gang årligt, mens 4 procent får genforhandlet antallet af vederlag mere end én gang årligt, jf. figuren nedenfor.

⁵³ Kilde: Familieplejehåndbog, Kommunernes Landsforening 2009.

⁵⁴ Kilde: Dybdgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Figur 22: Hvor ofte genforhandles antallet af vederlag?

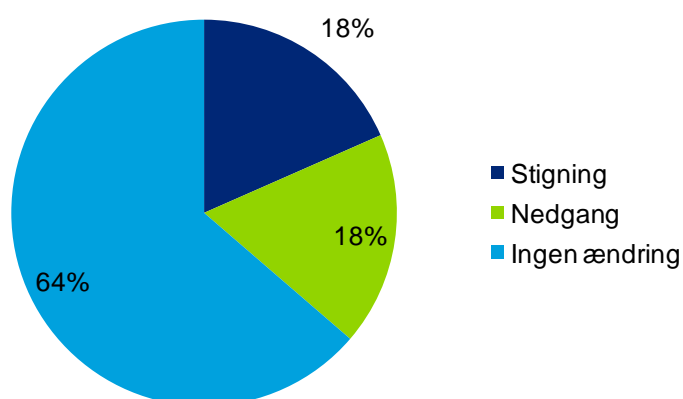

Note: N=79

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Desuden viser den landsdækkende kommuneundersøgelse, at genforhandlingerne i 64 procent af tilfældene ikke resulterer i nogen ændringer i antallet af vederlag. I 18 procent af tilfældene resulterer genforhandlingerne i en stigning, og i 18 procent af tilfældene resulterer genforhandlingerne i en nedgang i antallet af vederlag, jf. figuren nedenfor.

Figur 23: Resulterer genforhandling af vederlag i henholdsvis stigning, nedgang eller ingen ændring i antallet af vederlag?

Note: N=77

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Af undersøgelsen fremgår en vis sammenhæng mellem kommunernes størrelse og resultaterne af genforhandlingerne. Der er således en ten-

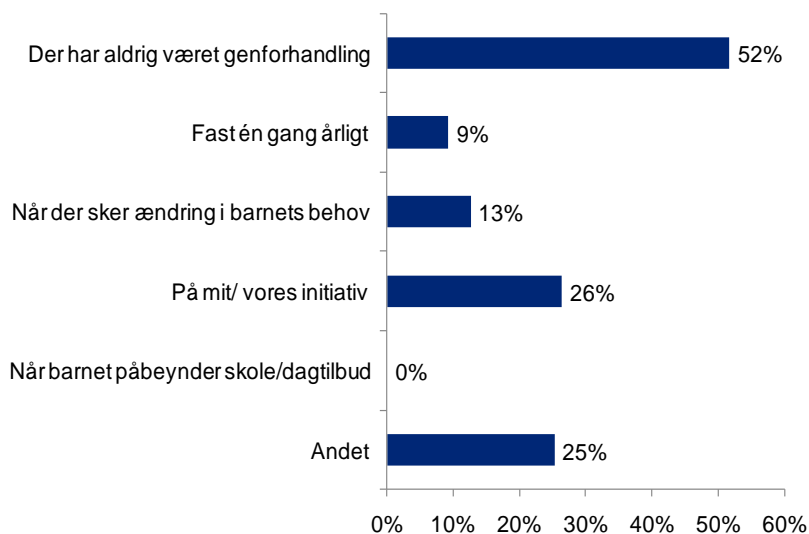
dens til, at genforhandlingerne i små kommuner (under 25.000 indbyggere) sjældnere resulterer i en stigning i antallet af vederlag (9 procent af genforhandlingerne) end i de øvrige kommuner.

Samtidig resulterer genforhandlingerne i de små kommuner oftere i, at der ikke foretages en ændring i antallet af vederlag (76 procent af genforhandlingerne). Endvidere fremgår det, at genforhandlingerne i mellemstore kommuner (40-55.000 indbyggere) oftere resulterer i stigning i antallet af vederlag (31 procent af genforhandlingerne).⁵⁵

På baggrund af den landsdækkende kommuneundersøgelse kan det konstateres, at genforhandling om antallet af vederlag lige så ofte resulterer i en stigning som en nedgang i antallet af vederlag og i langt de fleste tilfælde ikke resulterer i ændringer.

Som perspektiv hertil viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at godt halvdelen (52 procent) af plejefamilierne aldrig har oplevet at få genforhandlet antallet af vederlag. Når genforhandling finder sted, sker det i 26 procent af tilfældene på plejefamiliernes eget initiativ. 9 procent af plejefamilierne oplever at få genforhandlet antallet af vederlag fast én gang om året, jf. figuren nedenfor.

Figur 24: Hvor ofte genforhandles vederlag (plejefamiliernes oplevelser)?

Kilde: N=87. Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Note: Figuren summerer til mere end 100 procent, da plejefamilierne har haft mulighed for at angive mere end ét svar.

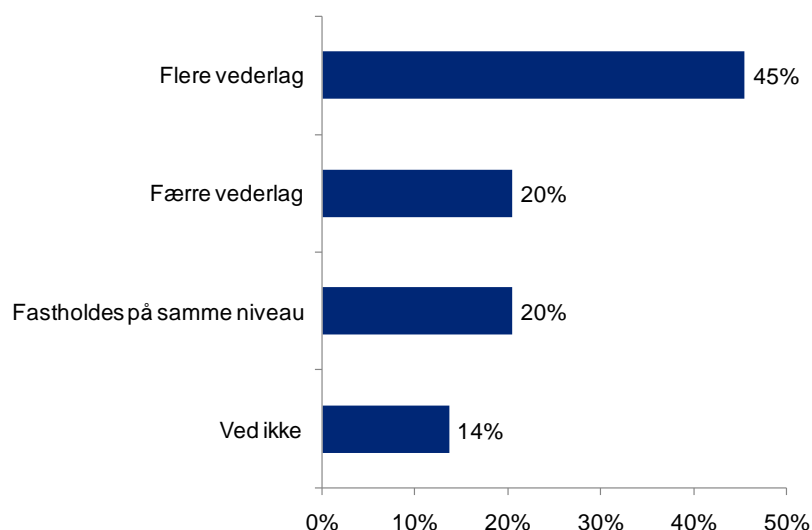
Det skal dog bemærkes, at resultaterne ovenfor alene er et udtryk for, hvorvidt plejefamilierne har oplevet, at antallet af vederlag er blevet genforhandlet. Som tidligere beskrevet, vil kommunernes genvurde-

⁵⁵ **Kilde:** Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

ring af antal vederlag, i nogle tilfælde, foregå som led i opfølgningen på anbringelsen, og såfremt sagsbehandleren vurderer, at der ikke er ændringer i barnets udvikling, vil der ikke altid blive iværksat en genforhandling med plejefamilien.⁵⁶

Desuden viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at knap halvdelen (45 procent) af de tilfælde, hvor plejefamilierne får genforhandlet antallet af vederlag, er genforhandlingerne resulteret i en stigning i antallet af vederlag. For hver femte plejefamilie er resultatet af genforhandlingerne en nedgang i antallet af vederlag, og hver femte genforhandling resulterede ikke i ændringer. 14 procent af plejefamilierne har oplyst, at de ikke ved, hvad genforhandlingerne resulterede i, jf. figuren nedenfor. Det kan skyldes, at nogle plejefamilier var midt i en genforhandlingssituation, da undersøgelsen stod på.

Figur 25: Resultatet af genforhandlingerne af antallet af vederlag (plejefamiliernes oplevelser)

Note: N=43

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

På baggrund af ovenstående resultater fra både den landsdækkende kommuneundersøgelse og undersøgelsen blandt plejefamilierne kan det konstateres, at det langt fra er alle plejefamilier, der fast får genforhandlet antallet af vederlag mindst én gang årligt, således som KL anbefaler. Endvidere kan det konstateres, at af de plejefamilier, der får genforhandlet antallet af vederlag, oplever flertallet, at genforhandlingerne resulterer i et uændret antal vederlag eller en stigning i antallet af vederlag.

⁵⁶ **Kilde:** Dybdegående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

Et yderligere perspektiv hertil er sagsbehandlerne og familieplejekonsulenternes oplysninger vedrørende genforhandlingerne, hvor flere giver udtryk for, at genforhandlingerne trods kommunernes politik herom i mange tilfælde ikke bliver gennemført én gang årligt. De peger på manglende ressourcer hos især sagsbehandlerne, der i fleste tilfælde har ansvaret for denne opgave, som en væsentlig årsag hertil. Det skal desuden bemærkes, at de kommuner, der har haft forsøg med tildeling af vederlag via niveauer (jf. afsnit om plejevederlag), som udgangspunkt ikke genforhandler antallet af vederlag. Et af formålene med niveauerne oplyses således at være, at plejefamilierne aldrig vil kunne få reduceret antallet af vederlag, og at antallet som udgangspunkt ligger på et fast niveau gennem hele anbringelsesforløbet. Medmindre der sker utilsigtede ændringer i barnets behov over tid, kan antallet af vederlag ikke genforhandles. Kommunerne oplyser, at erfaringer fra forsøgene viser, at især nygodkendte plejefamilier gennemgående oplever langt større ro omkring forløbet, da de oplever en større sikkerhed i hverdagen omkring et fast indtægtsniveau. Derimod oplyser kommunerne, at de faste indtægtsniveauer ikke har haft lige så stor betydning for de mere erfarne plejefamilier, der igennem en længere årrække har erfaret, at genforhandlingerne sjældent resulterer i reduktion i antallet af vederlag.⁵⁷

8.3 Støtte til øvrige udgifter

Ud over det fastsatte antal vederlag og den skattefri omkostningsdel har plejefamilierne mulighed for at søge om støtte til øvrige udgifter i forbindelse med plejebarnet.

Der er ikke fastsat rammer fra centralt hold vedrørende omfanget af støtte til plejefamiliernes øvrige udgifter i forbindelse med et plejebarn. Mange kommuner tager således udgangspunkt i KL's vejledende satser for, i hvilket omfang der bør gives støtte til andre udgifter i forbindelse med et plejebarn, jf. tabellen nedenfor.

---

⁵⁷ **Kilde:** Dybtgående analyser i udvalgte kommuner, Deloitte 2010.

Tabel 31: KL's vejledende satser for støtte til andre udgifter i forbindelse med et plejebarn

Område	Kategori	Beløb i kr.
Gaver	Til børn under 14 år kan ydes til fødselsdag og jul	200
	Til unge over 14 år kan ydes til fødselsdag og jul	296
	Ved eksamen, konfirmation og svendeprøve kan ydes	491
Ved konfirmation		5.226
Supplerende udstyr	Ved indskrivning, afhængigt af en konkret vurdering (eksempelvis møbler til børneværelse).	Indtil 8.517

Kilde: KL's fastsættelse af vederlag og satser med virkning fra 1. januar 2010 til 31. december 2010.

Af undersøgelsen blandt plejefamilier fremgår det også, at størstedelen (84 procent) af plejefamilierne har søgt om støtte til øvrige udgifter, mens 16 procent af plejefamilierne har ikke søgt om at støtte til dækning af øvrige udgifter.

I forbindelse med ovenstående fremgår det af undersøgelsen blandt plejefamilierne, at flere plejefamilier gav udtryk for, at de i mange tilfælde oplevede kommunernes information utilstrækkelig i forhold til, hvilke rettigheder de har vedrørende dækning af øvrige udgifter.

Det fremgår endvidere af undersøgelsen, at 31 procent af de plejefamilier, der har ansøgt om dækning af øvrige udgifter, har fået dækket alle udgifter, og 33 procent har fået dækket de fleste af udgifterne. 11 procent af plejefamilierne oplyser, at de ikke har fået dækket nogen af deres udgifter, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 32: Plejefamiliernes oplysninger om, i hvilket omfang de oplever at have fået øvrige udgifter dækket

Udgifter dækket	Andel plejefamilier
Alle udgifter	31 %
De fleste udgifter	33 %
Nogle udgifter	18 %
De færreste udgifter	6 %
Ingen udgifter	11 %
Ved ikke	1 %
Total	100 %

Note: N=79

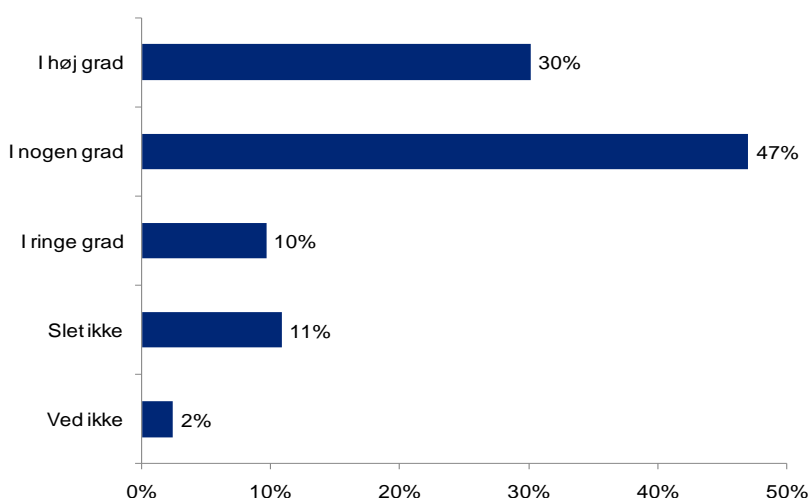
Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser desuden, at de udgifter, som plejefamilierne generelt har søgt om at få dækket, eksempelvis er udgifter til cykel, klapvogn, udstyr til fritidsaktiviteter og dyr. I den forbindelse peger nogle

plejefamilier på, at det kan være vanskeligt at få bevilget penge til dækning af samme udgifter mere end én gang i et plejeforløb, hvilket plejefamilierne oplever utilstrækkeligt, når barnet er i plejefamilien i en længere årrække, hvor der, som barnet vokser eksempelvis vil være behov for en større cykel.

Som perspektiv på ovenstående viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at størstedelen af plejefamilierne (77 procent) oplever, at udgifterne til plejebarnets kost og logi bliver dækket i nogen eller i høj grad. 21 procent af familierne oplever, at udgifterne i ringe grad eller slet ikke bliver dækket, jf. figuren nedenfor.

Figur 26: Plejefamiliernes oplevelse af dækning af udgifter til kost og logi

Note: N=82

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

8.4 Økonomi fra plejebørnenes perspektiv

Undersøgelsen blandt tidligere anbragte børn giver et perspektiv på resultaterne omkring plejefamiliernes honorering og omkostningsdækning i forbindelse med anbringelsen.

Af undersøgelsen fremgår det, at honorering og omkostningsdækning under anbringelsesforløbet i flere tilfælde kan være et svært emne i relationen mellem plejeforældre og plejebarn. De fleste af de adspurgte plejebørn har ikke direkte diskuteret honorering og omkostningsdækning med plejeforældrene, og flertallet har ikke direkte kendskab til plejefamiliens økonomi. Dog har enkelte af de adspurgte plejebørn oplevet konfrontationer med plejeforældrene omkring udgifterne i forbindelse med plejebarnet og har i den forbindelse haft ubehagelige oplevelser.

Citater fra tidligere plejebørn:

”Det var ikke noget, der blev drøftet med mig. Jeg tænkte da på, om det var for pengene. Men nu ved jeg, at det ikke var for pengene. Det kan jeg især se nu, efter jeg fyldte 18 år.”

”Det var helt sikkert noget jeg opfattede. Jeg overværede ofte drøftelser om penge, det var ubehageligt. Og jeg oplevede, at alt hvad jeg ville have, det skulle jeg selv søge kommunen om.”

Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

8.5 Pension

Som udgangspunkt optjener plejeforældre ikke pension under deres hverv som plejefamilie. Undersøgelsen afdækker kommunernes praksis i forbindelse med pensionsordninger til plejefamilier samt plejefamiliernes egne oplysninger om pension.

Af den landsdækkende kommuneundersøgelse fremgår det, at kommunerne i gennemsnit indbetaler arbejdsgiverbetalt pension til 3 procent af plejefamilierne. Det vil omvendt sige, at 97 procent ikke får indbetalt pension af kommunerne.

Dette tal dækker dog over en betydelig variation kommunerne imellem. 84 procent af kommunerne indbetaler ikke pension til deres plejefamilier, mens to kommuner indbetaler pension til henholdsvis 92 procent og 100 procent af deres plejefamilier. De resterende kommuner indbetaler pension til mellem 1 og 6 procent af deres plejefamilier.⁵⁸

På baggrund af den landsdækkende kommuneundersøgelse kan det således konstateres, at et begrænset antal af kommunerne indbetaler arbejdsgiverbetalt pension til plejefamilierne. Kommunerne oplyser i den forbindelse, at de i nogle tilfælde kan tilbyde plejefamilierne arbejdsgiveradministreret pension; det vil sige, at kommunerne som plejefamiliens arbejdsgiver administrerer pensionsindbetalingerne ved at trække et beløb fra plejefamiliernes løn, før A-skat og arbejdsmarkedsbidrag beregnes.

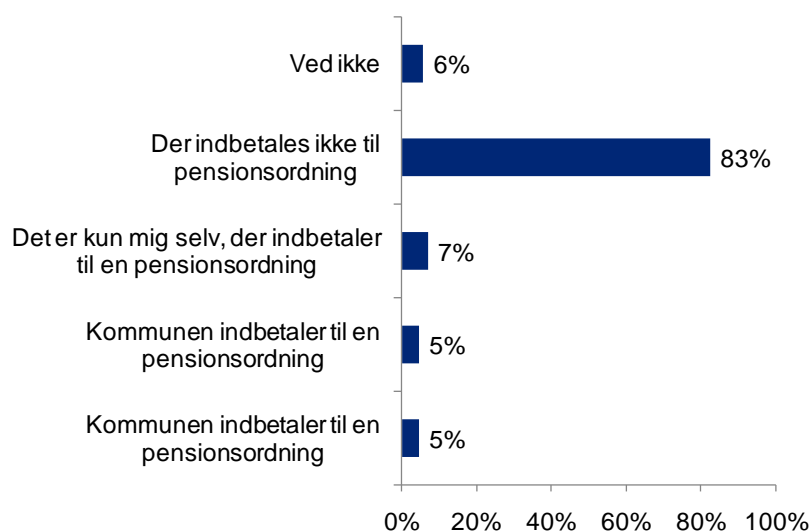
Som perspektiv på ovenstående resultater viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at langt hovedparten af plejefamilierne (83 procent) ikke selv indbetaler til en pensionsordning, mens de er plejefamilie. 5 procent får betalt pensionsordning af kommunen, mens 7 procent selv indbetaler til en pensionsordning, jf. figuren nedenfor.

---

⁵⁸ **Kilde:** Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Figur 27: Plejefamiliernes pensionsordninger

Note: N=85

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010

På baggrund af ovenstående kan det konstateres, at ganske få plejefamilier får indbetalt pensionsordning fra kommunen, ligesom flertallet heller ikke selv indbetaler til en pensionsordning, mens de er plejefamilie. De plejeforældre, der har familiepleje som deres fuldtidsbeskæftigelse, har således ingen pensionsopsparing i den periode.

Et yderligere perspektiv herpå er sagsbehandlernes og familieplejekonsulenternes oplevelser, hvor de peger på, at den manglende pensionsindbetaling ofte kan være en stor udfordring for de plejefamilier, hvor én eller begge forældre i mange tilfælde er væk fra det ordinære arbejdsmarked i en længere årrække.⁵⁹

8.6 Øvrige ansættelsesvilkår

Plejefamilier er som udgangspunkt ikke omfattet af en overenskomst. Løn og ansættelsesforhold fastsættes ud fra individuelle kontrakter, der er afhængige af opgavens karakter. En plejefamilie er således som udgangspunkt ikke fastansat i kommunen, men plejefamilien indgår typisk en kontrakt med kommunen i forhold til det enkelte plejebarn.⁶⁰

Af undersøgelsen fremgår det, at det typiske billede i kommunerne er, at plejefamilierne ansættes på kontrakt. Dog viser undersøgelsen en variation i kommunernes praksis, idet nogle kommuner opererer med forskellige typer plejefamilier, hvoraf nogle er fastansat af kommunen.

⁵⁹ Kilde: Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

⁶⁰ Kilde: Familieplejehåndbogen, Kommunernes Landsforening 2009.

Som eksempel har flere kommuner valgt at fastansætte nogle udvalgte plejefamilier som akutplejefamilier. Kommunerne oplyser, at akutplejefamilier typisk er kendetegnet ved at være erfarne plejeforældre, der via deres fastansættelse skal stå til rådighed fra dag til dag i tilfælde af behov for akutanbringelse. Disse plejefamilier modtager således også typisk en fast løn hver måned, også selvom de ikke har børn anbragt.⁶¹

---

⁶¹ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

9. Ferie og aflastning

Plejefamilier er som udgangspunkt omfattet af ferieloven. Det vil sige, at familierne har samme ferierettigheder som andre lønmodtagere.

Undersøgelsen afdækker, i hvilket omfang plejefamilierne afholder ferie med plejebarnet, og plejefamiliernes behov for aflastning.

9.1 Ferie

Undersøgelsen blandt plejefamilierne afdækker, hvordan plejefamilierne typisk afholder deres ferier.

Undersøgelsen viser, at flertallet af plejefamilierne (57 procent) altid holder ferie med plejebørnene, og at 21 procent for det meste holder ferie med plejebørnene. 14 procent af plejefamilierne holder altid eller for det meste ferie uden plejebørn, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 33: Plejefamiliernes oplysninger om, hvordan de afholder deres ferie

Ferien holdes	Andel plejefamilier
Altid med plejebarnet/børn	57 %
For det meste med plejebarnet/børn	21 %
Altid uden plejebarnet/børn	9 %
Lige ofte med og uden plejebarnet/børn	7 %
For det meste uden plejebarnet/børn	5 %
Ved ikke	1 %
Total	100 %

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte, 2010.

Citat fra tidligere plejebarn:

”Jeg var med på skiferie, men det fik de betalt, og ellers var det kun en uge i Danmark. De tog til udlandet hvert år uden mig.”

Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

Som perspektiv til ovenstående oplyser flertallet af de adspurgte plejebørn, at de typisk holdt ferie med plejefamilien, herunder holdt godt halvdelen ferie med familien hver gang, mens resten nogle gange holdt ferie med og andre gange uden familien. Plejebørnene pegede desuden på, at netop ferierne med plejefamilierne bidrog til oplevelsen af at være en del af familien.⁶²

Kommunerne oplyser, at det i mange tilfælde forudsættes, at plejefamilierne afholder ferie med deres plejebørn, da dette i langt de fleste tilfælde opleves mest hensigtsmæssigt.⁶³

⁶² **Kilde:** Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

⁶³ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

9.2 Aflastning

Kommunerne kan etablere aflastningsordninger for plejebørn. Ordningerne har typisk til formål at aflaste plejefamilierne og plejebørnene. En aflastningsordning er kendetegnet ved, at plejebarnet eksempelvis nogle døgn hver måned (ofte i weekender og ferier) er hos en aflastningsfamilie eller lignende.

Undersøgelsen blandt plejefamilierne afdækker plejefamiliernes oplevelse af, hvorvidt de har behov for aflastning, og i hvilket omfang de modtager aflastning.

Undersøgelsen viser, at godt halvdelen (58 procent) af plejefamilierne ikke oplever at have behov for aflastning for deres plejebørn, mens 41 procent oplever at have behov for aflastning, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 34: Plejefamiliernes oplysninger om, hvorvidt de oplever at have behov for aflastning

Behov for aflastning	Andel plejefamilier
Oplever behov	41 %
Oplever ikke behov	58 %
Ved ikke	1 %
Total	100 %

Note: N=86

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Desuden viser undersøgelsen, at 70 procent af de plejefamilier, der oplever behov for aflastning for plejebørnene, ikke modtager aflastning. 14 procent modtager aflastning for et eller flere plejebørn, men ikke alle plejebørnene, og 11 procent modtager aflastning for alle plejebørnene, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 35: Oplysninger fra de plejefamilier, der oplever behov for aflastning, om og i hvilket omfang de modtager aflastning

Omfang af aflastning	Andel plejefamilier
Modtager ikke aflastning	70 %
Modtager aflastning for ét eller flere, men ikke alle plejebørn	14 %
Modtager aflastning for alle plejebørn	11 %
Ved ikke	5 %
Total	100 %

Note: N=75

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Endelig viser undersøgelsen, at for 59 procent af de plejefamilier, der modtager aflastning, fremgår muligheden for aflastning af plejefamiliens kontrakt med kommunen. For 32 procent fremgår aflastningen ikke af kontrakten, og 9 procent ved ikke om muligheden for aflastning fremgår af kontrakten, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 36: Oplysninger fra de plejefamilier, der modtager aflastning om, hvorvidt aflastningsordningen fremgår af plejefamiliekontrakten

Fremgår aflastning af plejefamiliekontrakten?	Andel plejefamilier
Ja	59 %
Nej	32 %
Ved ikke	9 %
Total	100 %

Note: N=22

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

På baggrund af ovenstående kan det konstateres, at nogle af de plejefamilier, der oplever behov for aflastning, ikke modtager aflastning. I den forbindelse viser undersøgelsen en vis sammenhæng mellem plejefamiliernes oplevelse af behov for aflastning, hvorvidt plejefamilien modtager aflastning og plejebarnets udviklingsbehov. Der kan konstateres en tendens til, at plejefamilierne i højere grad både ønsker og modtager aflastning for de plejebørn, der opleves at have udviklingsbehov som følge af sociale og psykiske forhold, frem for plejebørn med behov som følge af forhold hos forældrene. Således er der en større andel plejefamilier til plejebørn med udviklingsbehov som følge af forhold hos forældrene, der ønsker aflastning, men som ikke modtager denne aflastning.

På tilsvarende vis kan der konstateres en tendens til, at plejefamilier, der oplever behov for aflastning, men ikke modtager aflastning, i højere grad modtager meget supervision årligt (10 gange eller mere). Det vil sige, at plejefamilier, der modtager hyppig supervision, i mindre grad modtager aflastning for deres plejebørn.

Kommunerne oplyser, at der typisk tages flere hensyn i forbindelse med vurderingen af, hvorvidt en plejefamilie skal modtage aflastning for et eller flere plejebørn. Ud over en vurdering af plejebørnenes kompleksitet, oplyser kommunerne, at plejebørnenes evne til at håndtere flere familier/relationer er et væsentligt hensyn. Kommunerne fremhæver dog, at plejefamilierne står meget alene med opgaven omkring de udsatte børn, og peger derfor på, at aflastningsordninger i nogle tilfælde kan reducere risikoen for sammenbrud.⁶⁴

⁶⁴ Kilde: Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

10. Tilsyn og opfølgning

Ifølge gældende regler skal stedlig opholdskommune føre tilsyn med plejefamilien (generelt tilsyn). Den anbringende kommune skal desuden føre mindst ét årligt tilsyn med plejebarnets opvækstvilkår og udvikling (individuel tilsyn), jf. servicelovens § 148a. Som hovedregel skal der ved det individuelle tilsyn tales med barnet uden plejeforældrenes tilstedeværelse, og anbringende kommune skal gennemføre opfølgning og revision af handleplan, jf. servicelovens § 70, 1.

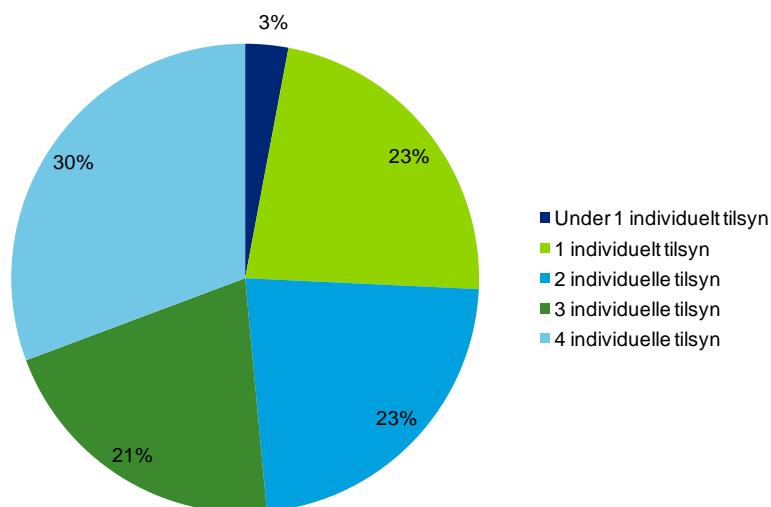
I undersøgelsen afdækkes en række forhold i forbindelse med kommunernes varetagelse af både det individuelle og generelle tilsyn og plejefamiliernes og tidligere anbragte børns oplevelse af tilsynene.

10.1 Det individuelle tilsyn

Ifølge gældende regler på området er formålet med det individuelle tilsyn at have fokus på barnet, dets trivsel og udvikling, herunder vurdere, om barnet får den nødvendige støtte fra anbringelsesstedet, og hvordan anbringelsen som helhed støtter barnet.

Den landsdækkende kommuneundersøgelse afdækker antallet af de individuelle tilsyn fordelt på plejebørnene. Undersøgelsen viser, at 31 procent af plejebørnene modtager fire eller flere individuelle tilsyn årligt. Og omtrent lige store andele plejebørn modtager henholdsvis ét (23 procent), to (23 procent) og tre (21 procent) individuelle tilsyn. Kommunerne oplyser, at 3 procent af plejebørnene modtager under ét individuelt tilsyn årligt, jf. figuren nedenfor.

Figur 28: Antal individuelle tilsyn, som et plejebarn modtager per år?

Note: N=80

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser desuden, at i langt størstedelen af kommunerne (80 procent) fremgår det forventede antal individuelle tilsyn ikke af kontrakten med plejefamilierne. 16 procent af kommunerne oplyser, at de i nogle tilfælde indskriver det forventede antal individuelle tilsyn i kontrakterne, og 4 procent af kommunerne indskriver i alle tilfælde det forventede antal individuelle tilsyn i kontrakterne, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 37: Kommunernes oplysninger om, hvorvidt det forventede antal af individuelle tilsyn med barnet per år fremgår af kontrakten med plejefamilien

Fremgår antal individuelle tilsyn af kontrakten	Andel kontrakter
Ja, altid	4 %
Ja, i nogle tilfælde	16 %
Nej, aldrig	80 %
Total	100 %

Note: N=83

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte, 2010.

På baggrund af ovenstående kan det konstateres, at kommunerne gennemfører ét eller flere individuelle tilsyn årligt for langt størstedelen af plejebørnene, og at det forventede antal individuelle tilsyn i begrænset omfang er nedfældet i kontrakterne med plejefamilierne.

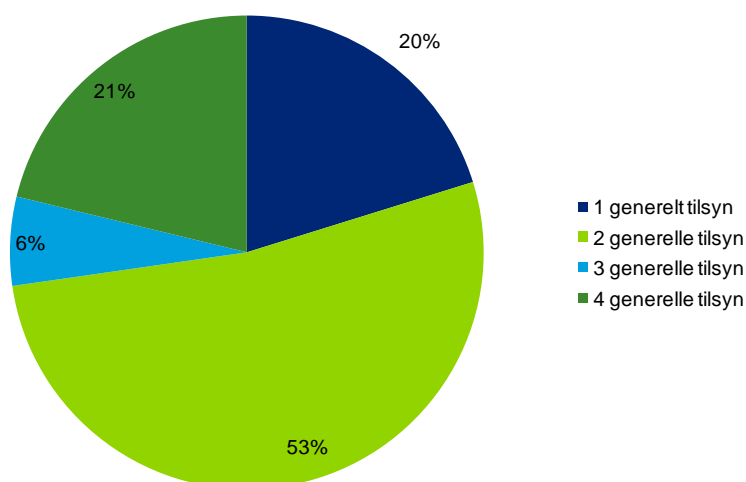
10.2 Det generelle tilsyn

Stedlig opholdskommune skal ifølge gældende regler på området føre tilsyn med plejefamilien (generelt tilsyn), hvor det vurderes, hvorvidt plejefamilien fortsat lever op til sin godkendelse.

Den landsdækkende kommuneundersøgelse afdækker, hvor mange generelle tilsyn kommunerne gennemfører.

Undersøgelsen viser, at kommunerne i langt størstedelen af tilfældene (80 procent) gennemfører ét eller flere generelle tilsyn årligt per plejefamilie, men samtidig at hver femte plejefamilie ikke modtager det lovpåkrævede generelle tilsyn, jf. figuren nedenfor.

Figur 29: Antal generelle tilsyn, en plejefamilie modtager per barn

Note: N=80

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Som perspektiv hertil udtrykker nogle familieplejekonsulenter, at det generelle tilsyn i nogle tilfælde kan forekomme løbende i forbindelse med, at plejefamilierne modtager supervisionsbesøg. Typisk gennemføres der supervisionsbesøg flere gange årligt, og i den forbindelse vil familieplejekonsulenterne typisk også vurdere plejefamiliernes situation, behov, kompetencer m.v.⁶⁵

⁶⁵ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

10.3 Plejefamiliernes og plejebørnenes perspektiv på tilsyn

Et yderligere perspektiv på kommunernes både individuelle og generelle tilsyn fremgår af undersøgelserne blandt plejefamilierne og de tidligere anbragte børn.

Både plejefamilierne og de tidligere anbragte børn er i interviewene blevet spurgt om deres oplevelse af tilsynene.

Undersøgelsen blandt plejefamilierne afdækker således omfanget af individuelle tilsyn per plejebarn og generelle tilsyn i 2009.

Af undersøgelsen fremgår det, at de fleste af de adspurgte plejefamilier (63 procent) i 2009 har haft ét eller to generelle tilsyn, 28 procent har haft tre eller flere generelle tilsyn, og 9 procent ikke har haft generelle tilsyn, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 38: Plejefamiliernes oplysninger om det antal generelle tilsyn, de oplevede i løbet af 2009

Antal tilsyn	Procent generelle tilsyn
0	9 %
1	40 %
2	23 %
3	6 %
4	16 %
5 eller flere	6 %
Total	100 %

Note: N=87

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Der kan således konstateres en vis uoverensstemmelse mellem kommunernes angivelser af årligt gennemførte generelle tilsyn og plejefamiliernes oplevelser heraf.

Et andet centralt aspekt vedrørende de generelle tilsyn er plejefamiliernes oplevelse af udbyttet med de generelle tilsyn.

Undersøgelsen viser, at 59 procent af plejefamilierne oplever de generelle tilsyn som en god støtte til plejefamilien, mens 20 procent af plejefamilierne oplever udbyttet af de generelle tilsyn som ubetydeligt, og 10 procent oplever tilsynene som frustrerende. 30 procent mener desuden, at dialogen med kommunen er vigtig, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 39: Plejefamiliernes angivelse af deres oplevelse af de generelle tilsyn

Oplevelse af tilsynet	Andel plejefamilier
-----------------------	---------------------

Citater fra plejefamilier:

”Det er svært at skelne mellem individuelle og generelle tilsyn.”

”Dejligt, at man får snakket lidt om det hele.”

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Ubetydelig	20 %
Frustrerende	10 %
God støtte/rådgivning for os som plejefamilie	59 %
Dialogen med kommunen er vigtig	30 %
Ved ikke	5 %
Andet	31 %

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Note: N=87. Plejefamilierne har kunnet angive mere end ét svar, så svarene summerer til mere end 100 procent.

Selvom ovenstående indikerer en vis tilfredshed med de generelle tilsyn, har plejeforældrene, når de har kommenteret mere frit på tilsynet, været mere forbeholdne over udbyttet. Kommentarerne omhandler hovedsageligt kritik af kommunernes håndtering af tilsynet (kommunikation og planlægning), at tilsynene ikke har nogen effekt, eller at de i nogle tilfælde ligefrem stresser barnet, og at tilsynet opleves som et lovkrav uden reel betydning.

Desuden viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at 43 procent af plejefamilierne oplevede, at kommunen ikke gennemførte et individuelt tilsyn i 2009. 42 procent af plejefamilierne oplyser, at plejebarnet har fået ét eller to individuelle tilsyn i 2009, og 14 procent har modtaget tre eller flere tilsyn, jf. tabellen nedenfor

Tabel 40: Plejefamiliernes oplysninger om det antal individuelle tilsyn, de oplevede i løbet af 2009

Antal tilsyn	Procent individuelle tilsyn
0	43 %
1	18 %
2	24 %
3	2 %
4	11 %
5 eller flere	1 %
Total	100 %

Note: N=79

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

Der kan således konstateres en vis uoverensstemmelse mellem kommunernes angivelser af årligt gennemførte individuelle tilsyn og plejefamiliernes oplevelse heraf.

Ligesom plejefamilierne oplevede de adspurgte plejebørn betydelig variation i, hvorvidt kommunerne fulgte op på anbringelsen (det individuelle tilsyn). Få af de adspurgte plejebørn oplyste, at der i høj grad blev fulgt op på deres anbringelse, og en tredjedel oplyste, at der i nogen eller ringe grad blev fulgt op. Tilsvarende oplevede en tredjedel af de adspurgte plejebørn, at der slet ikke blev fulgt op på deres anbrin-

Citater fra tidligere plejebørn:

”Jeg oplevede, at alt det, jeg sagde til sagsbehandleren, gik videre til min plejemor, da det var den samme, der talte med dem.”

”Jeg kunne ikke stole på voksne, så jeg har aldrig nævnt for kommunen, at jeg er blevet slået. Fordi hvem ville de tro på, mig en lille rod eller min overkvalificerede plejefamilie?”

”Jeg havde den dejligste sagsbehandler. Hun ville mig det bedste.”

gelse. Flere har også oplevet, at der kun har været meget få besøg. Andre af de adspurgte plejebørn har oplevet sporadiske og usammenhængende besøg.⁶⁶

Et andet centralt aspekt vedrørende de individuelle tilsyn er plejefamiliernes og de tidligere anbragte børns oplevelse af udbyttet med de individuelle tilsyn.

Undersøgelsen blandt plejefamilierne viser, at 36 procent af plejefamilierne oplever det individuelle tilsyn som en god støtte for barnet, men omvendt oplever 64 procent, at det individuelle tilsyn ikke er en god støtte for barnet. Plejefamilierne peger i mange tilfælde på, at årsagen hertil er den manglende kontinuitet i sagsbehandlere, der er tilknyttet plejebarnet.

Som perspektiv hertil fremgår det af undersøgelsen blandt tidligere anbragte, at plejebørnene kun i meget begrænset omfang har oplevet kommunens medarbejdere som fortrolige støtter. Således angiver størstedelen, at de slet ikke oplevede det individuelle tilsyn som en støtte. Mange af plejebørnene har endvidere tilkendegivet, at de ikke oplevede at have enetid med kommunens medarbejdere, og at de følte ikke at kunne tale frit, uden plejefamilien blev informeret.

I forbindelse med plejefamiliernes oplevelser omkring både de generelle og de individuelle tilsyn er det dog væsentligt at fremhæve, at hovedparten af plejefamilierne samtidig pegede på, at de gennemgik det havde svært ved at skelne mellem de generelle tilsyn, de individuelle tilsyn og den almindelige rådgivning og supervision, som plejefamilien modtog i løbet af året. Sagsbehandlere og familieplejekonsulenterne oplyser i den forbindelse, at det i nogle tilfælde kan hænge sammen med, at tilsyn og supervision kan forekomme ved samme besøg hos plejefamilien, ligesom kommunernes kommunikation om, hvilken type besøg der er tale om, kan være utydelig.

---

⁶⁶ **Kilde:** Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

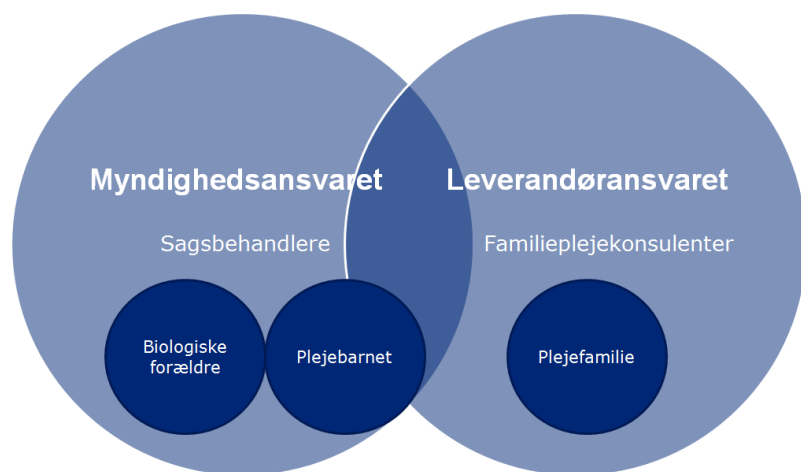
11. Organisering

Undersøgelsen afdækker eksempler på, hvorledes kommunerne har valgt at organisere plejefamilieområdet, herunder fordelingen af roller og ansvar.

11.1 Ansvar og roller

Af de dybtgående analyser i kommunerne kan der konstateres en relativt ensartet tendens i forhold til kommunernes organisering af plejefamilieområdet. Der fremgår dog visse variationer i kommunernes organisering af plejefamilieområdet og rollefordelingen på området, men der er en tendens til, at flere af kommunerne i de seneste år har foretaget organisationsændringer på området med henblik på at cementere og tydeliggøre fordelingen mellem myndigheds- og leverandøransvaret, ligesom et formål i mange tilfælde også har været at lette de arbejdsbyrder, som især sagsbehandlerne oplever.

Således har flere kommuner en organisering på plejefamilieområdet, hvor myndighedsansvaret typisk varetages af sagsbehandlerne, og leverandørstyringen varetages af familieplejekonsulenterne. Som udgangspunkt lægger den organisering op til en specialisering i to faggrupper, henholdsvis en gruppen af sagsbehandlerne og en gruppe af familieplejekonsulenter, der varetager forskellige roller og ansvar.

ring i to faggrupper, henholdsvis en gruppen af sagsbehandlerne og en gruppe af familieplejekonsulenter, der varetager forskellige roller og ansvar.

Kommunerne oplyser, at sagsbehandlerne i fleste tilfælde har ansvaret for § 50-undersøgelser, afgørelser vedrørende barnet, handleplan, opfølgning, individuelle tilsyn, børnesamtaler, vurdering af antal vederlag og genforhandlingen af antal vederlag. Derimod varetager familieplejekonsulenterne i mange tilfælde ansvaret for rekruttering og godkendelse af plejefamilier, matchning mellem barn og plejefamilie, løbende supervision af plejefamilie og det generelle tilsyn. I nogle kommuner er det dog også familieplejekonsulenterne, der har ansvaret for vurderingen af antal vederlag.

Som konsekvens af organiseringen viser undersøgelsen desuden en tendens til, at sagsbehandlerne typisk er forældrenes kontaktperson i kommunen. Sagsbehandlerne er qua deres typiske ansvar for de individuelle tilsyn i mange tilfælde plejebarnets kontaktperson, og som udgangspunkt fungerer familieplejekonsulenterne som plejefamiliens

kontaktperson. For nogle kommuner giver denne specialisering en klarhed omkring roller og kompetencer, mens andre kommuner oplever forskellig grad af rolle- og kompetenceforvirring.

Undersøgelsen viser, at familieplejekonsulenterne typisk hyppigere end sagsbehandlerne har deres gang hos plejefamilien blandt andet i forbindelse med supervision. Familieplejekonsulenterne møder derfor i mange tilfælde plejebarnet hyppigere end sagsbehandlerne og knytter i mange tilfælde tæt kontakt til plejebarnet. Nogle kommuner peger på, at det kan have den konsekvens, at rolle- og ansvarsfordelingen mellem sagsbehandlerne og familieplejekonsulenterne kan blive uklar både for plejebarnet, plejeforældrene, sagsbehandlerne og familieplejekonsulenterne. I nogle kommuner kan konsekvensen være, at familieplejekonsulenterne fører det individuelle tilsyn, idet pågældende alligevel færdes i familien og i mange tilfælde derfor også har en god relation til plejebarnet. Nogle kommuner peger på, at det kan bidrage til dilemmaer om, hvem der har kompetence til at træffe beslutninger om ændringer i forhold til barnets anbringelsesforløb, herunder ændringer i forhold til samvær med forældrene.

Desuden oplyser nogle sagsbehandlere og familieplejekonsulenter, at der kan opstå uklarhed om, hvem der har ansvaret for at genforhandle antallet af vederlag med plejefamilien. På trods af, at sagsbehandlerne oplyser, at det som udgangspunkt er et ansvar, der ligger hos dem, oplyser de, at det i nogle tilfælde er problematisk at foretage genforhandlingerne, da de ikke i alle tilfælde oplever at have tilstrækkeligt kendskab til plejefamiliens arbejde. Nogle sagsbehandlere vurderer således, at det vil være mere nærliggende, hvis ansvaret for genforhandlingerne var placeret hos familieplejekonsulenterne. Derimod oplyser familieplejekonsulenterne, at det i mange tilfælde kan være uhensigtsmæssigt, hvis de varetager genforhandlingerne, da de som udgangspunkt betragter deres rolle som neutral i forhold til afgørelser omkring anbringelsesforløbet.⁶⁷

11.2 Udfordringer vedrørende organisering

Undersøgelsen har tilsvarende afdækket en række udfordringer i forbindelse med kommunernes organisering af plejefamilieområdet.

Plejebørnenes og plejefamiliernes relationer til sagsbehandlere og familieplejekonsulenter er et emne, der adresseres af både kommunerne, plejefamilierne og plejebørnene. Kommunerne oplyser, at det er helt centralt i forbindelse med anbringelse i plejefamilier, at der etableres nære relationer mellem kommunernes medarbejdere og henholdsvis plejefamilierne og plejebørnene. Kommunerne peger gennemgående

---

⁶⁷ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

på, at en stor udfordring for etablering af disse relationer er den store udskiftning blandt gruppen af sagsbehandlere, der opleves over hele landet. Sagsbehandlerne er typisk kontaktpersonen for plejebarnet, og de mange skift bevirker ifølge kommunerne, at plejebørnene har svært ved at opbygge en fortrolig relation til sagsbehandleren.⁶⁸

Udskiftning blandt sagsbehandlerne er ligeledes et emne, som både fremhæves i undersøgelsen blandt plejefamilierne og de tidligere anbragte børn. En stor udskiftning blandt sagsbehandlerne har således fyldt meget i de respektive anbringelsesforløb og er noget, som både plejefamilierne og de tidligere anbragte børn har oplevet som frustrerende. Det har i nogle tilfælde været en medvirkende faktor til, at både plejebørn og plejefamilier har haft oplevelsen af, at især de individuelle tilsyn har været mindre udbytterige.

Citater fra tidligere plejebørn vedrørende skiftende sagsbehandlere:

"De mange skift i omsorgspersoner har været med til at distancere mig selv fra min historie."

"Jeg havde nogle gode sagsbehandlere på et tidspunkt, men ellers var der hele tiden skift. Det var altid et tillidsbrud at skifte sagsbehandler."

"Har ikke mødt dem, men har skiftet meget."

Kilde: Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

Citater fra plejefamilier vedrørende skiftende sagsbehandlere:

"Der har været alt for mange sagsbehandlere. For det ene barn har der været over 30 sagsbehandlere."

"Tilsyn kan være stressende, særligt for barnet på grund af mange skiftende sagsbehandlere."

Kilde: Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

I undersøgelsen blandt tidligere anbragte børn afdækkes, hvor mange sagsbehandlere de har haft i deres tid som plejebarn. Undersøgelsen viser, at omtrent halvdelen af de adspurgte plejebørn har haft fire eller flere sagsbehandlere i perioden som plejebarn.⁶⁹

I boksene til venstre fremgår nogle citater fra henholdsvis undersøgelsen blandt plejefamilier og undersøgelsen blandt plejebørn. Tilkendegivelserne vedrører alle utilfredshed med og frustration over de skiftende sagsbehandlere. De adspurgte plejebørn udtrykker i den forbindelse, at det for dem var helt væsentligt, at sagsbehandleren kendte dem. Oplevelsen af mange skiftende sagsbehandlere bidrog i mange tilfælde til, at plejebørnene fik oplevelsen af, at de bare var en sag. Gennemgående udtrykte både plejefamilierne og plejebørnene stor tilfredshed med familieplejekonsulenterne, der i mange tilfælde er kendetegnet ved en gennemgående person i hele anbringelsesforløbet.⁷⁰

På baggrund af ovenstående kan det konstateres, at plejebørnene generelt oplever mange skift i sagsbehandlere og ofte oplever dette meget negativt. Flere kommuner, plejefamilier og plejebørnene selv omtaler det som værende med til at gøre det endnu sværere for dem at knytte relationer til voksne og udvise tillid. Eksempelvis har et af plejebørnene oplevet at skifte sagsbehandler 11 gange, blandt andet også som følge af, at hans mor flyttede mellem kommuner. Dette til trods for at plejebarnet hele tiden var hos den samme plejefamilie. Endelig peger kommunerne såvel som plejefamilierne på, at de skiftende sagsbehandlere var med til at stresser og gøre plejebarnet utrygt og gøre man-

⁶⁸ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

⁶⁹ **Kilde:** Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn, Deloitte 2010.

⁷⁰ **Kilder:** Undersøgelse blandt plejefamilier. Undersøgelse blandt tidligere anbragte børn. Begge Deloitte 2010.

ge arbejdsgange og tilsyn mere besværlige, da den samme information ofte skulle indrapporteres flere gange.

Endelig fremhæver både sagsbehandlerne og familieplejekonsulenterne, at den store udskiftning i gruppen af sagsbehandlere desuden kan bidrage til, at kontinuiteten i anbringelsesforløbet i mange tilfælde er begrænset, hvilket oplyses blandt andet kan få konsekvenser for en både rettidig og god opfølgning på anbringelsesforløbet. Desuden peger sagsbehandlerne på, at den store udskiftning kan være en udfordring i forhold til opfølgning, gennemførelse af børnesamtaler, fortrolighed til plejebarnet m.m.⁷¹

Som perspektiv herpå viser undersøgelsen blandt plejefamilierne, at flere plejefamilier fremhæver, at de ofte oplever udfordringer i forbindelse med samarbejdet med sagsbehandlerne. Mange har oplevelsen af begrænset anerkendelse af deres indsats over for børnene og udtrykker en oplevelse af at bliver klientgjort frem for, at blive betragtet som samarbejdspartnere, der bidrager til at finde de bedste løsninger for børnene.⁷²

---

⁷¹ **Kilde:** Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

⁷² **Kilde:** Undersøgelse blandt plejefamilier, Deloitte 2010.

12.Mål og rammer

I undersøgelsen afdækkes desuden kommunernes mål og rammer på plejefamilieområdet. Nedenfor fremgår resultaterne, der omhandler de kommunale strategier for plejefamilier, mål for antal anbragte børn i plejefamilie og i hvilket omfang kommunerne har retningslinjer for området.

12.1 Kommunale strategier for plejefamilier

Den landsdækkende kommuneundersøgelse afdækker, i hvilket omfang kommunerne har udarbejdet strategier for anvendelse af plejefamilier.

Undersøgelsen viser, at to tredjedele af kommunerne har en overordnet strategi for, at udsatte børn og unge i højere grad skal anbringes i plejefamilier frem for eksempelvis i døgninstitutioner.

Endvidere fremgår der af undersøgelsen en vis sammenhæng mellem antallet af plejebørn i kommunerne, og hvorvidt kommunerne har en strategi for anbringelse i plejefamilier.

Der er således en tendens til, at de kommuner, der har relativt få plejebørn per indbygger (under 12), også i mindre grad har en overordnet strategi (57-60 %), end de kommuner, der har relativt mange plejebørn per indbygger (flere end 12), hvor 70-81 % af kommunerne har en overordnet strategi, jf. nedenstående tabel.

Tabel 41: Kommunernes oplysninger om, hvorvidt kommunerne har en overordnet strategi for, at børn og unge i højere grad skal anbringes i plejefamilier frem for eksempelvis i institutioner

Antal plejebørn per 1.000 børn	Ja	Nej	Ved ikke	Total
0-8	60 %	40 %	0 %	100 %
8-11	57 %	43 %	0 %	100 %
12-16	81 %	19 %	0 %	100 %
Flere end 16	70 %	26 %	4 %	100 %

Note: N=79

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser, at de større kommuner i højere grad har en overordnet strategi angående anbringelse af plejebørn. Således har 87 procent af de store kommuner (over 55.000 indbyggere) og 40 procent af de små kommuner (under 25.000 indbyggere) en sådan overordnet strategi.

De dybtgående analyser i kommunerne viste, at strategierne i kommunerne blandt andet omfatter instrukser om altid at afdække muligheden for at anbringe børn i plejefamilie eller netværksplejefamilie, før andre alternativer kommer i betragtning.⁷³

Endvidere afdækkes i den landsdækkende kommuneundersøgelse, i hvilket omfang kommunerne har opstillet mål for anbringelse i plejefamilier.

Undersøgelsen viser, at størstedelen (62 procent) af kommunerne ikke har opstillet mål for, hvor stor en andel anbragte børn der skal anbringes i plejefamilier. 16 procent af kommunerne har opstillet konkrete mål for andelen af anbringelser i plejefamilier, og 22 procent har delvis opstillet mål herfor, jf. nedenstående tabel.

Tabel 42: Kommunernes oplysninger om, hvorvidt de har opstillet mål for, hvor stor en andel af anbragte børn der skal anbringes i plejefamilier

	Andel kommuner
Har opstillet mål	16 %
Har delvist opstillet mål	22 %
Har ikke opstillet mål	62 %
Total	100 %

Note: N=79

Kilde: Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Undersøgelsen viser en vis sammenhæng mellem kommunernes andel af plejebørn per indbygger og kommunernes andel af plejefamilieanbringelser, og hvorvidt de har opstillet mål for andelen af anbringelser i plejefamilier. Der er en tendens til, at det især er de kommuner, der har en høj andel plejebørn per indbygger, og som oftest benytter plejefamilier som anbringelsessted, der har opstillet mål for andelen af anbringelser i plejefamilier. Det skal dog bemærkes, at undersøgelsen ikke viser, hvorvidt den højere andel plejefamilieanbringelser er et resultat af de opstillede mål.

I forbindelse hermed oplyser kommunerne, at de i højere grad end tidligere arbejder med at opstille mål for, hvor stor en del af de anbragte børn der skal anbringes i plejefamilie, og at nogle allerede er i gang med at implementere disse konkrete mål.⁷⁴

Med ikrafttræden af Barnets Reform forpligtes kommunerne til at anbringe børn og unge i plejefamilie, hvis barnets eller den unges behov tilsiger det. Formålet er at fremme barnets mulighed for nære stabile omsorgsrelationer (§ 68b, 2). På baggrund af undersøgelsen kan det

⁷³ Kilde: Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

⁷⁴ Kilde: Dybtgående analyser i kommuner, Deloitte 2010.

dog konstateres, at mange kommuner allerede de seneste år har skærpet fokus på i højere grad at anvende plejefamilier til anbringelse af udsatte børn og unge.

12.2 Kontrakterne med plejefamilierne

I undersøgelsen afdækkes desuden den kontraktuelle del af samarbejdet mellem kommunerne og plejefamilierne, herunder hvorvidt kommunerne har nedskrevne retningslinjer for udarbejdelse af kontrakterne.

Den landsdækkende kommuneundersøgelse viser, at tre ud af fire kommuner har nedskrevne retningslinjer for udarbejdelse af kontrakter med plejefamilier.

Af undersøgelsen fremgår det, at der er en vis sammenhæng mellem nogle af de kommunale baggrundsvARIABLE, og hvorvidt kommunerne har nedskrevne retningslinjer for udarbejdelse af kontrakter med plejefamilier. Der er således en tendens til, at det især er kommuner med større andel plejebørn per 1.000 børn, der i højere grad end øvrige kommuner har nedskrevne retningslinjer for udarbejdelse af kontrakter. Således har under halvdelen (47 procent) af de kommuner, der har 0-8 plejebørn per 1.000 børn, nedskrevne retningslinjer, og næsten samtlige kommuner (96 procent) med mere end 16 plejebørn per 1.000 børn har nedskrevne retningslinjer.

Ud over at afdække omfanget af nedskrevne retningslinjer generelt berører den landsdækkende kommuneundersøgelse forskellige forhold vedrørende indholdet af kontrakterne med plejefamilierne, herunder hvorvidt aflastning, opsigelsesvarsel og krav i forbindelse med ferie indgår i kontrakterne.

Undersøgelsen viser, at i næsten samtlige kontrakter (97 procent), som kommunerne indgår med plejefamilier, indgår opsigelsesvarsel. I godt hver femte kontrakt indgår plejefamiliens ret til aflastning, men krav om, at plejefamiliens ferie skal afholdes sammen med plejebarnet, indgår i knap hver femte kontrakt, jf. nedenstående tabel.

Tabel 43: Kommunernes oplysninger om, i hvor stor en andel af kontrakterne følgende indgår

Kontrakterne indeholder	Andel kontrakter
Plejefamiliens opsigelsesvarsel	97 %
Krav om, at plejefamiliens ferie afholdes sammen med plejebarnet	21 %
Plejefamiliens ret til aflastning	19 %

Kilde: N=79. Landsdækkende kommuneundersøgelse, Deloitte 2010.

Note: Tabellen summer ikke op til 100 procent, idet der alene fremgår den andel, der har svaret ja til spørgsmålet.

Undersøgelsen viser, at det især er de kommuner med relativt mange plejebørn per 1.000 indbygger, der har formaliseret ovenstående forhold i deres kontrakter med plejefamilierne.

I forbindelse med ovenstående resultater skal det bemærkes, at plejefamiliernes opsigelsesvarsel, uanset hvor lang tid familierne har haft børn i pleje, typisk er en måned.

Endvidere skal det fremhæves, at det som udgangspunkt ikke er i overensstemmelse med gældende regler på området, at kommunerne forudsætter, at plejefamilierne holder ferie med plejebarnet.

Bilag A. Landsdækkende spørge- skema

0%

1. Plejefamilier og børn anbragt i plejefamilier: Nedenfor kommer en række spørgsmål, der handler om antallet af plejefamilier og plejebørn i kommunen.

1a Først vil vi bede dig angive forskellige oplysninger om antal plejefamilier bosiddene i kommunen, der per 1. januar 2010 var godkendt af kommunen.

Angiv antal

Hvor mange
aflastningsfamilier er
godkendt af
kommunen (dvs.
familier, som ikke er
godkendt til
døgnpleje):

Samlet antal
plejefamilier
godkendt af
kommunen (dvs.
godkendt alene til
døgnpleje eller
døgnpleje og
aflastning):

Fordel det samlede antal plejefamilier godkendt af kommunen (godkendt alene til døgnpleje eller døgnpleje og aflastning) på type af plejefamilie (Husk hvis én plejefamilie falder under flere kategorier bedes den talt med som den primære type):

Angiv antal

Antal netværks-og
slægtsplejefamilier:

Antal øvrige
plejefamilier:

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

7%

1b Her bedes du angive det samlede antal plejefamilier, hvor kommunen per 1. januar 2010 har børn anbragt (aktive plejefamilier)

Angiv antal

Antal
aflastningsfamilier

bosat i kommunen (dvs. familier, som ikke er godkendt til døgnpleje):	<input type="text"/>
Antal aflastningsfamilier bosat i andre kommuner (dvs. familier, som ikke er godkendt til døgnpleje):	<input type="text"/>
Samlet antal plejefamilier bosat i kommunen (dvs. godkendt alene til døgnpleje eller døgnpleje og aflastning):	<input type="text"/>
Samlet antal plejefamilier bosat i andre kommuner (dvs. godkendt alene til døgnpleje eller døgnpleje og aflastning):	<input type="text"/>

10%|

1c Angiv antal af plejefamilier med hhv. 1, 2 og op til 8 børn i pleje som kommunen fører tilsyn med pr. 1 januar 2010 (dvs. godkendt alene til døgnpleje eller døgnpleje og aflastning)

	Angiv antal
Antal plejefamilier med 1 plejebarn:	<input type="text"/>
Antal plejefamilier med 2 plejebørn:	<input type="text"/>
Antal plejefamilier med 3 plejebørn:	<input type="text"/>
Antal plejefamilier med 4 plejebørn:	<input type="text"/>
Antal plejefamilier med 5 plejebørn:	<input type="text"/>
Antal plejefamilier med 6 plejebørn:	<input type="text"/>
Antal plejefamilier med 7 plejebørn:	<input type="text"/>
Antal plejefamilier med 8 eller flere	<input type="text"/>

plejebørn:

I alt

0

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

12%

1d Angiv her et skøn over den procentvise fordeling af børn anbragt i plejefamilier fordelt på det problem, der er udslagsgivende for afgørelsen om anbringelsen (procentangivelser skal samlet summe op til 100)

Angiv venligst dit svar uden procentegn.

Procent

Andel børn, hvor det udslagsgivende problem er forhold hos forældrene (fx omsorgssvigt, vold, kriminel adfærd):

Andel børn, hvor det udslagsgivende problem sociale forhold hos barnet (fx vold, kriminel adfærd):

Andel børn, hvor det udslagsgivende problem er psykisk hos barnet (fx ADHD, autisme, sindslidelse):

Andel børn, hvor det udslagsgivende problem er fysisk forhold hos barnet (fx fysisk funktionsnedsettelse):

I alt

0

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

15%

2 Løn og ansættelsesvilkår: Nedenfor kommer der nogle spørgsmål, som handler om plejefamiliernes løn- og ansættelsesvilkår

2a Har kommunen nedskrevne retningslinjer for udarbejdelse af kontrakter med plejefamilier?

- Ja
 Nej

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

20%

2b Her vil vi gerne bede dig skønne, hvor stor en andel af kontrakterne med kommunens plejefamilier, hvor følgende forhold indgår (Der bedes angives fra 0-100% for hver af forholdene):

Angiv venligst dit svar uden procenttegn.

	Procent
Procentvise andel af kontrakterne, hvor plejefamiliens ret til aflastning indgår:	<input type="text"/>
Procentvise andel af kontrakterne, hvor plejefamiliens opsigelsesvarsel indgår:	<input type="text"/>
Procentvise andel af kontrakterne, hvor der stilles krav om at plejefamiliens ferie afholdes sammen plejebarnet:	<input type="text"/>
I alt	0

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

22%

2c Skøn over hvor mange plejefamilier kommunen indbetaler arbejdsgiverbetalt pension til (angiv venligst i procent)

Angiv venligst dit svar som et tal uden procenttegn.

25%

2d Angiv antallet af vederlag per plejebarn, som kommunen fører tilsyn med (fx antal plejebørn, hvor plejeforældrene modtager 1 vederlag)

	Antal børn
1 Vederlag	<input type="text"/>
2 Vederlag	<input type="text"/>
3 Vederlag	<input type="text"/>
4 Vederlag	<input type="text"/>
5 Vederlag	<input type="text"/>
6 Vederlag	<input type="text"/>
7 Vederlag	<input type="text"/>
8 Vederlag	<input type="text"/>
9 Vederlag	<input type="text"/>
10 eller flere Vederlag	<input type="text"/>

27%

2e Har kommunen faste retningslinjer for, hvor ofte antallet af vederlag skal genforhandles?

- Ja
 Nej

30%

2f Skøn over andelen af plejefamilier, hvor antallet af vederlag forhandles (i procent)

Angiv venligst dit svar uden procenttegn.

	Angiv procent
Mindre end en gang årligt	<input type="text"/>
Én gang årligt	<input type="text"/>
Mere end én gang årligt	<input type="text"/>
I alt	0

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

32%

2g Her angives et skøn over, hvor ofte genforhandling af vederlag resulterer i henholdsvis stigning, nedgang eller ingen ændring i antallet af vederlag (i procent - de tre angivels er skal summere til 100 %)?

Angiv venligst dit svar uden procenttegn.

	Angiv procent
Stigning i procent:	<input type="text"/>
Nedgang i procent:	<input type="text"/>
Ingen ændring i procent:	<input type="text"/>
I alt	0

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

3 Organisering: Nedenfor kommer en række spørgsmål om, hvordan kommunen har organiseret sig i forbindelse med plejebørn- og familier.

3a Har kommunen en overordnet strategi for at børn og unge i højere grad skal anbringes i plejefamilier frem for i eksempelvis institutioner? (Sæt ét kryds)

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

40%

3a.1 Har kommunen i strategien opstillet mål for, hvor stor en andel af anbragte børn, der skal anbringes i plejefamilier?

- Ja
- Delvist
- Nej

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

42%

3b Har kommunen et formaliseret samarbejde med andre omkring rekruttering af plejefamilier?

- Ja, andre kommuner
- Ja, organisationer
- Ja, både andre kommuner og organisationer
- Nej
- Ved ikke
- Ja, andre (hvilke?):

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

**3c Skøn i procent hvor stor en del af plejebørn, der anbringes i plejefamilier:
(angiv i procent - skal summere til 100%)**

Angiv venligst dit svar uden procenttegn

	Procent
Før plejefamilierne har påbegyndt grundkursus	<input type="text"/>
Før de har afsluttet grundkursus	<input type="text"/>
Efter de har afsluttet grundkursus	<input type="text"/>
I alt	0

Ryd felter | < Tilbage | Næste >

47%

3d I hvilken grad anvender kommunen følgende fremgangsmåder til at sikre det bedste match mellem barn og plejefamilie?

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
Plejefamilien skal udarbejde en beskrivelse af sig selv, som kan bruges i forbindelse med match?	☐	☐	☐	☐	☐
Plejefamilien mødes med barnet/biologiske forældre?	☐	☐	☐	☐	☐
Forudsætninger hos plejefamilien sammenholdes med barnets baggrund og udviklingsbehov?	☐	☐	☐	☐	☐
Geografi (barnets tilknytning til sit nærområde)?	☐	☐	☐	☐	☐
Kendskab til barnets sproglige og religiøse					

baggrund?

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

50%

3e Har kommunen et formaliseret samarbejde med andre omkring uddannelse af plejefamilier?

- Andre kommuner
- Organisationer
- Private aktører
- Nej, intet formaliseret samarbejde
- Ved ikke
- Andre end ovennævnte (hvilke?):

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

52%

3f Hvor ofte udleveres barnets handleplan (eller dele heraf) til plejefamilien?

- Altid
- Ofte
- Sjældent
- Aldrig
- Ved ikke

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

4 Uddannelse, supervision og anden form for støtte. Nedenfor kommer en række spørgsmål om kommunens tilbud til plejefamilier om uddannelse, supervision og anden form for støtte.

4a Hvilke udbydere anvender kommunen til grundkurset for plejefamilier?

- Kommunens egne plejeforældrekurser
- Lokale AMU-kurser
- Private familieplejeorganisationers kurser
- Andre (Angiv hvilke):

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

60%

4b Udbyder kommunen et grundkursus baseret på RUGO's uddannelseskoncept?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

62%

4c I hvilket omfang oplever du, at de eksisterende grundkursustilbud imødekommer behovet for uddannelse hos plejefamilierne?

- I høj grad
- I nogen grad
- I ringe grad
- Slet ikke
- Ved ikke

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

4d Stilles der krav i kontrakten om, at plejefamilier skal deltage i efteruddannelse?

- Altid
- For det meste
- I nogle tilfælde
- Sjældent
- Aldrig

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

67%

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

72%

4f Skøn over, hvor ofte supervision af plejefamilier gennemføres for hver af de følgende forhold (venligst i procent - summeres op til 100)

	Procent	I alt
I forbindelse med tilsynet	<input type="text"/>	0
Supervisionen foregår på møder, der ligger uden for tilsynet	<input type="text"/>	0
Der gennemføres ikke supervision	<input type="text"/>	0
Andet	<input type="text"/>	0
I alt	0	

Andet (angiv hvad?):

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

75%

4g Skøn over, hvor ofte supervision af plejefamilier gennemføres af følgende faggrupper (venligst i procent - summeres op til 100)

Angiv venligst dit svar uden procenttegn

	Procent
Sagsbehandler	<input type="text"/>
Familieplejekonsulent/familiekonsulent	<input type="text"/>
Psykolog	<input type="text"/>
Ekstern supervisor	<input type="text"/>
Andre	<input type="text"/>
I alt	0

Andre:

77%

4h Tilbyder kommunen netværksgrupper for plejefamilier?

- Ja
- Nej

80%

4i Er det obligatorisk for plejefamilier at deltage i netværksgrupper?

- Ja
- Nej

82%

4j Tilbyder kommunen andre formelle tiltag, der kan støtte plejefamiliernes kompetencer (fx følordning)?

- Ja
- Nej

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

85%

4j.1 Hvilke:

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

87%

4k Kan plejefamilier få støtte og vejledning 24 timer i døgnet (fx hotline, akutberedskab)?

- Ja
- Nej

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

90%

5 Tilsyn: Nedenfor kommer der nogle spørgsmål om indholdet og omfanget af de tilsyn kommunen fører med plejefamilierne. Selvom kommunen ikke har de præcise tal for nedenstående bedes angivet bedste skøn i de enkelte spørgsmål.

5a Angiv et skøn over den procentvise fordeling af, hvor mange generelle tilsyn, som en plejefamilie modtager per år per barn? (de 4 procentangivelser skal summe op til 100)

Angiv venligst dit svar uden procenttegn

	Procent
Procent, der modtager under ét generelt tilsyn per år:	<input type="text"/>
Procent, der modtager 1 generelt tilsyn pr. år:	<input type="text"/>
Procent, der modtager 2 generelle tilsyn pr. år:	<input type="text"/>
Procent, der modtager 3 eller flere generelle tilsyn pr. år:	<input type="text"/>
I alt	0

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

95%

5b Angiv et skøn over den procentvise fordeling af, hvor mange individuelle tilsyn per barn per år? (de 5 procentangivelser skal summe til 100)

Angiv venligst dit svar uden procenttegn.

Procent

Procent, der
modtager under ét
individuet tilsyn pr.
år:

Procent, der
modtager 1
individuet tilsyn pr.
år:

Procent, der
modtager 2
individuelle tilsyn pr.
år:

Procent, der
modtager 3
individuelle tilsyn pr.
år:

Procent, der
modtager mere end 4
individuelle tilsyn pr.
år:

I alt

0

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

97%

5c Fremgår det forventede antal af individuelle tilsyn med barnet per år af kontrakten med plejefamilien?

- Ja, altid
- Ja, i nogle tilfælde
- Nej, aldrig

Ryd felter

< Tilbage

Næste >

100%

Tak for din besvarelse

Ryd felter

< Tilbage

Afslut >

Bilag B.

Spørgeramme til telefoninterview med plejefamilie

1. Plejefamiliers sammensætning: Først vil jer gerne stille der nogle spørgsmål om din families sammensætning.				
1a.	Hvor mange voksne og hvor mange børn består din familie af (ekskl. plejebørn)?	Antal voksne: Antal egne børn:		
1b.	Hvor gamle er de voksne?	Alder (år): Manden: Alder (år): Kvinden:		
	Hvad er din civilstand?	Ugift (single) Gift Samlevende (papirløst) Skilt/separeret Enke/enkemand Ved ikke		
1c.	Hvilken uddannelse har du/I ud over skoleuddannelsen (sæt kryds ved det højeste uddannelsesniveau)?	Grundlæggende erhvervsuddannelse Afsluttet erhvervsuddannelse Højere uddannelse af kort varighed Højere uddannelse af mellem-lang varighed. Højere uddannelse af lang varighed Ingen	Mand	Kvinde
1c1.	Hvad er den højest afsluttede uddannelse du/I har:		Notér	Notér
1d.	Hvad er din/jeres nuværende beskæftigelse?	Ingen anden beskæftigelse ved siden af Deltidsbeskæftigelse ved siden af Fuldtidsbeskæftigelse ved siden af	Mand	Kvinde
1e.	Hvad var din/jeres beskæftigelse før i blev plejefamilie?	Ingen beskæftigelse Deltidsbeskæftigelse Fuldtidsbeskæftigelse		
1f.	Har du eller/og din ægtefælle faglig/professionel erfaring med børn fra anden beskæftigelse?	Ja Nej	Mand	Kvinde
1f1.	Hvilke erfaringer?			
1g.	Hvor mange år har I været plejefamilie?	Noter ca. antal år		
1h.	Hvilken type plejefamilie er I? (sæt gerne flere krydser)	Er døgnplejefamilie (anbragte børn) Er aflastningsplejefamilie Er slægtsplejefamilie Er netværksplejefamilie		

1h1.	[Filter: Hvis døgnplejefamilie] Hvor mange plejebørn har du/I haft i den periode, hvor I har været plejefamilie (inkl. børn, de har nu (aktuelt))?	Skriv antal
1h2.	[Filter: Hvis aflastningsplejefamilie] Antal børn i aflastning, hvor mange plejebørn har du/I haft i den periode, hvor I har været aflastningsfamilie (inkl. børn, de har nu (aktuelt))?	Skriv antal

2. Plejebørn: Nu kommer der nogle spørgsmål om de plejebørn du/I har i familie		
2a.	Hvor mange plejebørn har du/I?	Antal:
2b.	Hvad er alderen på de børn, som du/I har i pleje? [Filter jf 2a]	Begynd med det yngste: Alder (år): Barn 1: Alder (år): Barn 2: Alder (år): Barn 3: Alder (år): Barn 4: Alder (år): Barn 5:
2c.	Hvilke <u>primære</u> udviklingsbehov har det barn/de børn, som du/I har i pleje? [Filter jf 2a] (læs ikke svarkategorier op, men kategoriser efter respondentens besvarelse)	Begynd med det yngste: Barn 1: Behov som følge af forhold hos forældrene Sociale problemer hos barnet Psykisk behov hos barnet Fysisk behov hos barnet Andet (hvilke?):

		<p>Barn 2:</p> <p>Behov som følge af forhold hos forældrene</p> <p>Sociale problemer hos barnet</p> <p>Psykisk behov hos barnet</p> <p>Fysisk behov hos barnet</p> <p>Andet (hvilke?):</p> <p>Barn 3:</p> <p>Behov som følge af forhold hos forældrene</p> <p>Sociale problemer hos barnet</p> <p>Psykisk behov hos barnet</p> <p>Fysisk behov hos barnet</p> <p>Andet (hvilke?):</p> <p>Barn 4:</p> <p>Behov som følge af forhold hos forældrene</p> <p>Sociale problemer hos barnet</p> <p>Psykisk behov hos barnet</p> <p>Fysisk behov hos barnet</p> <p>Andet (hvilke?):</p> <p>Barn 5:</p> <p>Behov som følge af forhold hos forældrene</p>
--	--	--

		<p>Sociale problemer hos barnet</p> <p>Psykisk behov hos barnet</p> <p>Fysisk behov hos barnet</p> <p>Andet (hvilke?):</p>
2d.	Hvem har henvist jeres aktuelle plejebarn/børn til dig/jer?	<p>Jeres bopælskommune: antal børn</p> <p>Andre kommuner end jeres bopælskommune: antal børn:</p> <p>Ved ikke</p>
2d1.	(Filter)Hvis du/I har fået henvist plejebørn fra andre kommuner end bopælskommunen, hvor mange forskellige kommuner er børnene så henvist fra?	Skriv antal:
2d.	Har barnet/børnene været anbragt før barnet kom i familiepleje hos dig/jer? (spørges til hhv. den yngste, mellemste og ældste)	<p>Ja</p> <p>Nej</p> <p>Ved ikke</p>
2d1.	Hvis ja, hvor har barnet været anbragt før den aktuelle anbringelse?	<p>Anden plejefamilie</p> <p>Døgninstitution</p> <p>Opholdssted</p> <p>Andet</p>

2e.	<p>Hvor mange vederlag får du/I aktuelt per barn (0-10 eller flere)?</p> <p>[Filter jf. 2a]</p>	<p>Begynd med det yngste:</p> <p>Antal: Barn 1:</p> <p>Antal: Barn 2:</p> <p>Antal: Barn 3:</p> <p>Antal: Barn 4:</p> <p>Antal: Barn 5:</p>
2f.	<p>Hvad synes du/I om antallet af vederlag, som I modtager?</p>	<p>Meget tilfreds</p> <p>Tilfreds</p> <p>Både og</p> <p>Utilfreds</p> <p>Meget utilfreds</p> <p>Ved ikke</p>
	<p>Hvorfor er du/I hhv. tilfreds/utilfreds?</p>	

3. Uddannelse, supervision og anden form for støtte: De næste spørgsmål handler om den uddannelse, supervision og andre former for støtte, som du/I som plejefamilie har fået?		
3a.	Hvilken form for uddannelse har du/I som plejefamilie deltaget i? (sæt gerne flere krydser)	Deltaget i generelt grundkursus Deltaget i kursus med behandlingsmæssigt indhold Deltaget i efteruddannelse Ikke deltaget nogen form for kurser
3a1.	[Hvis deltaget i grundkursus], Havde I gennemført kurset før i fik et plejebarn?	Ja Nej
3b.	I hvilken grad oplever du/I, at kommunen er lydhør overfor dine/jeres ønsker? [Til interviewer: fx uddannelse, kurser, rådgivning]	Høj grad Nogen grad Ringe grad Slet ikke Ved ikke
3c.	Hvor mange gange årligt har du/I i det aktuelle anbringelsesforløb fået råd og vejledning fra kommunen?	Notér antal:
3d.	Har du/I oplevet at få afslag på jeres ønsker om råd og vejledning i forbindelse med det aktuelle anbringelsesforløb?	Ja Nej
3h.	Deltager du/I i et netværk for plejefamilier?	Ja Nej
3i.	Har du/I interesse i at deltage i et netværk for plejefamilier?	Ja Nej Ved ikke
3i1.	Hvis ja, har kommunen støttet dig/er i at oprette eller deltage i netværk for plejefamilier?	Ja Nej
3j.	(filter fra 1a: Stilles hvis plejefamilien selv har børn) Har du/I oplevet udfordringer i forholdet mellem plejebarn/børn og egne børn?	I høj grad I nogen grad I ringe grad Slet ikke Ved ikke
3j1.	(filer fra 3j Hvis i høj grad, i mindre grad eller i ringe grad), Har du/I selv udtrykt ønske om, at kommunen gav støtte til jeres familie?	Ja Nej Ved ikke

3j1a.	(filer fra 3j1: Hvis ja) Har kommune støttet dig/jer i det omfang i havde behov?	Ja Nej Ved ikke
-------	--	-----------------------

4. Motivation: Jeg vil meget høre noget om din/jeres motivation for at blive plejefamilie?

4a.	Hvorfor er du/I blevet plejefamilie? Vejledende eksempler til interviewer: <i>Ud fra et ønske om at få barn/børn Fordi jeg/vi kendte barnet Fordi jeg/vi ønskede at hjælpe et barn Fordi jeg/vi ønskede tilskud til økonomien Jeg/vi så en mulighed for selv at tilrettelægge vores tilværelse Det er en mulighed for selv at tilrettelægge mit/vores arbejde Det er en mulighed for at arbejde hjemme Ud fra et ønske om faglig udfordring Ud fra et ønske om at gøre en forskel Det ville være lærerigt for min/vores familie</i>	Notér åbent
	Hvorfra har du/I fået kendskab til muligheden om at være plejefamilie?	Notér åbent

5. Tilsyn

5a.	Hvor mange gange havde du/I sidste år møde med kommunen for at koordinere indsatsen for plejebarnet/børnene (generelt tilsyn)?	Notér antal
5b.	Hvordan oplever du/I kommunens generelle tilsyn? <i>(sæt gerne flere kryds-er)(svarkategorierne skal ikke læses op, men respondentens svar skal forsøges kategoriseret)</i>	Ubetydelig Frustrerende (kontrol) En god støtte/rådgivning for os som plejefamilie En god støtte for barnet Dialogen med kommunen er vigtig Ved ikke Notér hvis man har andre oplevelser af tilsynet
5c.	Hvor mange gange havde du/I besøg af det individuelle tilsyn sidste år, i forbindelse med det aktuelle anbringelsesforløb?	Notér antal
5d.	Har du/I kendskab til plejebarnets handleplan(er)?	Har ikke kendskab til barnets/børnenes handleplan Har stort set ikke oplysninger om barnets/børnenes handleplan Har fået dele af handleplanen udleveret Har fået hele handleplanen udleveret
5e.	Er du/I blevet orienteret om baggrunden for anbringelsen?	Ja Nej
5f.	Er du/I blevet orienteret om den formodede varighed af anbringelsen?	Ja Nej

6. Økonomi og pension: Nu kommer der nogle spørgsmål om dine/jeres løn, pensions og ansættelsesvilkår		
6a.	Hvor ofte, i det aktuelle anbringelsesforløb, har du/I oplevet, at antallet af vederlag er blevet genforhandlet? (sæt evt. flere krydser)	<p>Fast en gang årligt</p> <p>Når der sker ændringer i barnets omsorgs- eller behandlingsbehov</p> <p>På mit/vores eget initiativ</p> <p>Når barnet påbegynder dagtilbud/skole</p> <p>Det har aldrig været genforhandling</p> <p>Andet (hvad?:)</p>
6a1.	Hvis plejefamilien har oplevet genforhandling af vederlag, hvad har genforhandlingen da resulteret i?	<p>Flere vederlag</p> <p>Færre vederlag</p> <p>Fastholdes på samme niveau</p>
6b.	Hvordan er din/jeres pensionsordning som plejefamilie?	<p>Kommune indbetaler til en pensionsordning</p> <p>Det er kun mig selv der indbetaler til en pensionsordning</p> <p>Der indbetales ikke til pensionsordning</p> <p>Ved ikke</p>
6c.	Fremgår din/jeres pensionsordning af plejefamiliekontrakten?	<p>Ja</p> <p>Nej</p>
6d.	I hvilken grad oplever du/I, at udgifterne til plejebarnets/børnenes kost og logi bliver dækket?	<p>Høj grad</p> <p>Nogen grad</p> <p>Mindre grad</p> <p>Slet ikke</p> <p>Ved ikke</p>

6e.	Hvilket af følgende udsagn ombeløbet, som du/I modtager til plejebarnets/børnernes lommepenge direkte til barnet/børnene passer bedst?	<p>Det fulde beløb gives direkte til barnet/børnene</p> <p>En del af beløbet gives direkte til barnet/børnene</p> <p>Intet af beløbet går direkte til barnet (indgår i familiens samlede budget)</p>
6f.	Hvilket af følgende udsagn ombeløbet, som du/I modtager til plejebarnets/børnernes beklædning direkte til barnet/børnene passer bedst?	<p>Det fulde beløb gives direkte til barnet/børnene</p> <p>En del af beløbet gives direkte til barnet/børnene</p> <p>Intet af beløbet går direkte til barnet (indgår i familiens samlede budget)</p>
6g.	Hvilke øvrige udgifter har du/I søgt om hjælp til (fx cykel, udstyr til dyr hobby fx ridning)?	<p>Noter:</p> <p>Vi har ikke søgt om hjælp til dækning af øvrige udgifter</p>
6g1.	(filter Hvis har søgt om hjælp til dækning af øvrige udgifter) I hvilket omfang har i så fået udgifterne dækket?	<p>Alle</p> <p>De fleste</p> <p>Nogle</p> <p>De færreste</p> <p>Ingen</p> <p>Ved ikke</p>

7. Ferie og aflastning		
7a.	Hvordan afholder du/I jeres ferie? (læs ikke svarkategorierne op, men kategoriser på baggrund af respondents besvarelse)	Holder altid ferie <u>uden</u> plejebarnet/børn Holder for det meste ferie <u>uden</u> plejebarnet/børn Holder lige ofte ferie med og uden plejebørn Holder for det meste ferie med plejebørn Holder altid ferie med plejebørn Ved ikke
7b.	Oplever du/I at have behov for aflastning?	Ja Nej
7c.	Modtager du/I aflastning?	Modtager aflastning for alle jeres plejebørn Modtager aflastning for et eller flere, men ikke alle jeres plejebørn Modtager ikke aflastning
7d.	Hvis du/I modtager aflastning, fremgår det da af din/jeres plejefamiliekontrakt?	Ja Nej

Bilag C.

Spørgeramme til telefon-interview med tidligere anbragte børn

1. Forhold omkring anbringelsen: Først vil jeg gerne spørge til nogle generelle forhold om din anbringelse i plejefamilie		
1a.	Hvor mange år har du i alt været anbragt i løbet af din barndom (indtil 18 års fødselsdag)	Angiv i år
1b.	Hvor gammel var du, da du først flyttede ind hos en plejefamilie?	Angiv alder i år
1c.	Hvor mange plejefamilier har du været anbragt i?	Notér antal
1d.	Hvor mange personer bestod din (sidste) plejefamilie af? (eksklusiv andre plejebørn)	Antal voksne: Antal børn:
1e.	Havde plejefamilien andre plejebørn end dig?	Ja Nej
1f.	Kendte du den familie, som du kom i pleje hos inden du blev anbragt?	Ja, det var familie Ja, det var en del min families netværk (men ikke min familie) Ja, en del af mit netværk Nej
1g.	Oplevede du, at der blev lyttet til dig i forbindelse med beslutningen om, hvilken plejefamilie du skulle bo hos?	I høj grad I nogen grad I ringe grad Slet ikke Ved ikke

2. Samvær med biologiske forældre		
2a.	Havde du samvær med dine biologiske forældre, mens du boede hos plejefamilien?	Ja, jævnligt Ja, af og til Ja, men sjældent Nej, slet ikke
2a1.	[Hvis ja] Kunne du selv bestemme, hvilket samvær du havde med dine biologiske forældre?	Ja altid Ja for det meste Ja, af og til Ja, men sjældent Nej Ved ikke Åbent: Notér hvorfor/hvorfor ikke?:
2a2.	Uddyb:	Noter[åbent]:
2b.	Hvordan oplevede du samarbejdet mellem din plejefamilie og dine biologiske forældre?	Meget godt God Både og Dårligt Meget dårligt Ved ikke
2c.	Hvad var årsagerne til det hhv. gode/dårlige samarbejde mellem dine biologiske forældre og din plejefamilie?	Noter[åbent]:

3. Kompetencer, viden og indsigt		
3a.	I hvilken grad oplevede du, at dine plejeforældre gav dig den hjælp og støtte, som du havde behov for? [Til interviewer: fx støtte til fritidsaktiviteter, at opsøge biologiske forældre, personlig udvikling]	Svarkategorier <ul style="list-style-type: none"> • I meget høj grad • I høj grad • I nogen grad • I mindre grad • Slet ikke
3b.	Kan du uddybe?	Noter[åbent]:
3c.	I hvilket grad følte du dig ligestillet med familiens egne børn/som en del af familien (hvis familien ikke selv havde børn)?	Svarkategorier <ul style="list-style-type: none"> • I meget høj grad • I høj grad • I nogen grad • I mindre grad • Slet ikke
3d.	Kan du uddybe?	Noter[åbent]:
3e.	I hvilken grad oplevede du, at din plejefamilie involverede dig i beslutninger, som var vigtige for dit liv?	Svarkategorier <ul style="list-style-type: none"> • I meget høj grad • I høj grad • I nogen grad • I mindre grad • Slet ikke
3f.	Kan du uddybe?	Noter[åbent]:
3g.	Oplevede du, at dine plejeforældre havde de rette forudsætninger for at have dig i familiepleje?	Ja Nej Ved ikke
3g1.	Hvis ja, hvilke? Hvis nej, hvilke manglede:	Noter[åbent]:
3h.	I hvilket omfang har du oplevet, at plejefamilien havde tilstrækkelig viden om, hvad du havde behov for?	Svarkategorier <ul style="list-style-type: none"> • I høj grad • I nogen grad • I ringe grad • Slet ikke

4. Tilsyn		
4a.	Oplevede du, at der fra kommunen blev fulgt op på din anbringelse? (individuelt tilsyn)	I høj grad I nogen grad I ringe grad Slet ikke Ved ikke
4a1.	[Filter: I høj grad - i ringe grad i 4a] Hvordan foregik opfølgningen på din anbringelse (individuelt tilsyn) (sæt gerne flere kryds)	Pr. mail Pr. telefon Fik besøg af en fra kommunen Andet
4a2.	[filer: hvis andet i 4a1]: Hvilket?	Noter[^o åbent]:
4c.	I hvilken grad oplevede du, at kommunens medarbejdere var en fortrolig støtte for dig?	Svarkategorier <ul style="list-style-type: none"> • I meget høj grad • I høj grad • I nogen grad • I mindre grad • Slet ikke • Ved ikke
4c1.	[Hvis i meget høj grad til i mindre grad] Hvordan støttede kommunen dig da?	Noter[^o åbent]:
4c2.	[Hvis slet ikke] Vil du uddybe dette?	Noter[^o åbent]:
4d.	Har du forslag til, hvordan kommunen kunne have hjulpet dig bedre under din anbringelse?:	Noter[^o åbent]:

5. Økonomi		
5a.	Din plejefamilie fik løn for at have dig i pleje. I hvilket omfang drøftede de det med dig - og hvordan??	Noter[^o åbent]:
5b.	Fik du udleveret de lommepenge, som din plejefamilie fik til dig?	Ja fik alle pengene Ja, men kun en del af pengene Nej, men pengene gik til mig Nej, jeg fik ingen af pengene Vidste ikke, at de fik lommepenge til mig
5c.	Fik du udleveret de penge, som din plejefamilie fik til beklædning til dig?	Ja fik alle pengene Ja, men kun en del af pengene Nej, men gik til tøj til mig Nej, jeg fik ingen af pengene Vidste ikke, at de fik lommepenge til mig

6. Ferie og aflastning		
6a.	Hvordan holdt din plejefamilie ferie?	Afholdt ferie uden dig Holdt alle ferier med dig Holdt nogle ferier med og nogle uden dig Andet (hvad?):
6b.	Har du været i en aflastningsfamilie, mens du var hos din plejefamilie?	Ja Nej
6b1.	[filter hvis ja] Hvad var årsagen/i hvilken forbindelse?	Noter[åbent]:
6b2.	[filter hvis ja] Hvordan oplevede du perioderne hos aflastningsfamilien?	Noter[åbent]:

7. Efterværn		
7a.	Hvilken form for kontakt har du haft med din plejefamilie efter du fyldte 18 år? (sæt gerne flere kryds)	Udslusningsordning, hvor du kan besøge din plejefamilie i forbindelse med bl.a. højtider Fortsat i anbringelse efter det fyldte 18. År Fortsat kontakten på eget initiativ, som en del af min familie Ingen kontakt Ved ikke
7b.	Hvordan oplevede du den information du fik herom (jf 7a)?	Meget god God Både- og Dårlig Meget dårlig Ved ikke
7b1.	Uddyb venligst	Noter[åbent]:
7c.	Hvordan oplevede du den støtte du fik af kommunen efter anbringelsens afslutning?	Meget god God Både- og Dårlig Meget dårlig Ved ikke
7c1.	Uddyb venligst	Noter[åbent]:

Bilag D.

Anvendte metoder

I dette bilag beskrives de metoder, der er anvendt i forbindelse med kortlægningen af plejefamiliers vilkår i Danmark. Vi har i forbindelse med tilrettelæggelsen af kortlægningen trukket på en bred vifte af empiriske metoder. Intentionerne bag tilrettelæggelsen af kortlægningen er:

- *Både dybde og bredde:* Kortlægningen skal tilgodese et behov for at få et bredt overblik over plejefamiliers vilkår. Derfor er kortlægning baseret på henholdsvis empiriske metoder, der når bredt ud, men også mere intensive metoder, fx dybtgående analyser, der har bidraget til en dybere forståelse af organiseringen på området.
- *Stor gyldighed:* Kortlægningen hviler på et solidt empirisk grundlag. Kortlægningen har et triangulerende design, der sikrer, at de fleste af kortlægningens temaer belyses fra flere forskellige vinkler og med hjælp fra flere forskellige empiriske metoder. Det er med til at sikre, at kortlægningen samlet set hviler på et nuanceret og gyldigt grundlag.
- *Grundig kvalitets sikring:* Kvaliteten i kortlægning er sikret gennem omfattende validering. Valideringen er blandt andet foretaget i styregruppen og følgegruppen i forbindelse med gennemførelse af ekspertinterview, som prætest blandt nøgleinteressenter af eksempelvis spørgeskemaer og vis en omfattende telefonisk validering med informanter.

For at tilgodese ovenstående behov er der gennemført en lang række empiriske aktiviteter, såvel kvalitative som kvantitative. I tabellen nedenfor ses en oversigt over de empiriske aktiviteter, der er gennemført i forbindelse med kortlægningen.

Tabel 44: Oversigt over de empiriske aktiviteter afholdt i forbindelse med projektet

Empirisk aktivitet	Kvalitativ/kvantitativ	Anvendte metoder	Omfang
Interview blandt nøgleaktører	Kvalitativ	Fokusgruppe Dybdeinterview	21
Spørgeskemaundersøgelse blandt alle landets kommuner	Primært kvantitativ	Websurvey Telefonisk opfølgning	80 (98)
Telefoninterview blandt plejefamilier	Primært kvantitativ (struktureret interviewguide med betydeligt antal åbne spørgsmål)	Telefonisk	87
Dybtgående analyser i kommuner	Kvalitativ (fokusgrupper med ledere, sagsbehandlere og familieplejekonsulenter, herudover vignetanalyser med gennemgang af udvalgte sager)	Vignetanalyse Fokusgrupper	6 besøgsdage
Telefoninterview med tidligere anbragte plejebørn	Primært kvalitativ (semistruktureret interviewguide)	Telefonisk	15

De enkelte empiriske aktiviteter er nærmere beskrevet nedenfor.

Interview blandt nøgleaktører

Deloitte har gennemført en række kvalitative interview og fokusgrupper blandt nøgleaktører på området for udsatte børn og unge. Formålet med interviewene var at få disse aktørers input om en række problemstillinger (jf. nedenfor).

Kvalitative interview

Fordelen ved at anvende kvalitative interview er at de blandt andet giver mulighed for at klarlægge interviewpersonernes verdensopfattelse, handlingsbegrundelser og oplevelser af samspil med eksempelvis kommuner og plejefamilier. Endvidere kan kvalitative interview være med til at uddybe og udtrække viden og holdninger, der kun vanskeligt kan indfanges af eksempelvis standardiserede spørgeskemaer (Bryman 2007).

Nøgleaktørernes input har som det primære bidraget til en solid og dækkende kontekst- og historikforståelse, der kunne danne udgangspunkt for de øvrige dele af kortlægningen.

Interessenterne til interviewene er udvalgt således, at interviewene var målrettet både nationale og nordiske eksperter på området om plejefamilier og plejebørn. På den måde var det muligt at sikre en dækkende både teoretisk og praktisk viden. Interviewene er gennemført ud fra en semistruktureret interviewguide med følgende overordnede temaer;

- *Tendenser* i forhold til området generelt, organisering, rekruttering, opfølgning i kommunerne, uddannelse af plejefamilier samt supervision og støtte af plejefamilier.
- *Karakteristika*: plejefamiliers typiske karakteristika, de ideelle rammer og match mellem familie og barn.

- *Væsentligste udfordringer og barrierer:* væsentligste barrierer i forhold til styrkelse af området, aflønning og ansættelsesvilkår og anbringelser i plejefamilier.

Ud over disse temaer var der en række specifikke temaer i de enkelte interview, der var tilpasset de enkelte målgrupper. Endvidere var det muligt for informanterne at bringe emner på banen på eget initiativ.

I tabellen nedenfor ses en oversigt over de forskellige organisationer, der er omfattet af denne del af analysen. Som det fremgår af tabellen har vi anvendt forskellige metoder til at gennemføre interviewene. Alle interview er gennemført af konsulenter fra Deloitte med stor indsigt i projektet og området generelt.

Figur 30: Oversigt over nøgleaktører der er interviewet

Organisation	Interviewform
SL	Interview
KL	Interview
Dansk Socialrådgiverforening	Interview
HK/Kommunal	Interview
Københavns Kommune	Interview
Århus Kommune	Telefoninterview
Teori og Metode Centeret (TMC)	Telefoninterview
AKF	Interview
Center for Socialt Arbejde (CESA)	Interview
DPU	Interview
SFI	Interview
Aalborg Universitet	Telefoninterview
Børns Vilkår	Fokusgruppe 1
TABUKA	Fokusgruppe 1
Børn og Familier (tidligere Familieplejen Danmark)	Fokusgruppe 1
FABU (familieplejeorganisation)	Interview
Oprindelige RUGO-projekt	Telefoninterview
Plejefamiliernes Landsforening	Interview
Norsk Fosterhjemforening	Skriftlig tilbagemelding
Forum for Familievård	Skriftlig tilbagemelding

Vi gennemførte 21 interview med 1-2 repræsentanter fra hver organisation. I forbindelse med alle interview blev der taget referater, og interviewene blev efterfølgende kodet.

Landsdækkende spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner

Et centralt element i at belyse plejefamiliers rammer og vilkår var at kortlægge de varierende forhold, variationer i organisering og praksis,

der gør sig gældende i landets kommuner. Derfor er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt alle landets kommuner.

Webspørgeskema

En kvantitativ webundersøgelse har den fordel, at den når bredt ud til alle kommuner og giver samtidig informanterne mulighed for at gå til og fra spørgeskemaet og eventuelt indhente oplysninger til besvarelsen, hvis det er nødvendigt.

Forud for selve udsendelsen blev der gennemført en prætest af spørgeskemaet med henblik på at sikre, at alle relevante spørgsmål blev medtaget, og at spørgsmålene var formuleret således, at kommunerne kunne besvare spørgsmålene. Spørgeskemaet var forholdsvis omfattende, og det tog kommunerne 2-3 timer at besvare det. Spørgeskemaet berørte følgende emner:

- Plejefamilier og børn anbragt i plejefamilier.
- Økonomi og ansættelsesvilkår.
- Kommunernes organisering.
- Uddannelses, supervision og støtte.
- Tilsyn.

Det samlede spørgeskema fremgår af bilag A.

Ud fra en liste over samtlige kommuners kontaktpersoner på området modtog alle kommuner en e-mail med link til det elektroniske spørgeskema. I forbindelse med dataindsamlingen blev der iværksat en omfattende opfølgning for at sikre, at spørgeskemaerne var nået frem til rette person. Endvidere blev der udsendt to elektroniske påmindelser til de kommuner, der ikke svarede inden svarfristen. Ligeledes blev der gennemført to telefoniske påmindelser til de kommuner, der fortsat ikke havde svaret. Endelig er datamaterialet blevet valideret med henblik på at identificere forkerte indtastninger og misforståelser af spørgsmål.

Svarprocenten på spørgeskemaet er 82 procent, og hertil skal bemærkes, at alle landets fire største kommuner har besvaret skemaet.⁷⁵ Datagrundlaget må på denne baggrund betragtes som særdeles tilfredsstillende. I tabellen nedenfor fremgår svarprocenterne for undersøgelsen.

---

⁷⁵ For Københavns Kommune gælder det endvidere, at det har været nødvendigt at indhente oplysningerne for to forskellige forvaltninger.

Tabel 45: Oversigt over gennemførelsen af landsdækkende spørgeskemaundersøgelse

Besvarelser	Antal	Procent
Besvaret generelt	80	82 %
Delvis	4	4 %
Ikke besvaret	14	14 %

Som det fremgår af tabellen ovenfor, er det ikke alle landets 98 kommuner, der har besvaret spørgeskemaet, og enkelte kommuner har ikke besvaret alle spørgsmål. For at give et indtryk af for eksempel, hvor mange plejefamilier der er godkendt på landsplan, har det derfor været nødvendigt at foretage estimater af, hvor mange plejefamilier der er i de kommuner, der ikke har besvaret spørgsmålene herom. For at forudsige værdierne på de manglende svar er kommunernes værdier på baggrundsvariablene indbyggertal, antal plejebørn per 1.000 børn og unge, kommunens urbanisering og socioøkonomisk indeks anvendt.⁷⁶ På baggrund af disse værdier har det således været muligt at foretage en opregning, der kan give en indikation af, hvor mange godkendte pleje- og aflastningsfamilier, der samlet set er i Danmark.

Databehandlingen af de indsamlede data fra den landsdækkende spørgeskemaundersøgelse er foregået i statistikprogrammet Stata og i Excel. Alle spørgsmål er blevet krydset med baggrundsvariable, der kan bidrage til at gruppere kommunerne i kategorier ud fra forskellige karakteristika, der kan have indflydelse på kommunernes praksis på plejefamilieområdet. Baggrundsvariablene er følgende:

⁷⁶ Opregningen i antal pleje- og aflastningsfamilier, fra de kommuner som har besvaret undersøgelsen, til alle landets kommuner, er foretaget på baggrund af OLS regressionsanalyser. For hver parameter (fx samlet antal plejefamilier, antal aflastningsfamilier), som vi har opregnet, er der gennemført en regressionsanalyse med henblik på at udforme statistiske modeller, som er i stand til at forudsige kommunernes værdier på disse parametre. Første skridt i analyserne var således at udforme en sådan model. Til at forudsige værdierne på de ønskede parametre inddragede vi en række variable, som må forventes at have en sammenhæng med parametrene. Det drejer sig om urbanisering, indbyggertal, antal plejebørn per 1000 unge, samt socioøkonomisk indeks. I alt 79 kommuner indgik i hver af analyserne. Selve opregningen tog udgangspunkt i koefficienterne fra analysen, som blev anvendt til at beregne en forudsagt værdi på de enheder (kommuner), som ikke havde besvaret spørgsmålene. De samlede tal for hele landet blev herefter aggregeret. Forklaringskraften i analyserne lå på ca. 0,3-0,7, hvilket må anses at være tilfredsstillende.

Tabel 46: Oversigt over baggrundsvARIABLE inddraget i analysen af kommunernes besvarelser

BaggrundsvARIABLE	Beskrivelse	Kategorisering
Urbanisering	Urbanisering er opgjort som antal indbygger per m ² i en kommune.	1: laveste urbanisering 4: højeste urbanisering
Indbyggertal	Antal indbyggere i en kommune. Er kategoriseret i fire kategorier.	Under 25.000: laveste antal indbyggere Flere end 70.000: højeste antal indbyggere
Socioøkonomisk indeks	Nøgletallet måler kommunens relative udgiftsbehov i forhold til andre kommuner på basis af en række socioøkonomiske kriterier.	Lav: svarer til et lavt udgiftsbehov Høj: svarer til et højt udgiftsbehov.
Antal plejebørn per 1.000 børn og unge	Dette er opgjort som antal plejebørn per 1.000 indbyggere i kommunen.	0-8: den laveste værdi 0-8 plejebørn per 1.000 børn og unge 16-: den højeste værdi
Andel anbringelser i plejefamilier	Andel af det samlede antal anbringelser, der er i familiepleje.	0-0,3: det laveste interval 0,50-: det højeste interval

Dybtgående analyser i kommuner

Som opfølgning og supplement til den landsdækkende spørgeskemaundersøgelse blev der gennemført besøgsdage i seks udvalgte kommuner. De deltagende kommuner var Billund Kommune, Fredensborg Kommune, Holbæk Kommune, Københavns Kommune, Aalborg Kommune og Århus Kommune. Kommunerne er udvalgt således, at de repræsenterer forskellige erfaringer med arbejdet på plejefamilieområdet, de repræsenterer by og land, og de repræsenterer øst og vest for Storebælt.

Formålet med besøgsdagene var dels at underbygge svarene fra spørgeskemaundersøgelsen i kommunerne, og dels at give en dybere forståelse af den kommunale praksis og organisering. Emnerne, der blev behandlet i forbindelse med besøgene, omfatter blandt andet:

- Kommunens organisering, opgaver og ansvar.
- Plejefamiliernes karakteristika samt rekruttering og godkendelse af plejefamilier.
- Økonomi og kontrakter.
- Samarbejdspartnere.
- Arbejdsgange i kommunerne.
- Uddannelse, støtte, supervision og tilsyn.
- Væsentlige udfordringer og styrke.

For at komme bedst muligt rundt om ovenstående emner har besøgsdagene været organiseret således, at der har været interview med både ledere, familieplejekonsulenter og sagsbehandlere.

Fokusgruppe

Fokusgrupper er først og fremmest gode til at producere data om sociale grupperes betydningsdannelser, interaktioner og normer (Bloor et al. 2001). I denne undersøgelse er det netop denne dynamik i diskussion med familieplejekonsulenter og sagsbehandlere, som vi søger.

Vignetanalyse

Vignetter (og vignetspørgsmål) er en metode til at indsamle kvalitative data. I en vignette anvender man konkrete sager som udgangspunkt for at spore informanterne ind på det konkrete emne og facilitere en mere virkelighedsnær diskussion af de relevante emner, der kan være vanskelige at berøre med almindelige spørgsmål (Barter & Reynolds, Hughes 1998). I forbindelse med denne undersøgelse er vignetter særligt egnede til at frembringe informanternes refleksioner om praksis i forbindelse med konkrete sager om anbringelser i familiepleje, og dermed kommer man tættere på den faktiske praksis, end man ville være kommet ved et egentligt interview.

I tabellen nedenfor fremgår det typiske program for besøgsdagene i kommunerne.

Tabel 47: Aktiviteter på en typisk besøgsdag i en kommune

Aktiviteter

Fokusgruppe med familieplejekonsulenter

Fokusgruppe med sagsbehandlere

Vignetanalyse med familieplejekonsulenter og sagsbehandlere

Interview med ledere på området

Telefoninterview med plejefamilier

Plejefamilierne er meget centrale aktører i denne undersøgelse. Der er således gennemført telefoninterview blandt plejefamilier. Undersøgelsen er gennemført som telefoniske interview med en struktureret interviewguide, der ligeledes inkluderede en lang række åbne spørgsmål, hvor familierne har haft mulighed for at uddybe og eksemplificere deres oplevelser.

Telefoninterview

Telefoninterviewet giver mulighed for at gennemføre en undersøgelse i løbet af en relativt kort periode og samtidig indsamle store mængder data. Endvidere giver telefoninterviewet mulighed for at uddybe og sikre, at informanterne har forstået de stillede spørgsmål. I undersøgelseerne blandt plejefamilier har muligheden for interaktion med informanten været helt central.

Plejefamilierne er dels udvalgt via de kommuner, der har været udvalgt til dybtgående analyser, og dels med hjælp fra Plejefamiliernes Landsforening. I udvælgelsen er både kommuner og Plejefamiliernes

Landsforening blevet bedt om at udvælge plejefamilier således, at de repræsenterer bredt, eksempelvis i forhold til forudsætninger, professionalisering, antal anbragte børn, geografi og anciennitet.

Selvom der er sikret en variation på forskellige parametre, kan undersøgelsen dog ikke siges at være statistisk generaliserbar. Udvælgelsesmetoden er derimod rettet mod at sikre såkaldt analytisk generaliserbarhed. Det betyder, at besvarelserne i undersøgelsen i analytisk øjemed dækker bredden i forhold til plejefamiliernes holdninger.⁷⁷

Selve gennemførelsen af interviewene foregik således, at en konsulent fra Deloitte ringede familierne op og i de fleste tilfælde aftalte en tid med plejefamilien til afholdelsen af selve interviewet. Alle interview blev gennemført af konsulenter fra Deloitte, som havde indgående kendskab til projektet og målgruppen.

I tabellen nedenfor ses en oversigt over gennemførelsesstatistikken for undersøgelsen. For at sikre en tilstrækkelig grundsample til at opnå målet på 85 interview er der samlet set indhentet kontaktoplysninger på 185 plejefamilier.

Tablet 48: Oversigt over gennemførelsen af interviewundersøgelse blandt plejefamilier

Beskrivelse	Antal	Procent
Plejefamilier i alt	185	
Ikke taget i brug	85	
Kontakterede plejefamilier	100	100 %
Ingen kontakt	12	12 %
Ønskede ikke at deltage	1	1 %
Besvarelser (svarprocent)	87	87 %

Af opgørelsen fremgår det, at 100 af plejefamilierne blev kontaktet i forbindelse med interviewene, hvilket giver en svarprocent på 87 procent. Det fremgår yderligere, at kun én enkelt plejefamilie nægtede at deltage, og at 12 procent ikke kunne træffes, da interviewet skulle gennemføres. I alt må dette betragtes som en ualmindelig høj svarprocent og en indikation på et solidt datagrundlag. Endvidere skal svarprocenten ses som et udtryk for plejefamiliernes store interesse i projektet.

Interviewundersøgelse med tidligere anbragte børn

Som supplement til de øvrige undersøgelser er der gennemført en række semistrukturerede telefoniske interview med tidligere anbragte plejebørn. Plejebørnene er identificeret gennem de deltagende kommuner,

⁷⁷ Andersen, Hansen, Klemmensen. Metoder i statskundskab.

igennem organisationerne for plejebørn Baglandet (Ålborg og Århus), De Fire Aarstider (København) samt gennem allerede interviewede plejebørn (snowballmetoden).

Undersøgelsen blandt plejebørn skal på grund af udvælgelsesmetoder og antal gennemførte interview ikke betragtes som statistisk generaliserbar. I kvalitative undersøgelser som denne beror udvælgelsen ofte på såkaldt teoretisk udvælgelse. Her udvælges enhederne i analysen på baggrund den teoretiske forventning om, hvilke enheder der er særlig væsentlige, og ikke med henblik på statistisk generalisering. Interviewene kommer bredt omkring emnerne:

- Forhold om anbringelsen
- Kompetencer viden og indsigt
- Tilsyn
- Vurdering og genforhandling af antal vederlag
- Samvær med forældre og efterværn
- Ferie og aflastning.

Selve gennemførelsen af interviewene foregik således, at en konsulent fra Deloitte ringede den tidligere anbragte op og i de fleste tilfælde aftalte en tid med pågældende til afholdelsen af selve interviewet. Alle interview blev gennemført af konsulenter fra Deloitte, der har indgående kendskab til projektet og målgruppen.

Generelt ville plejebørnene gerne deltage i undersøgelsen og oplevede det som en spændende mulighed for at fortælle deres historie. Kun tre ønskede ikke at deltage.